

Azərbaycanla Şimali Makedoniyanı dostluq və əməkdaşlıq münasibətləri birləşdirir

Şimali Makedoniya Respublikasının Prezidenti zati-alləri cənab Stevo Pendarovskiya

Hörmətli cənab Prezident!
Şimali Makedoniya Respublikasının milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizi və xalqınızı öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından səmimi-qəlbədən təbrik edirəm.
Azərbaycan ilə Şimali Makedoniyanı dostluq və əməkdaşlıq münasibətləri birləşdirir. İnandırım ki, ölkələrimizin rifahı naminə mövcud imkanlardan yararlanaraq dostluq münasibətlərimizin möhkəmləndirilməsi, həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli əsasda səmərəli əməkdaşlığımızın bundan sonra da davam etdirilməsi üçün birgə səylər göstərəcəyik.
Tezliklə görüşmək ümidi ilə Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, işlərinizdə uğurlar, dost xalqınıza daim əmin-amanlıq və firavanlıq diləyirəm.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 5 sentyabr 2023-cü il

Şimali Kiprin Prezidenti Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə təşəkkür edib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Bakıda keçirilən Tatar, Azərbaycan Təşkilatının toplantısında Şimali Kipr Türk Respublikasının (ŞKTC) bayrağının Azərbaycanla birləşdirilməsi haqqında bəyan etmişindən sonra bu ölkənin Prezidenti

Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, Azərbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'e teşekkür etti

Ersin Tatar Azərbaycan Prezidentinə təşəkkür edib.
AZƏRTAC xəbər verir ki, ŞKTC Prezidentinin saytında yer alan açıqlamada Ersin Tatar bildirib: "Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türk Dövlətləri Təşkilatının Bakıda keçirilən toplantısında Şimali Kipr Türk Respublikasının bayrağının Azərbaycanla birləşdirilməsi haqqında bəyan etmişindən sonra bu ölkənin Prezidenti

Ersin Tatar açıqlamasında Prezident İlham Əliyevə bir daha təşəkkürünü ifadə edib, qardaşlıq və əməkdaşlığın sonsuz qədr davam etməsini diləyib.

Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrlə əlaqələrin möhkəmləndirilməsi dövlətimizin xarici siyasətinin əsas prioritetidir

Türk dövlətlərinin birliyində özünəməxsus və aparıcı rolunu Azərbaycan həmrəyliyinə daha da güclənməsi və əbədi olması üçün fəal şəkildə əməli işlər həyata keçirir.

Prezident İlham Əliyevin şəxsi səyləri nəticəsində bu gün türk birliyi ən yüksək əməkdaşlıq zirvəsinə qalxıb və bütün sahələrdə yüksələn xətlə inkişaf edir. Sentyabrın 7-də Türk Dövlətləri Təşkilatının üzv və müşahidəçi dövlətlərinin təbii fəlakət və fəvqəladə halların idarə edilməsi üzrə nazirlərinin ikinci görüşünün və "Bakı-2023" beynəlxalq təliminin iştirakçıları qəbul edən zaman çıxışında Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, "Biz hər zaman bir-birimizin yanında olmalıyıq, Türk Dövlətləri Təşkilatının inkişafı ilə bağlı bütün üzv ölkələr öz dəyərli töhfələrini verirlər, o cümlədən Azərbaycan".

Dövlət başçısı onu da əlavə etdi ki, ölkəmiz bütün dövrlərdə TDT-nin güclənməsinə öz dəstəyini əsirgəməmişdir və Azərbaycanın xarici siyasət prioritetləri arasında bu təşkilata üzv ölkələrlə əlaqələr birinci yer tutur: "Bunu mən Prezident kimi dəfələrlə bəyan etmişəm, eyni zamanda biz bunu əməli işlərdə də göstərmişik".

Şimali Kiprin bayrağı Azərbaycanda hər zaman dalğalanacaq

Bir məqama diqqət çəkək ki, Bakıda keçirilən sözügedən tədbirdə iştirak edən türk dövlətlərinin nazirləri arasında ilk dəfə olaraq Şimali Kipr Türk Respublikasının (ŞKTC) daxili işlər naziri Dursun Oğuz da iştirak edib.

Prezident İlham Əliyev bu əlamətdar hadisəni məxsusi qeyd edərək qürurla söylədi ki, bu gün bizim aramızda ilk dəfə olaraq Şimali Kipr türk qardaşlarımızı xüsusilə salamlamaq istədiyini dilə gətirən İlham Əliyev onu da dedi ki, nazir burada müşahidəçi kimi, amma eyni zamanda öz bayrağı ilə təmsil olunur: "Təbii ki, Şimali Kiprin bayrağı da bizim tədbirdə dalğalanmalıdır və dalğalanacaqdır".

Ölkə Prezidentinin vurğuladığı bu qürurverici nüansın özü də Azərbaycanın türk dünyasında birləşən qardaşlarımızın hər zaman yanında olduğunu nümayiş etdirir. Haqq-ədalət yolunda bərabər addımladığımızı göstərir.

Türk həmrəyliyinə Azərbaycan töhfəsi

Ələt-Astara-İran İslam Respublikası ilə dövlət sərhədi avtomobil yolunun (M-3) bir hissəsinin əsaslı təmiri ilə bağlı tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndinə rəhbər tutaraq qərara alıram:

1. Ələt-Astara-İran İslam Respublikası ilə dövlət sərhədi avtomobil yolunun (M-3) 217-ci kilometrədən 243-cü kilometrədək olan hissəsinin əsaslı təmiri məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ehtiyat fondundan Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ilkin olaraq 7,0 (yeddi) milyon manat ayrılınsın.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən avtomobil yolunun əsaslı təmirinin başa çatdırılması üçün zəruri olan maliyyə vəsaitini Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il dövlət büdcəsi layihəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərinin bölgüsündə nəzərdə tutsun.

4. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 8 sentyabr 2023-cü il

Ordubad rayonu istiqamətində yerləşən mövqelərimiz atıcı silahlardan atəşə tutulub

Sentyabrın 8-i saat 13:35-dən 13:45-dək Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri Qarakilso rayonu istiqamətində yerləşən mövqelərindən Azərbaycan Ordusunun Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ordubad rayonu istiqamətində yerləşən mövqelərini atıcı silahlardan fasilələrlə atəşə tutub. Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətinin AZƏRTAC-a bildirdiyi ki, bölmələrimiz tərəfindən qeyd olunan istiqamətlərdə cavab tədbirləri görüldü.

Bundan başqa, saat 14:00 radələrində Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan ərazisindəki qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri Azərbaycan Ordusunun Ağdam rayonu istiqamətində yerləşən mövqelərinə yaxınlaşmaq məqsədilə yeni səngər yolları qazmağa cəhd göstərilib.

Ordumuzun bölmələri tərəfindən görülən təxirəsalınmaz tədbirlər nəticəsində aparılan işlər dərhal dayandırılıb.

Ordumuz hər an düşməyə cavab verməyə hazırdır

Torpaqlarımızda tərbiət və hərbi cinayətlər törədən yollarının Azərbaycan məhkəmələrindən keçəcəyini başa düşürlər

Bir fakta da diqqət çəkək. Azərbaycan Qarabağda yaşayan ermənilərə iki yük maşını un göndərib. Azərbaycanın göndərdiyi sovgatın qarşısı Əsgəranda Ruben Vardanyana tabe olan qanunsuz silahlı dəstənin üzvləri tərəfindən kəsilib. Erməni mediası aylardır "çörəyə həsrət

qalan" ermənilərin yolunu kəsərək "etiraz aksiyası" keçirdikləri yerdən ardıcıl olaraq sığınacaq tapırlar. Məsələ burasındadır ki, kadrlarda texniki vasitələrdən istifadə olunaraq iştirakçıların üzvləri göstərilir. Əgər 2021-ci ildə erməni "idmançı"ların Azərbaycan bayrağını təhqir

etmələrini vaxtaşırı tirajlayırdırsa, sosial şəbəkələrin erməni sepməsinə gənclərin "qəhrəman"lıqlarından bəhs edən postlar yazılıb qürrüləndirilsə, bu gün erməni KİV-i daha ehtiyatlı olmağa üstünlük verirlər.

Hərbi mənbələrə istinadən yayılan məlumatlarda qeyd olunur ki, Ermənistan ölkəmiz-

Belə görünür ki, Ermənistan "dəmir yumruq" üçün darıxıb

Bu hərəkətlər göstərir ki, mənfur qonşumuz çirkin niyyətlərini davam etdirir. Ermənistan separatçıları maliyyəyədir, onları silahlandırır, Qarabağın erməni ictimaiyyətinin Azərbaycan cəmiyyətinə reintegrasiya olunmasının qarşısını alır. Həm də Azərbaycanla sərhəddə tərbiətə əl atır və Qarabağda mövcud qeyri-qanuni silahlıların mövqelərini möhkəmləndirməsi üçün uzunmüddətli fortifikasiya qurğularının quraşdırılması tapşırıqlarını verir.

Hərbi mənbələrə istinadən yayılan məlumatlarda qeyd olunur ki, Ermənistan ölkəmiz-

Ağ Evin ikiüzlü siyasəti

Vaşinqton Azərbaycanla bərabərhüquqlu tərəfdaşlığa zidd davranış nümayiş etdirir

ABŞ səfirinin indiyə qədər Şuşaya getməməsi, bu ölkənin Qarabağın Azərbaycan torpağı olduğunu dilə gətirmək istəməməsi də elə bundan qaynaqlanır. Üçüncüsü isə, həmin kongresdə mürəssisə dinlənən məxluq da, Azərbaycan əleyhinə digər çıxış edənlər də ermənilər tərəfindən satın alınmışlar, islamofob yaramazlardırlar. Onlar üçün, ümumiyyətlə, müqəddəs heç bir şey yoxdur.

Paşinyan Kremlə savaşa açılıb

Rusiya-Hayastan münasibətləri getdikcə gərginləşir

Ermənistan-Amerika hərbi təlimlərinə gəldikdə, ekspert onları Rusiyaya qarşı tamamilə düşmən hərəkəti adlandırır. Qeyd edib ki, bu addım onsuz da yaxşı olmayan Rusiya-Ermənistan münasibətlərini ciddi şəkildə çətinləşdirir və daha da pisləşdirəcək.

Görünən odur ki, Paşinyan açıq-aşkar Kremlə savaşa açılıb və bu durum Rusiya-Hayastan münasibətlərini getdikcə daha da gərginləşdirəcək.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2010-cu il 24 may tarixli 274 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinin siyahısı"nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2010-cu il 24 may tarixli 274 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010, № 5, maddə 403, № 7, maddə 619; 2012, № 5, maddə 422, № 12, maddə 1233; 2014, № 5, maddə 483; 2016, № 9, maddə 1476; 2017, № 12 (I kitab), maddə 2307; 2021, № 2, maddə 123; 2022, № 3, maddə 213, № 12, maddə 1441) ilə təsdiq edilmiş "Xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinin siyahısı"nın 4.4-cü bəndində "Sırası və Kiçik Rəis Heyəti Hazırlayan" sözləri "Orta İxtisas Polis" sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Baki şəhəri, 8 sentyabr 2023-cü il

Almaniyanın xarici işlər naziri Ermənistanın davam edən hərbi təxribatları barədə məlumatlandırılıb

Sentyabrın 8-də Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Almaniya Federativ Respublikasının xarici işlər naziri Annalena Beerbock ilə telefon danışıqı aparıb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, telefon danışıqı zamanı regionda mövcud vəziyyət, habelə Azərbaycan və Ermənistan arasında normallaşma prosesi müzakirə olunub.

Nazir Ceyhun Bayramov bölgədə cari vəziyyət barədə qarşı tərəfi ətraflı məlumatlandıraraq, Ermənistan tərəfindən yayılan "gərgin humanitar vəziyyət" və "blokada" iddialarının əsassız olduğunu, bunun Ermənistanın siyasi manipulyasiyasının tərkib hissəsini təşkil etdiyini diqqətə çatdırıb.

Azərbaycan tərəfindən Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsi vasitəsilə Ağdam-Xankəndi yolundan və Laçın yolundan yüklərin daşınması üçün sinxronlaşdırılmış istifadənin təşkil edilməsi barədə təkliflərin Ermənistan və yaradılmış qondarma rejim tərəfindən rədd edilməsinin humanitar vəziyyət barədə iddiaların saxta olduğunu

nu sübut etdiyi vurğulanıb. Postmünaqişə dövründə bölgədə sülh və təhlükəsizliyin bərqərar edilməsi istiqamətində səylərə mane olan Ermənistanın təxribatçı addımlarının, o cümlədən Azərbaycan ərazilərində yaradılmış qondarma rejimi dəstəkləyən bəyanatlarının, Azərbaycan ərazilərində silahlı qüvvələrinin çıxarılmasının təhdid mənbəyi olduğu qeyd edilib.

Telefon danışıqı zamanı Ermənistanın davam edən hərbi təxribatları, mina təhdidləri barədə qarşı tərəfə müfəssəl məlumat verilib.

Daha sonra qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Ceyhun BAYRAMOV: "Azərbaycan ərazilərindən hələ də çıxarılmayan erməni silahlı qüvvələri bölgədə əsas təhdid mənbəyidir"

Sentyabrın 8-də Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Avropa İttifaqının (Aİ) Xarici Əlaqələr və Təhlükəsizlik Siyasəti üzrə Ali Nümayəndəsi/Al Komissiyasının vitse-prezidenti Cezep Borel ilə telefon danışıqı aparıb.

Xarici İşlər Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, telefon danışıqı zamanı Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında əməkdaşlıq perspektivləri, bölgədə cari vəziyyət və Azərbaycan-Ermənistan normallaşma prosesi müzakirə olunub.

Nazir Ceyhun Bayramov regiondakı son vəziyyət barədə Azərbaycanın mövqeyini qarşı tərəfin diqqətinə çatdırıb. Ermənistanın davam edən hərbi-siyasi təxribatlarının, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinə qarşı bəyanatlarının bölgədə sülh və sabitliyə xidmət etmədiyini vurğulayıb. Ermənistanın bu təxribatlarının qarşısının alınmasının vacib olduğunu qeyd edib.

Ermənistanın Laçın yolundan təxminən iki il yarım ərzində qanunsuz hərbi və digər məqsədlər üçün sui-istifadəni davam etdirməsi barədə ətraflı məlumat verilərək, hazırda heç bir əsas olmadan "bölgədə humanitar vəziyyət" barədə yaydığı iddiaların siyasi manipulyasiya olduğu bildirilib. Ağdam-Xankəndi və Laçın-Xankəndi yollarından, eyni zamanda, yüklərin daşınması barədə əldə edilmiş razılığa baxmayaraq, bu razılıqların pozulmasının və daşınmalara qarşı təhdidlərin maneçiliyini bunu bir daha sübut etdiyi diqqətə çatdırılıb.

Azərbaycan ərazilərindən hələ də çıxarılmayan və Ermənistan tərəfindən birbaşa dəstəklənən erməni silahlı qüvvələrinin bölgədə əsas təhdid mənbəyi olduğu vurğulanıb.

Telefon danışıqı zamanı həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan-Kanada Parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun bəyanatı

Biz Azərbaycan-Kanada Parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupu olaraq, Kanada parlamentində Qondarma "Kanada-Artsax Dostluq qrupunun" verdiyi sonuncu bəyanatla bağlı öz dərin hiddətimizi bildiririk.

Kanada parlamentində qondarma qrup tərəfindən verilən bəyanat Azərbaycanın suveren hüquqlarına açıq-aşkar hörmətsizlik edərək beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə ziddir.

Təəssüf doğuran başqa bir məqam da budur ki, bu bəyanat Kanada parlamentində yaradılmış və mövcud olmayan qondarma qurumun "Dostluq qrupu" adından verilmişdir.

Azərbaycan işğaldan azad olunmuş ərazilərdə genişmiqyaslı bərpa və yenidənqurma işləri aparıldığı, regionda sülh və təhlükəsizliyin təmin olunması istiqamətində səylər göstərdiyi halda, Qarabağ regiondakı etnik erməniləri girovluqda saxlayan separatçı ünsürlər və onları dəstəkləyən revanşist qüvvələr, həmçinin

Ermənistan və onların havadarları bu səyləri pozmaq üçün gecə-gündüz çalışırlar. Azərbaycan Qarabağda yaşayan etnik ermənilərlə müzakirələr aparmaq, eləcə də həmin erməni sakinlərinin Azərbaycan cəmiyyətinə reintegrasiyasını asanlaşdırmaq üçün xüsusi nümayəndə təyin etmişdir. O cümlədən Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində yaşayan etnik erməni sakinlərinin mədəni, dini, təhsil və bələdiyyə hüquqlarının qorunacağına zəmanət vermişdir.

Təəssüflə qeyd etmək istədik ki, Qarabağ bölgəsindəki separatçı rejim Azərbaycanın təkliflərinə məhəl qoymur, hətta bu təkliflərin reallaşmasına - Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyəti tərəfindən göndərilən ərzaq yardımlarının etnik ermənilərə çatdırılmasına mane olmaq üçün Ağdam-Xankəndi yolunu bağlamışdır.

Azərbaycanın açıq şəkildə irəli sürdüyü təkliflərdən biri də odur ki, Ağdam-Xankəndi yolu açıldığı təqdirdə, Laçın yolu da işlək vəziyyətə salınacaqdır. Bu təklif təkəzə Azər-

baycan tərəfindən deyil, beynəlxalq tərəflər və Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhlükəsizlik Şurası çərçivəsində keçirilən son müzakirələrdə də təsdiqlənmişdir.

Azərbaycanın Qarabağ bölgəsindəki qondarma separatçı rejim Ermənistanın Azərbaycanın suveren ərazilərini işğalını və etnik təmizləməsinə ört-basdır etmək üçün istifadə edilən və hal-hazırda Ermənistan tərəfindən dəstəklənən bir alətdir.

Kanada parlamentində verilən bu kimi bəyanat bir yana qalsın, ümumiyyətlə, Kanada parlamentində belə bir qrupun olması, Kanadanın xarici siyasəti, beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə tutduğu mövqeyinə ziddir və biz də bunu düqə hesab etmirik.

Kanada parlamenti Ermənistanın bu cür təxribatçı xarakterli bəyanatlarına qarşı ayıq olmalı, regionda sülh prosesini, həmçinin parlamentlərimiz arasında dostluq münasibətlərinin qorunması üçün öz mövqeyini açıq şəkildə bildirməli və parlamentdə münasibətlərində xələf gətirən addımların atılmasına yol verməməlidir.

Azərbaycanda akkreditə olunmuş diplomatik korpus üçün bölgədə cari vəziyyətlə əlaqədar brifinq keçirilib

Sentyabrın 8-də Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyində nazir Ceyhun Bayramov, Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev və Azərbaycan Prezidentinin xüsusi tapşırıqlar üzrə nümayəndəsi Elçin Əmirbəyovun iştirakı ilə ölkəmizdə akkreditə olunmuş diplomatik korpus üçün brifinq keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, brifinq zamanı aşağıdakı əsas məqamlar vurğulanıb:

Azərbaycan və Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşma prosesi ciddi çağırışlarla üzləşir;

Ermənistan tərəfinin müahidə etdiyimiz davranışı 30 il ərzində bu ölkəyə xas olan danışıqların imitasiyası, əldə olunmuş öncəki razılaşmalardan geri çəkilməklə müxtəlif siyasi, hərbi və digər təxribatlara əl atmaqla üzərinə götürüldüyü öhdəliklərin yerinə yetirilməsindən boyun qaçırmaq tövrünün təkrarıdır;

Ermənistan ayrı-ayrı dövlətlər və beynəlxalq təşkilatlardan sui-istifadə etmək üçün mövcud bütün imkanların istifadəsi ilə bölgədə gəy "blokada" və "humanitar böhran"ın mövcudluğu haqqında yalan və əsassız iddialarla Azərbaycanı qarşı bütün dünyada qoraxma kampaniyası aparmaqla məşğuldu;

Spesifik olaraq detallara varmadan öncə, Rusiya Federasiyası, Amerika Birləşmiş Ştatları, Avropa İttifaqı və ya BQXX kimi müxtəlif beynəlxalq aktorlar vasitəsilə aparılan bütün qarşılıqlı təmaslar zamanı Ermənistanın real danışıqlardan yayınması, qeyri-səmimi davranış sərəliyi və öncədən əldə edilmiş bütün razılaşmalar və qarşılıqlı anlaşmalara zərər vurduğu vurğulanmışdır;

Ermənistanın məqsədi Azərbaycan ərazisində separatizmi bütün mümkün ideoloji, siyasi, hərbi, maliyyə və digər vasitələrlə qoruyub saxlamaqdır. Bu məqsədlə Ermənistan vaxt qazanmaq üçün hərbi təxribatları davam etdirir. Bu məqsədlə Ermənistanın Azərbaycan ərazisində separatizmi bütün mümkün ideoloji, siyasi, hərbi, maliyyə və digər vasitələrlə qoruyub saxlamaqdır.

Ermənistanın məqsədi Azərbaycan ərazisində separatizmi bütün mümkün ideoloji, siyasi, hərbi, maliyyə və digər vasitələrlə qoruyub saxlamaqdır. Bu məqsədlə Ermənistanın Azərbaycan ərazisində separatizmi bütün mümkün ideoloji, siyasi, hərbi, maliyyə və digər vasitələrlə qoruyub saxlamaqdır.

Erməni sakinlərinin ehtiyaclarını ödəmək üçün Qarabağ bölgəsinə malların çatdırılması ilə bağlı yaranmış vəziyyət bunun bariz nümunəsidir. Müxtəlif üçüncü tərəflər vasitəsilə aparılan danışıqların xronologiyası bir şeyi, yəni Ermənistanın danışıqlar mənasında həll yolları tapmaqda maraqlı olmadığını sübut edir;

Ermənistanın Laçın yolundan təxminən iki il yarım ərzində qanunsuz hərbi və digər məqsədlər üçün istifadə etdi. Bu istiqamətdə bizim heç bir çağırışımıza məhəl qoyulmadı və Azərbaycanın legitim və faktlara əsaslanan narahatlığını aradan qaldırmaq üçün heç bir tədbir görülmədi;

2023-cü il aprelin 23-də Azərbaycan bu yoldan sui-istifadə hallarının qarşısının alınması, eyni zamanda sərhəddən hüquqi, şəffaf və tənzimlənən keçidin təmin edilməsi məqsədilə dövlət sərhədində sərhədburaxılış məntəqəsi təsis etdi. Bütün itihamlara baxmayaraq, sərhədburaxılış məntəqəsi çox həssas şəraitdə nümunəvi şəkildə fəaliyyət göstərirdi;

Azərbaycan sərhəddən maneəsiz keçidin təmin edilməsi üçün müvafiq dövlət qurumları, o cümlədən gömrük

və sərhəd xidmətləri arasında işçi təmasların yaradılması ilə bağlı Ermənistan tərəfinin dəfərlə müzakirələr ünvanlandı. Lakin bu müzakirələr münasibətdə heç bir qarşılıq nümayiş olunmadı;

Ermənistan isə Azərbaycanın öz sərhədində nəzarət-buraxılış məntəqəsi təsis etmək həttdə, bu istiqamətdə Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi və digər instansiyalardan sui-istifadə etməyə çalışdı. Yerli erməni sakinlər tərəfindən sərhədburaxılış məntəqəsindən istifadənin intensivləşməsi fonunda bütün bu cəhdlərdə uğursuzluğa düşərək Ermənistan 15 iyun tarixində açıq hərbi təxribat törətdi. Bu təxribatla sərhədburaxılış məntəqəsindən keçən sakinləri və əvvəlcədən planlaşdırılan tibbi evakuasiya əməliyyatı üçün yaxınlıqda olan BQXX əməkdaşlarını riskə atdı;

Bu təxribatdan sonra BQXX-nin avtomobillərindən qaçaqmalçılıq məqsədilə istifadəyə cəhd göstərildi. Bu fakt BQXX tərəfindən də təsdiqləndi;

Bu təxribatlara baxmayaraq, tibbi evakuasiya və digər təxribatların məqsədlər üçün nəzarət-buraxılış məntəqəsindən keçid bu günə qədər davam edir. İyunun 15-dən BQXX bu istiqamətdə 27 əməliyyat keçirib, Ermənistanın 312 sakini 208 nəfərini müşayiətə cəhd göstərildi 520 nəfər Ermənistanla gedib, 380 nəfər isə müalicəyə başa çatdıqdan sonra Qarabağa qayıdıb. Bu əməliyyatlar zamanı hər iki istiqamətdə 425 BQXX əməliyyat vasitəsinin keçidi qeydə alınıb. Qarabağa qayıdarkən onlar dərman, uşağ qida kimi zəruri malları da öz-ləri ilə gətirməkdədirlər. Beləliklə, iyunun 15-dən Qarabağa heç bir məhsulün ötürülməsi məsələsi iddiasının heç bir əsasının olmaması ilə yanaşı, sadəcə həqiqətə uyğun deyil;

Sərhədburaxılış məntəqəsindən keçidi asanlaşdırmaqda davam etməklə yanaşı, Azərbaycan rəsmi olaraq, yerli sakinlərin ehtiyaclarını ödəmək üçün yüklərin çatdırılması məqsədilə digər yollardan istifadəni təklif etdi;

Bu təklif 15 iyul tarixində Şarl Mişelin iştirakı ilə keçirilən liderlər görüşü çərçivəsində də geniş müzakirə olunub. Təsədüfi deyil ki, bu məsələ cənab Mişelin görüşün yekunlarına dair bəyanatında da öz əksini tapıb;

İyulun 25-də Moskvada bir neçə yolun sinxron istifadəsi məqsədilə xarici işlər nazirlərinin üçtərəfli görüşündə yenidən müzakirə mövzusu oldu. Bu, Rusiya tərəfinin təklif etdiyi formula idi. Azərbaycan bu variantı nəzərdən keçirməyə hazır olduğunu bildirdikdən yekunda öz razılığını verdi. Ermənistan isə konkret müzakirələrdən nümayişkarana yayındı;

Bunun qarşılığında, Ermənistan ertəsi gün əvvəlcədən planlaşdırılan daha bir təxribatla əl ataraq sərhəddə "humanitar konvoy" göndərdi. Bu, beynəlxalq ictimai rəyi manipulyasiya etmək və bu istiqamətdə növbəti addımlar üçün zəmin yaratmaq məqsədilə törədilmiş açıq təxribat idi;

Rusiya Federasiyası, ABŞ və Avropa İttifaqı Ağdam-Xankəndi və Laçın-Xankəndi yollarından sinxron istifadənin həyata keçirilməsinin, habelə mərkəzi hökumətin xüsusi nümayəndəsinin yerli sakinlərlə görüşünün təşkil üçün müvafiq işi aparıldı;

Nəhayət, avqustun 4-də hər iki məsələ ilə bağlı razılıq əldə olundu. Bununla, sözügedən yolların ardıcıl şəkildə açılması və Yevlaxda görüşün təşkil məqsədləri razılaşdırıldı. İştirak edən bütün maraqlı tərəflər, o cümlədən BQXX və sülhməramlı kontingent razılaşmaların həyata keçirilməsi üçün müvafiq addımları atmalı oldu. Lakin son anda Ermənistan tərəfi siyasi motivli qanunsuz bəyanatlarla irəliləməyə çalışdı, Ermənistanın suverenliyini və ərazi bütövlüyünə qarşı yönəlməsinə qarşı qətiyyətli addımların atılması ilə Ermənistan, əslində bu insanları separatizmi siyasətinin qurbanına çevirdi və hazırda dözümsüzlük və nifrətə əsaslanan fikirlərini yaymaqda davam edir;

Vəziyyət humanitar məsələ olsa idi, höftələr öncədən bir neçə yolun sinxronlaşdırılması istifadəsi təklifi əsasında həll edilə bilərdi. Qarabağ bölgəsinin erməni sakinlərinin humanitar ehtiyacları bəhanəsi ilə Ermənistan, əslində bu insanları separatizmi siyasətinin qurbanına çevirdi və hazırda dözümsüzlük və nifrətə əsaslanan fikirlərini yaymaqda davam edir;

Bu faktıdır ki, Ermənistan BQXX-nin Azərbaycan Nümayəndəliyinin mandatının həyata keçirilməsində daim maneələr törədir;

Yüklərin çatdırılması məsələsi ilə bağlı vəziyyət Ermənistanın Azərbaycan Nümayəndəliyinin mandatının həyata keçirilməsində daim maneələr törədir;

Ermənistanın təxminən 10 min nəfərlik silahlı qüvvələri Azərbaycan ərazisində qeyri-qanuni mövcudluğunu davam

etdirir. Onlarla tank və digər zirehli texnika, 200-dən çox ağır artilleriya silahı, o cümlədən reaktiv yayılma atəşi sistemləri, onlarla müxtəlif növ radioelektron mübarizə vasitələri, 200-ə yaxın miniatür həzrətdə Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan ərazisində yerləşdirilib;

Ermənistan öhdəliklərini pozaraq bu qüvvələrin saxlanması üçün texniki, hərbi, maddi-texniki və maliyyə dəstəyi göstərir. Azərbaycan ərazisində saxlanılan silahlı birləşmələr birbaşa Ermənistanın dövlət büdcəsindən maliyyələşir;

Son günlər həm delimitasiya olunmamış dövlət sərhədi boyunca, həm də Qarabağ bölgəsində hərbi quruculuq işlərinin artması ilə müşayiət olunan hərbi təxribatların daha da intensivləşməsi müşahidə olunur. Ermənistan açıq şəkildə növbəti hərbi avantürəyə girmək üçün yeni səngərlər qazır, istehkamlar qurur, şəxsi heyət və texnika toplayır;

Azərbaycanın Qarabağ bölgəsi daxil olmaqla ərazi bütövlüyünü tanıması ilə bağlı əvvəlki bəyanatına baxmayaraq, Ermənistanın baş naziri Azərbaycan ərazilərində qurulmuş qondarma quruluşun yaradılmasının "ildönümü" münasibətilə qondarma "təbrik mesajı" verərək daha bir son dərəcə təxribatçı addım atdı;

Ermənistan baş naziri bir daha "erməni sakinlərinin öz müqəddəratını təyinetmə hüququ"na istinad edərək, Ermənistanın bu sakinlərə bağlı məsələlər onların təhlükəsizliyi və hüquqları bəhanəsi altında müdaxiləyə davam etməsinə təsdiqlədi. Beləliklə, o, Azərbaycanın suverenliyini və ərazi bütövlüyünün tanınması ilə bağlı əvvəlki bəyanatını mahiyyətcə heçə endirmiş oldu;

Xatırladıq ki, bu taktika Ermənistan tərəfindən 30 il ərzində Azərbaycan ərazilərində işğalın davam etdirmək üçün istifadə edilib. Baş nazirin mesajı Ermənistanın Azərbaycanı qarşı ərazi iddialarından ol çəkməsinin növbəti təsdiqləndirən başqa bir şey deyil, bu ölkə bütün mövcud vasitələrlə, o cümlədən siyasi, hərbi və maliyyə dəstəyi ilə aramızda separatçılığın qızışdırılmasını dayandırmaz niyyətində deyil;

Ermənistanın Azərbaycanın suverenliyini və ərazi bütövlüyünü tanımasını baxmayaraq, erməni sakinlərinin beynəlxalq təşkilatlarda akkreditə olunmuş diplomatik nümayəndəlikləri yəni də qanunsuz rejim adından müxtəlif növ sənədlər yaymaqda davam edirlər;

Parlamentin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsində 12 məsələ müzakirə edilib

Sentyabrın 8-də Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin 2023-cü ilin payız sessiyasında ilk iclası keçirilib.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyət əlaqələri şöbəsinin verilən məlumata görə, iclasda komitə sədri Səməd Seyidov regiondakı vəziyyət barədə fikirlərini açıqlayıb. O, Azərbaycan Prezidentinin həyata keçirdiyi siyasətin regionda sülhü, təhlükəsizliyi, tərəqqini təmin etməyə yönəldiyini vurğulayaraq hökumətin və parlamentin fəaliyyətinin ölkəmizin dünyada mövqeyinin möhkəmlənməsinə gətirib çıxardığını bildirib. Qeyd edilib ki, Azərbaycanın apardığı siyasətə heç kim müdaxilə edə bilməz.

Sonra iclasın gündəliyinə daxil edilmiş 12 məsələyə baxılıb.

Komitə sədri Səməd Seyidov əvvəlcə Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin 2023-cü ilin yaz və növbədənkonar sessiyaları ərzində gördüyü işlər barədə hesabatı təqdim edib. Bildirilib ki, bu müddətdə komitənin iclaslarda bir sıra qanun layihələri, Azərbaycan Respublikası ilə xarici ölkələr arasında bağlanmış beynəlxalq müqavilələr, digər sənədlər müzakirə olunub və Milli Məclisin müzakirəsinə tövsiyə edilib. Həmçinin ötən sessiyalar ərzində komitənin sədri və üzvləri xarici dövlətlərin və təşkilatların nümayəndələri ilə bir sıra görüşlər keçirilib. O, hesabat dövründə komitəyə daxil olan müəvafiq tədbirləri də diqqətə çatdırıb.

Səməd Seyidov Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin 2023-cü ilin payız sessiyası üçün iş planının layihəsi

barədə danışıqdan bildirdi ki, bu sessiyada qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında Milli Məclisə təqdim edilən qanun layihələrinə, habelə beynəlxalq və dövlətlərarası müqavilələrə dair sənədlərə baxılacaq. Bu müddətdə Milli Məclisin parlamentlərarası əlaqələrinin daha da inkişaf etdirilməsi, xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızla əlaqələrin möhkəmləndirilməsi, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması ilə bağlı məqsədyönlü fəaliyyətin davam etdirilməsi, ölkəmizin beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığının inkişafı istiqamətində addımların həyata keçirilməsi planlaşdırılıb.

Sonra iclasda bir sıra beynəlxalq sənədlərlə bağlı qanun layihələrinə baxılıb.

Komitə sədri "Azərbaycan Respublikası ilə Slovakiya Respublikası arasında gəlirlərə görə vergilərə münasibətdə iqtisadi vergitutmanın aradan qaldırılması və vergidən yayınmanın qarşısının alınması haqqında Saziş" in təsdiq edilməsi barədə, "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Gürcüstan Hökuməti arasında müdafiə sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş" in təsdiq edilməsi barədə, "Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Türkdillli Ölkələrin Parlament Assambleyasının Katibliyi (TürkPA Katibliyi) arasında yerləşmə haqqında Saziş"ə dəyişikliklərin edilməsi dair Protokol" un təsdiq edilməsi barədə, "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Özbəkistan Respublikası Hökuməti arasında Azərbaycan-Özbəkistan İnvestisiya Fondunun yara-

dılması haqqında 2023-cü il 24 fevral tarixli Saziş"ə dəyişikliklərin edilməsi barədə Protokol" un təsdiq edilməsi haqqında, "Ümumdünya Poçt İttifaqının Nizamnaməsinə On Birinci Əlavə Protokol" a qoşulmaq haqqında, "Ümumdünya Poçt İttifaqının Ümumi Reqlamentinə Üçüncü Əlavə Protokol" a qoşulmaq haqqında, "Ümumdünya Poçt Konvensiyası" na və "Ümumdünya Poçt Konvensiyasının Yekun Protokolu" na qoşulmaq haqqında, "Poçt ödəniş xidmətləri haqqında Saziş" ə və "Poçt ödəniş xidmətləri haqqında Saziş" in Yekun Protokolu" na qoşulmaq barədə, "Hava gəmilərinin törədilmiş cinayətlər və bəzi digər aktlar haqqında" Konvensiyada dəyişiklik edilməsinə dair Protokola qoşulmaq barədə, "Beynəlxalq Əmək Təşkilatının Nizamnaməsində dəyişiklik edilməsi haqqında 1986-cı il tarixli sənəd" in təsdiq edilməsi barədə qanun layihələrinin mahiyyəti haqqında məlumat verib.

Məsələlərin müzakirəsində komitə üzvləri Nəsim Məhəməliyev, Sahib Aliyev və Sabir Rüstəmli çıxış ediblər, fikirlərini və tövsiyələrini səsləndiriblər. Deputatlar komitənin 2023-cü ilin yaz və növbədənkonar sessiyaları ərzində gördüyü işləri qənaətbəxş sayıblar, həmçinin 2023-cü ilin payız sessiyası üçün iş planının layihəsini təsdiqləyiblər, gündəlikdəki qanun layihələrini Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə ediblər.

Sonra cari məsələlərdə ölkəmizin bədxahları tərəfindən humanitar məsələlərə bağlı Azərbaycanca qarşı həyata keçirilən manipulyasiyalar, bəzi dəyərlərdən sui-istifadə edərək təzyiç göstərmək cəhdləri müzakirə olunub.

"Azərbaycan"

Türk həmrəyliyinə Azərbaycan töhfəsi

Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələrlə əlaqələrin möhkəmləndirilməsi dövlətimizin xarici siyasətinin əsas prioritetidir

Əvvəli 1-ci səh.

Prezident İlham Əliyevin Bakıda keçirilən Türk Dövlətləri Təşkilatının toplantısında Şimali Kipr Türk Respublikasının bayrağının Azərbaycanda keçiriləcək tədbirlərdə dalğalanacağını bəyan etməsindən sonra bu ölkənin Prezidenti Ersin Tatar Azərbaycan Prezidentinə təşəkkür edib.

ŞKTC Prezidentinin saytında yer alan açıqlamada Ersin Tatar bildirib ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türk Dövlətləri Təşkilatının Bakıda keçirilən toplantısında Şimali Kipr Türk Respublikasının bayrağının Azərbaycandakı tədbirlərdə dalğalanacağını açıqlamasından məmnuniyyət duyub. "Aralıq dənizinin şərqində bir türk dövləti olan ŞKTC varlığını bir millət, üç dövlət anlayışı ilə davam etdirir. Azərbaycan ilə aramızdakı könlü birliyin, dəyərlərin və eyni millətin ayrılmaz hissələri olaraq münasibətlərimizin davamlı inkişafı ön böyük arzumdur".

Türk dünyasının zəfəri

Milli köklərimizlə, orta dəyərlərimizlə, dil, din birliyimizlə sıx bağlı olduğumuz türk xalqlarının, dövlətlərinin həmrəyliyini həm də zamanın çağırışı kimi xarakterizə etsək, heç də yanlışdır.

Azərbaycan xalqı olaraq güclü türk birliyinin əhəmiyyətini hələ Vətən

müharibəsi zamanı əyani şəkildə gördük. O zaman qarşda Türkiyənin verdiyi siyasi və mənəvi dəstək Qarabağda Şuşa zəfərini çalmağımıza böyük kömək oldu. Eləcə də digər qarşda türk dövlətləri Azərbaycan xalqının, dövlətinin yanında olduğunu nümayiş etdirdi. Bütün türk dünyası parlaq zəfərimizi öz qələbəsi saydı, bizimlə birgə qürurlandı.

İşğaldan azad edilən torpaqlarımızda erməni vəhşiyinə tuş gələn infrastrukturumuzun bərpa olunması istiqamətində türkdillli ölkələr Azərbaycana dəstəklərini göstərirlər. Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev tərəfindən özbək xalqı adından hədiyyə olaraq Füzulidə inşa ediləcək bu yaxınlarda açılış həyata keçirilən Mirza Ulucbəy adına 1 nömrəli tam orta məktəb də bu dəstəyin bariz nümunələrindən biridir.

Gerçəkdir ki, Azərbaycanın Vətən müharibəsi zamanı işğalçı Ermənistan üzərində qələbəsi tarixən var olan türk birliyinin etnosiyasi coğrafiyasını da bərpa edib, türk birliyinin bir-biri ilə əlaqələrini daha da intensivləşdirəcək yeni yolların açılmasına rəvac verib.

Qazandıq zəfərə və türk dünyasının birgəliyində verdiyi bu töhfəsinə görə Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının 2022-ci il noyabrın 12-də İstanbulda keçirilən VIII Zirvə Görüşü zamanı Prezident İlham Əliyev Türk Dövlətinin Ali Ördəninə layiq görüldü.

Tezliklə Qəhrəmanmaraşda Azərbaycan şəhərinin inşasına başlanılacaq

Əlaqələri və əməkdaşlığı daha da güclənən Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv dövlətlər dünyada baş verən bütün global siyasi proseslərə, eləcə də təbii bəhrələrə qarşı birgə mübarizə aparırlar. 2023-cü il fevralın 6-da qarşda Türkiyədə baş verən ardıcıl iki dəhşətli zəlzələnin fəsadlarının aradan qaldırılması istiqamətində də qarşda ölkələr birləşiblər. Azərbaycanın da maddi-mənəvi dəstəyi ilə zəlzələnin baş verdiyi gündən etibarən qarşda Türkiyənin yanında oldu.

Məhz Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə martın 16-da Türkiyənin paytaxtı Ankarada, əslində Şuşada keçirilməsi planlaşdırılan, Türk Dövlətləri Təşkilatının dövlət başçılarının fövqəladə Zirvə görüşü keçirildi.

Bu Zirvə görüşü zamanı Türkiyədə baş verən zəlzələ nəticəsində yaranan fövqəladə vəziyyətlə bağlı məsələlər ön yüksək səviyyədə müzakirə edildi.

Sentyabrın 7-də Türk Dövlətləri Təşkilatının üzv və müşahidəçi dövlətlərinin təbii fəlakət və fövqəladə halların idarə edilməsi üzrə nazirlərin ikinci görüşünün və "Bakı-2023" beynəlxalq təliminin iştiraklarını qeyd edən zaman Prezident İlham Əliyev bu məsələyə toxunaraq, son vaxtlar bölgəmizdə və bütövlükdə dünyada fövqəladə halların sayının kəskin artdığını söylədi. Dövlət başçısı qarşda

Türkiyədə dəhşətli zəlzələdə həlak olanların xatirəsini hörmətlə anaraq və bir daha başsağlığı verərək söylədi ki, Azərbaycan ilk saatlardan, ilk daqiqələrdən bu dəhşətli zəlzələ ilə bağlı öz səylərini göstərmişdir. "Hazırda Qəhrəmanmaraş şəhərində Azərbaycan dövləti tərəfindən inşa ediləcək şəhərciyin son parametrləri müəyyən edilir və yaxın zamanlarda biz inşaatla başlayacağıq".

TDT-nin dünyadakı mövqeyi və rolu daha da artacaq

Göründüyü kimi, bütün sahələr üzrə türk dünyasının birliyi getdikcə güclənir və Azərbaycanın bu həmrəyliyə töhfələri böyükdür. Bu isə dünyada baş verən istər global siyasi, iqtisadi, sosial problemlərə, istərsə də təbii bəhrələrə qarşı türkün sarsılmaz gücü ilə çıxmağımıza rəvac verir. Buna görə də bütün üzv dövlətlər Türk Dövlətləri Təşkilatının dünyada nüfuzunun qat-qat artması üçün hər zaman fəal dəstək göstərməlidirlər.

Prezident İlham Əliyevin vurğuladığı kimi: "Bu gün dünya miqyasında Türk Dövlətləri Təşkilatı öz layiqli yerini tuta bilibdir. Ancaq bundan sonra da fəal çalışmalıyıq ki, bizim təsir imkanlarımız daha da geniş olsun... Əminəm ki, yaxın gələcəkdə bizim təşkilatımızın dünyadakı mövqeyi və rolu daha da artacaqdır".

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

"Bakı 2023" türk ölkələri arasında fövqəladə hallarla mübarizədə birgə fəaliyyət üçün əhəmiyyətli töhfə verəcək

Fövqəladə hallar naziri general-polkovnik Kəmaləddin Heydərov Türk Dövlətləri Təşkilatına (TDT) üzv və müşahidəçi ölkələrin Fövqəladə halların idarə edilməsi üzrə nazirlərinin ikinci iclasında iştirak etmək üçün ölkəmizə səfərə gəlmiş TD-nin Baş katibi Kubançək Ömürəliyev ilə görüşüb.

Bu barədə AZƏRTAC-a nazirliyin Mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Fövqəladə Hallar Nazirliyində keçirilən görüşdə nazir K. Heydərov TD-nin Baş katibi Kubançək Ömürəliyevin ölkəmizə səfərinin və bu səfər çərçivəsində keçirilən görüş-

lərin, aparılan müzakirələrin təşkilat çərçivəsində fövqəladə hallarla mübarizə üzrə əlaqələrin dərinləşməsinə tökan verəcəyini əminliyini bildirib. Ölkəmizdə fövqəladə halların qarşısının alınması və nəticələrinin aradan qaldırılması

mexanizmlərinin daim təkmilləşdirilməsinin diqqət mərkəzində saxlanıldığını qeyd edən nazir, bu kontekstdə TD-nin çərçivəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsinin aktual əhəmiyyət kəsb etdiyini deyib. TD-nin Mülki Müdafiə Me-

xanizminin yaradılmasının təşkilat üzv və müşahidəçi ölkələrdə fövqəladə hallarla mübarizənin daha etibarlı səviyyədə təşkil olunmasına şərait yaradacağı vurğulanıb.

TD-nin Baş katibi Kubançək Ömürəliyev ölkəmizdə

səfərdə olmaqdan məmnunluğunu ifadə edib, təşkilat üzv və müşahidəçi ölkələrin fövqəladə halların idarə edilməsi üzrə nazirlərinin ikinci iclasının əhəmiyyətini vurğulayıb. Qonaq təşkilat üzv ölkələrin fövqəladə halların idarə edilməsinə mülki qurumlarının qüvvələrinin iştirakı ilə uğurla keçirilmiş beynəlxalq təlimin türk ölkələri arasında fövqəladə hallarla mübarizədə birgə fəaliyyət mexanizminin həyata keçirilməsi, real imkanların müəyyən edilməsi və idarəetmə sisteminin təkmilləşdirilməsinə əhəmiyyətli töhfə verəcəyinə əmin olduğunu vurğulayıb.

Görüşdə qarşılıqlı maraqlı doğuran digər məsələlər geniş müzakirə edilib.

Rusiya Ermənistanına nota verib

Ermənistanın Rusiyadakı səfiri Vaqarşak Arutunyan Xarici İşlər Nazirliyinə çağırılıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Rusiya XİN məlumat yayıb.

Bildirilib ki, Rusiya tərəfi son vaxtlar Ermənistan rəsmi dairələrində və siyasi elitasında Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatına (KTMT) üzvlük və ikitərəfli müttəfiqlik əlaqələrinin davam etdirilməsi ilə bağlı, eləcə də Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin normalaşdırılmasına dair 2020-2022-ci illərdə Moskva, Bakı və İrəvan tərəfindən imzalanmış sazişlərin həyata keçirilməsinə müəyyən şübhələrin olduğunu qeyd edib.

Məlumatda deyilir ki, bu fonda Ermənistan rəhbərliyi bir sıra tədbirlər, o cümlədən Roma statusunun ratifikasiyası edilməsi, baş nazirin arvadı Anna Akopyanın Kiyevə səfər etməsi və humanitar yardım aparması, Ermənistan ərazisində ABŞ-nin iştirakı ilə hərbi təlimlər keçirilməsi kimi qeyri-dost tədbirlər həyata keçirir.

Bununla əlaqədar, Rusiya XİN Ermənistanın Moskvadakı səfiri Vaqarşak Arutunyanı xarici siyasət idarəsinə çağıraraq kəskin etiraz edib və ona nota verib.

Notada Ermənistan parlamentinin sədri Alen Simonyanın Rusiya XİN-in rəsmi nümayəndəsi, informasiya və mətbuat departamentinin direktoru Mariya Zaxarovanın və bütövlükdə Rusiya XİN-in ünvanına təhqiredici ifadələr işlətməsinin yolverilməzliyi də əksini tapıb. Bundan əlavə, sənəddə jurnalist Gevorgyan və blogger Badalyanın saxlanılması ilə bağlı narahatlıq ifadə olunub.

Məlumatda vurğulan ki, Rusiya və Ermənistan müttəfiq olaraq qalır və tərəfdaşlıq əlaqələrinin möhkəmlənməsinə yönəldilmiş bütün razılaşmalar yerinə yetiriləcək.

Rusiya XİN bunun KTMT təlimlərinin təşkili, Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin nizama salınması üçün KTMT missiyasının Ermənistanla göndərilməsinə də aid olduğunu diqqətə çatdırıb.

Hava hücumundan müdafiə bölmələrinin peşəkarlığı artırılır

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun təsdiq etdiyi hazırlıq planına uyğun olaraq hava hücumundan müdafiə bölmələrinin döyüş atış məşğələləri keçirilib.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, şəxsi həyətin praktiki vərdişlərinin təkmilləşdirilməsi və döyüş qabiliyyətinin yüksəldilməsi məqsədilə keçirilən təlimdə döyüş atışları icra olunub.

Şərti düşmənin hava hədəflərinin aşkar olunaraq daşınan zənit-raket kompleksləri vasitəsilə məhv edilməsi üzrə qarşıya qoyulan döyüş tapşırıqları müvəffəqiyyətlə yerinə yetirilib.

Azərbaycan Ordusunun müxtəlif qoşun növlərində hərbi qulluqların bəli və bacarıqlarının artırılması, döyüş hazırlığının yüksək səviyyədə saxlanılması məqsədilə keçirilən təlimlər davam edir.

Qanunsuz erməni silahlılarının Şuşa istiqamətində fortifikasiya qurğuları quraşdırmasının qarşısı alınır

Sentyabrın 8-i saat 19:05-də Rusiya sülhməramlılarının müvafiq yerləşdiyi Azərbaycan ərazisindəki qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri Azərbaycan Ordusunun Şuşa rayonu istiqamətində yerləşən mövqelərinin qarşısında uzumdu-

dətli fortifikasiya qurğularını quraşdırmağa cəhd göstərirlər. Bu barədə AZƏRTAC-a Müdafiə Nazirliyindən məlumat verilib. Ordumuzun bölmələri tərəfindən görülən təxirəsalınmaz tədbirlər nəticəsində aparılan işlər dərhal dayandırılıb.

◆ Dost sözü, oxucu arzusu

Mətbuat meydana gəldiyi gündən ilk baxışda yalnız informasiya ötürücüsü kimi qəbul edilsə də, sonralar tədqiqatlar nəticəsində onun missiyasının daha böyük və əhatəli olduğu üzə çıxdı. Artıq burada mətbuatın mənəvi ünsiyəti vasitəsi olması ilə yanaşı, həm də insanın ictimai şüurunun, siyasi ideologiyasının, milli kimliyinin, ictimai-siyasi rəyinin formalaşmasında mühüm rol oynadığı məlum oldu.

Çəməsi "Əkinçi" qəzeti olan Azərbaycan mətbuatı 1875-ci ildən bəri uzun, keşməkeşli bir yol gəlir. Bu yolun "yolçuları" sırasında bütöv bir məmləkətin adını özündə yaşadan, milli dövlətçiliyi, müstəqilliyi, azərbaycanlı ideologiyasını dönməz əqidəyə çevirmiş müdrik 105 yaşlı "Azərbaycan" qəzeti də var.

Yarandığı ilk gündən istər birinci mərhələdə - XX əsrin əvvəllərində (1918-1920) Azərbaycan müstəqillik qazandıqı dövrdən, istərsə də ikinci mərhələdə - 1991-ci ildə öz müstəqilliyini bərpa etdiyi gündən digər mətbu orqanlara loqomativlik edən "Azərbaycan" dövlətimizin siyasi-ideoloji kursunu daim diqqətdə saxlayaraq, onu yorulmadan böyük inamla irəli aparır.

Unutmayaq ki, Xalq Cümhuriyyəti dövründən bəri miras qalmış "Azərbaycan" qəzeti milli dövlət quruculuğunda, milli təfəkkürümüzün və milli kimliyimizin formalaşmasında misilsiz rol oynadığından, xalqımızın milli dövlət quruculuğu tarixinin ayrılmaz, həm də ən parlaq bir hissəsinə çevrilib.

Məhz elə bu üzündən Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti bolşeviklər tərəfindən işğal edildikdən sonra, sovet hakimiyyəti dövründə "Azərbaycan"ın nəşri dayandırılmış, fəaliyyəti yasaq edilmişdir. Bu azmış kimi, özündə Azərbaycan ruhunu oyanan, milli kimliyimizi və təfəkkürümüzü formalaşdıran bu qəzetin arxivdə olan saylarındakı materiallardan bəhrələnmək üçün "xüsusi icazə" lazım olurdu. Bundan başqa, tədqiqatçıların o dövrdə nəşr edilmiş qəzetin materiallarına istinad etməsinə və ya qeydlər götürməsinə nə qədər qəbul edilmişdir.

Bu arada onu qeyd edək ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə ümumilikdə "Azərbaycan" qəzetinin 443 nömrəsi nəşr edilmişdir. Şübhəsiz ki, kommunistlər Azərbaycan xalqının oyanışını özündə əks etdirən bu qədar sayda zəngin materiallardan istifadə etməsinə icazə verməzdi. Çünki sovet imperiyası istənilən ittifaq respublikasının müstəqil demokratik ideyalarından, xalqların milli oyanışından çox ciddi şəkildə çəkinirdi. Bu səbəbdən də 70 il ərzində istiqbalıyyət istəyini içində boğan sovet Azərbaycanı mətbuatı xalqımızın milli ideyalarından zorla yan ötürdülərək yalançı sovet "dəyərlərini" təbliğ etməyə məcbur edilmişdi. Ancaq Azərbaycan Respublikası müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra "Azərbaycan" qəzeti də sovet əsirliyindən xilas olub, öz azadlığına qovuşub və indi öz sərəfinin yolunu böyük əzmlə davam etdirir. Bu mənada "Azərbaycan" qəzeti bizim üçün ikiqat doğma və əzizdir.

"Azərbaycan" qəzetinin 1993-2003-cü illərdəki fəaliyyətinin Ümummilli Lider Heydər Əliyevin mediamızda xüsusi diqqət və qayğı ilə yanaşdığı bir dövrdə olması bu mətbu orqanın məsuliyyətini daha da artırır, onun kollektivinin azərbaycanlı ideologiyası ilə çıxış etməsinə ön plana çıxarmışdır. "Azərbaycan" qəzetinin ikinci fəaliyyəti dövründə 1000-ci sayının çapdan

çıxması münasibətilə bu mətbu orqanın kollektivini təbrik edən Heydər Əliyev xüsusi qeyd etmişdir: "Əsası 1918-ci ildə qoyulmuş "Azərbaycan" qəzeti müstəqil dövlətçilik tariximizdə öz yeri olan nöşrlərdəndir. Vaxtilə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin rəsmi qəzeti kimi nəşr olunmuş "Azərbaycan" xalqımızın istiqlal mübarizəsində mühüm xidmətlər göstərmişdir. Məlum tarixi səbəblər üzündən Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti kimi, "Azərbaycan" qəzetinin də ömrü uzun olmamışdır. Xalqımız əsrin əvvəllərində itirdiyi müstəqilliyini əsrin axırlarında bərpa etdiyi zaman "Azərbaycan" qəzeti də yenidən fəaliyyətə başladı və müstəqil Azərbaycan Respublikasının rəsmi

"Azərbaycan" qalib ölkənin rəsmi dövlət qəzetidir

dövlət qəzeti kimi həyatda layiqli yerini tutdu".

Müasir dövrdə əksər ölkədəki və xarici qəzetlər, saytlar, hətta radio-televiziyalar sensasiya, IP, reyting ardınca qaçdığı, jurnalistikanın etik norma və prinsiplərini kobud şəkildə pozduğu bir halda, loqotipində "Azərbaycan" qəzetinin əməkdaşları da qələminin süngüyü çevirib, Azərbaycana qarşı dünya mediasında yazılan dezinformasiyanın, "fake-news"ün qarşısını almaq, həqiqəti olduğu kimi ictimaiyyətə çatdırmaq üçün var gücü ilə çalışdı.

Vətən savaşının səhəri günü "Azərbaycan" qəzetinin ana səhifəsində İlham Əliyev dünyanın ali tribunasında Azərbaycanın prinsipial mövqeyini bir daha bəyan etdi" başlıqlı xəbərdə Ali Baş Komandanın sentyabrın 21-də BMT Baş Assambleyasının 75-ci Sessiyası çərçivəsində BMT-nin 75 illiyinə həsr edilmiş yüksək səviyyəli iclasda ümumilikdə 182 ölkənin dövlət və hökumət başçısının diqqətinə çatdırılan - "Ermənistan silahı qüvvə qonun mətbu orqanı hesab olunur. Qocaman qəzet eyni zamanda Azərbaycan ziyalılarından həm siyasi tribunasına, həm də elmi və yaradıcılıq məktəbinə çevrilib. Əlbəttə, əldə edilən bu nailiyyət qəzetdə çalışan peşəkar jurnalist kollektivinin öz işinə məsuliyyətli yanaşmasının və zəhmətini nəticəsidir.

Bu mətbu orqanın Vətən və millət qarşısındakı xidmətlərini yüksək dəyərləndirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev demişdir: "Azərbaycan" qəzeti peşəkarlıq, obyektivlik və vətənpərvərlik prinsiplərinə dönmədən əməl etmiş, ölkəmizin sosial-iqtisadi tərəqqisi, vətəndaş cəmiyyətinin formalaşması, milli həmrəyliyin möhkəmlənməsi və digər sahələrdə həyata keçirilən dövlət siyasəti barədə həqiqətləri Azərbaycan ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində məqsədyönlü fəaliyyət göstərmişdir".

Azərbaycan mediası 30 il Ermənistanın işğalına məruz qalmış Qarabağ uğrunda informasiya müharibəsində yorulmadan döyüşdü və bu gün də döyüşməkdə davam edir. 3 il öncə 44 günlük İkinci Qarabağ savaşı günlərində "Azərbaycan" qəzetinin əməkdaşları da qələminin süngüyü çevirib, Azərbaycana qarşı dünya mediasında yazılan dezinformasiyanın, "fake-news"ün qarşısını almaq, həqiqəti olduğu kimi ictimaiyyətə çatdırmaq üçün var gücü ilə çalışdı.

Burada əsasən, Türkiyənin "Anadolu" Agentliyi, "Hürriyyət", "Milliyet", "Sabah", "Takvim" və digər populyar qəzetləri, TRT HABER, TGRT, HABER TÜRK, A HABER, NTV televiziya kanalları, Rusiyanın TASS, "İnterfaks" və "RIA Novosti" federal informasiya agentlikləri, "Lenta.ru" "News.ru", "Vesti Kavkaz", "Pravda.ru" saytları, "Moskovski komsomolets" və "Kommersant" qəzetləri, "REN TV", "TVC", "360 tv" telekanalları, Avropa İttifaqının "EU Politics" informasiya-analitik nəşri, Misirin "Asyaelyoum" agentliyi və "Aldip-lomasy" nəşri, Rumıniyanın "News24hours", Ukraynanın "RBK-Ukraina", Qırğızstanın "Goldenbridgenews" portalları, Gürcüstanın "Interpressnews", "Dalgatv", "24news", "News" saytları Prezident İlham Əliyevin müasir yanaşı, xarici mediada yayılan materiallarda Prezident İlham Əliyevin Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzkar siyasəti, işğal etdiyi ərazilərdə qanunsuz məskunlaşdırma həyata keçirilməsi, cəfəng sözlər irəli sürərək münasibətin həlli üzrə danışıqlar prosesini pozması, hərbi tərxiatların davam edəcəyi təqdirdə işğalçılara daha sət cavab verəcəyi barədə fikirləri xatırladı.

Əlbəttə, o günlərdə Azərbaycan xalqının əsas fikri cəbhədən gələn xəbərlərdə olsa da, xarici ölkələrdən gələn xəbərlərdə böyük diqqət ayrılırdı. "Xarici KİV Prezident İlham Əliyevin yerli televiziya kanallarına müsahibəsini geniş işıqlandıraraq" başlıqlı xəbərdə "Azərbaycan" qəzeti bir sıra xarici ölkələrin aparıcı kütləvi informasiya vasitələrinin Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan Televiziyasına, İctimai Televiziya və Real Televiziyasına verdiyi müsahibəsini geniş işıqlandırmasından bəhs edilən xəbəri öz səhifəsində oxuculara çatdırdı.

Budur, bu gün "Azərbaycan" artıq qalib dövlətin rəsmi dövlət qəzetidir. "Azərbaycan"ın 8 noyabr 2020-ci il tarixli nömrəsinin ana səhifəsində Azərbaycan Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Şəhidlər xiyabanından xalqa müraciəti - "Əziz Şuşa, sən azadsan!" başlığı ilə təqdim olundu: "Əziz həmvətənlər, əziz bacılar və qardaşlar. Böyük fəxarət və qürur hissi ilə bəyan edirəm ki, Şuşa şəhəri işğaldan azad edildi! Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir! Bu münasibətlə bütün Azərbaycan xalqını ürəkdən təbrik edirəm! Bütün şuşalılar ürəkdən təbrik edirəm!" Geniş müraciətin sonunda Prezident İlham Əliyev hər bir azərbaycanlı təsirləndirən ifadəni dilə gətirdi: "Bu tarixi bir gündə Azərbaycan xalqına bu müjdəni vermək mənim həyatımda bəlkə də ən xoşbəxt günlərimdən biridir.

Sözsüz ki, uzaqdan-yaxından hansı xəbərlərin gəlməsindən asılı olmayaraq, Azərbaycan xalqı bütün varlığı ilə özünü cəbhədən gələn qələbə xəbərlərinə kökləmişdi. Bu arada qeyd edək ki, hələ 1918-ci ildə türk-islam ordusunun Bakıya gəlişi və qələbələr haqqında "Azərbaycan" qəzetinin səhifələrində xəbərlər verildi. O zaman ermənilərin işğal etdiyi Əsgəran rayonunun Prezident İlham Əliyevin oxuculara "Əsgəran alındı" başlığı ilə təqdim edilmişdi. Xalqımız ötən əsrin 90-cı illərində Ermənistanın işğalına məruz qalmış Qarabağın və ətraf rayonların bir gün "Azərbaycan" qəzetinin səhifələrində "Qarabağ alındı" və ya "Qarabağ azad edildi" müjdəli xəbərini həmişə səbirsizliklə gözləyirdi.

Budur, bu gün "Azərbaycan" artıq qalib dövlətin rəsmi dövlət qəzetidir. "Azərbaycan"ın 8 noyabr 2020-ci il tarixli nömrəsinin ana səhifəsində Azərbaycan Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Şəhidlər xiyabanından xalqa müraciəti - "Əziz Şuşa, sən azadsan!" başlığı ilə təqdim olundu: "Əziz həmvətənlər, əziz bacılar və qardaşlar. Böyük fəxarət və qürur hissi ilə bəyan edirəm ki, Şuşa şəhəri işğaldan azad edildi! Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir! Bu münasibətlə bütün Azərbaycan xalqını ürəkdən təbrik edirəm! Bütün şuşalılar ürəkdən təbrik edirəm!" Geniş müraciətin sonunda Prezident İlham Əliyev hər bir azərbaycanlı təsirləndirən ifadəni dilə gətirdi: "Bu tarixi bir gündə Azərbaycan xalqına bu müjdəni vermək mənim həyatımda bəlkə də ən xoşbəxt günlərimdən biridir.

Əziz Şuşa, sən azadsan!
Əziz Şuşa, biz qayıtmışıq!
Əziz Şuşa, biz sənə dirçəldəcəyik!
Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir!
Qarabağ Azərbaycanıdır!"

liyi ilə bölüşürdü. Bu böyük tarixi gündə "Azərbaycan" qəzeti "Mehriban Əliyeva: Biz Şuşamızı qaytar-dıq! Bu əlamətdar tarixi hadisə münasibətilə hamımızı təbrik edirəm", "Milli Məclisin Sədri Şuşa şəhərinin azad edilməsi münasibətilə xalqımıza təbriklərini çatdırıb", "Siyasi partiyaların Şuşanın işğaldan azad edilməsi münasibətilə Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevə təbrik məktubu" başlıqlı xəbərləri ilə iqtidar-müxalifət demədən hər kəsin qəzeti olduğunu bir daha təsdiq etmiş oldu.

Xalqımızın Şuşa sevincini öz səhifələrində dərc edən "Azərbaycan" qəzeti yüz minlərlə insan ələrinə Azərbaycan bayrağı paytaxtın küçə və prospektlərinə axışaraq Şuşa zəfərinin sevincini paylaşılan arasında azyaşlı bir uşağa xüsusi yer ayırdı.

"Şuşa sevincimiz mübarək olsun!" başlıqlı essədə "Azərbaycan" yazır: "Titrek əllərdə üçrəngli Azərbaycan bayrağı tutan balaca! Əlində yellədiyin aylı-ulduzlu bayraq indi Şuşa şəhərinin ən uca nöqtəsində dalğalanır! 28 il 6 ay işğaldan olmuş xalqımızın mədəniyyət, ədəbiyyat beşiyinin, qədim tarixi şəhərinin bugünkü azadlıq gününə sən də sevinirən. Gözün aydın olsun! Biz 10 min 400 gündən artıq bu günü gözləmişik! 10 min 400 gün!

Sən xoşbəxtsən!
Sən həm də ona görə xoşbəxtsən ki, bu dözülmez ağrı, bu iztirabı, bu həsrəti yaşamaq sənə nəşib olmadı. Sən bu yolda gedən qurbanları, axıdılan qanı, didilən sınırları, qovrulmuş ürəkləri görmədin. Əlbəttə, illər keçəcək, böyüyəcəksən sonra sənə atanın, babanın və onların mənsub olduğu neslin bu qədim diyara, bu möhtəşəm şəhərə, Azərbaycanın muğam-musiqi beşiyi sayılan Şuşaya qovuşmaq üçün hansı əziyyəti çəkdiyini, onun hansı zəhmət bahasına öz sahibinə qayıtdığını biləcəksən.

Şuşa həsrəti sözsə gəlməz, Şuşa iztirabı qələmə sığışmaz, Şuşa yanığı dəryalarla soyumaz, necə ki Şuşa özü təsvirə gəlmir... Sevin, balaca dost, sevin, əziz Vətən sevdalısı! Üzəndəki təbəssüm, gözündəki sevinc əbədi olsun! Sən qədim Şuşaya qalib əsgər, möğrur vətəndaş kimi daxil olacaq və qürur hissi ilə ordı daşıyaçaqsan!

Şuşa sevincin mübarək olsun! Təkcə sənə yox, hamımıza..."

Əlbəttə, bu yazı ilk baxışda "Azərbaycan" qəzetinin azyaşlı bir uşağa "Şuşa sevincin mübarək olsun!" deyə ünvanladığı təbrik olsa da, əslində, onu bütün Yer üzündə yaşayan soydaşlarımızı çatdırılan ən səmimi, ən kövrək, ən böyük təbrik kimi qəbul etməliyə.

İndi "Azərbaycan" qəzetinin özünün ünvanına çoxsaylı təbriklər gəlməkdədir. 1918-ci il sentyabrın 15-də doğma yurdumuzun qədim mədəniyyət mərkəzlərindən biri, dünya poeziyasına və ədəbi-fəlsəfi fikrinə Nizami Gəncəvi kimi bir dahi bəxş etmiş və Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ilk paytaxtı Gəncə şəhərində dünyaya "göz" açmış "Azərbaycan" qəzetinin 105-ci "doğum" gününü ərəfəsindəyik. Bu münasibətlə "Azərbaycan" qəzetinin kollektivini - hörmətli həmkarlarını ürəkdən təbrik edir, onlara öz məsuliyyətli və şərəfli peşələrində yaradıcılıq uğurları arzulayıram!

Mübariz ƏHMƏDOV,
Bakı Slayyan Universitetinin
dosenti

Belə görünür ki, Ermənistan "dəmirm yumruq" üçün darıxıb

Sosial şəbəkələrdə İrəvandan sərhədə doğru irəliləyən hərbi kolonların görüntüləri yayılıb. Ermənistanın müdafiə naziri Suren Papikyan isə xarici ölkəyə səfərinə ləğv edib və səbəb kimi Azərbaycanla sərhədə vəziyyətin gərginləşməsinə göstərib. Bu faktlar onu deməyə əsas verir ki, İrəvan sərhədboyu ərazilərdə ölkəmiz əleyhinə genişmiqyaslı təxribatlar hazırlaşır. Lakin unudur ki, kimsəni yəməni ilə hərbi texnika alıb sərhədə yığması heç bir nəticə verməyəcək. Çünki Azərbaycan Ordusu 44 günlük müharibədə olduğu kimi Ermənistanı yenə də diz çökdürəcək.

Mövzu ilə bağlı Milli Məclisin deputatlarının fikirlərini öyrəndik. Onların sözlərinə görə, Ermənistan sərhədə hərbi texnikalarını yığmaqla yenidən müharibə riskini artırır.

Müharibə baş versə, Ermənistan daha böyük faciələrlə üzləşəcək

Milli Məclisin deputatı Azər Badamov bildirdi ki, bir aydan çoxdur ki, Ermənistan rəhbərliyi dövlətlərarası münasibətlərin sülh yolu ilə normalaşmasına əngəl törədən siyasət yürüdü. Azərbaycanın normalizasiya olmadan Laçın sərhəd-keçid məntəqəsinin qarşısında saxta "humanitar böhran" şousu yaradan Ermənistan siyasəti manipulyasiyaya əl atır və bununla beynəlxalq ictimaiyyəti çaşdırmağa çalışır. Digər tərəfdən, Fransanın dəstəyinə arxayın olan Ermənistan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə müdaxilə cəhdini ölkənin münasibətlərinin normallaşması prosesinə kölgə salır. Bu hərəkətlər göstərir ki, mənfur qonşumuz çirkin niyyətlərini davam etdirir. Ermənistan separatçıları maliyyələşdirir, onları silahlandırır, Qarabağın erməni ictimaiyyətinin Azərbaycan cəmiyyətinə reintegrasiya olunmasının qarşısını alır. Həm də Azərbaycanla sərhədə təxribatlar əl atır və Qarabağda mövcud qeyri-qanuni silahların mövqelərinin möhkəmləndirilməsi üçün uzunmüddətli fortifikasiya qurğularının quraşdırılması tapşırıqlarını verir.

Deputatın sözlərinə görə, bütün bunlar azmış kimi, Ermənistanın hərbi kolonlarının Azərbaycanla sərhədə doğru hərəkəti keçirdiyi niyyəti etdirən görüntüləri mediada yayması onların sülh tərəfdarı olmadığını bir daha sübut edir: "Bu addımlar Ermənistanın çirkin niyyətlərinin yalnız bir hissəsidir. "Azərbaycan 44 günlük Vətən müharibəsində qələbə çalaraq müharibənin bitdiyini elan edib. Ermənistanı düşmənçilik səhifəsini bağlamağa çağırıb və ölkələrarası münasibətlərin normallaşması üçün sülh müqaviləsi imzalamaya təklifini irəli sürüb. Ermənistan isə postmüharibə dövründə sorguladığı davranışlarla Azərbaycanla sülh müqaviləsi imzalanmadan uzaq olduğunu nümayiş etdirir. Lakin düşünürük ki, qarşısında güclü Azərbaycan dayanıb. Ermənistan yardımçı hesabına aldığı hərbi texnikanı nə qədər sərhədəyə yaxın dislokasiya etsə də, bunun əhəmiyyəti olmayacaq. Çünki Azərbaycan Ordusu qarşısına qoyulmuş hərbi tapşırığı qısa zaman kəsiyində yüksək səviyyədə icra etməyə hər zaman hazırdır".

Deputat deyib ki, Ermənistan sərhədində hərbi texnikalarını yığmaqla yenidən müharibə riskini artırır. Lakin unudur ki, müharibə baş versə, Ermənistan böyük faciə ilə üz-üzə qalacaq. Ya xətərlərdə ki, Ermənistan xalqı üç il əvvəl baş vermiş İkinci Qarabağ savaşının nəticəsindən dərs əl öz hakimiyyətinə qarşı çıxıb və övladlarının yenidən ölümə göndərilməsinə etirazını bildirsən.

Azər Badamov vurğulayıb ki, bu gün Azərbaycanın Müzəffər Ordusu üç il bundan əvvəlkindən dəfələrlə güclüdür: "Vətən müharibəsində ordumuzun icra etdiyi döyüş əməliyyatları dünyanın ən güclü hərbi ordularına sahib olan ölkələr tərəfindən də yüksək dəyərləndirilib. Buna baxmayaraq, Azərbaycan ordu quruculuğunda peşəkərliliyi daha da artırır. Həmçinin ordumuz daha müasir silahlarla təchiz edilib və mütomadi keçirilən hərbi təlimlərdə möhkəmlənib".

Deputat onu da qeyd edib ki, bütün bunların fonunda Ermənistanın hansısa yardımlarla ordusunu təchiz etməsi, özünü məğlub edilməz hesab etməsi absurd görünür. Bədnam qonşumuz uydurma miflərə inanaraq Azərbaycan Ordusunun gücünü nəzərə almadan yenidən müharibəyə cəhd edərsə, faciələrlə üzləşəcək.

Azərbaycan Ordusu bütün təxribat və təhdidlərin qarşısını almağa qadirdir

Milli Məclisin deputatı Fazil Mustafa qeyd edib ki, Ermənistanın hərbi kolonlarının sərhədində yaxınlaşması əslində bizi qətiyyətlə narahat etmir. Bu, hansısa hərbi əməliyyat məqsədilə atılmış addım olsa belə, nəticəsiz qalacaq. Axı Ermənistanın hansı gücünə arxayın olub hərbi əməliyyat keçirə bilər?!

"Ermənistanın bütün qüvvələrinin yaxınlaşması bizə fürsət verəcək ki, onların cəzalandırılması istiqamətində addımlar ataq. Gedişat onu göstərir ki, Ermənistan Azərbaycanın humanizmə dayanan təklif etdiyi təkmil sülh modelini qəbul etmək istəmir. Belə olan halda, biz Ermənistanı güzəst etmək niyyətində deyilik. İstənilən müharibə çağırışlarının, yaxud da təxribatçı təşkilatların qarşısını dərhal alacağıq", - deyərək deputat bildirdi.

Fazil Mustafa vurğulayıb ki, ölkəmiz əleyhinə atdığı istənilən addım Ermənistanı böyük riskə sala bilər. Onların hərbi kolonlarının sərhədə yaxınlaşması da bizə yox, özlərinə də ziyan verə bilər.

"Hərbi mənbələrdə istinadən yayılan məlumatlarda qeyd olunur ki, Ermənistan ölkəmizlə sərti sərhədə 1,2,3 və 4-cü hərbi korpusları fəal şəkildə gücləndirir. Həmçinin belə məlumatlar da var ki, İrəvan ərazisindən zirehli texnika və artilleriya mərmələri erməni hərbi birləşmələrinə çatdırılıb. Ermənistanın yenidən silahlanması bədnam qonşumuzun yeni müharibə arzuladığını göstərir. Lakin təkrar edirik, Ermənistanın hansı istiqamətlərdən təxribatlarla cəhd göstərməsindən asılı olmayaraq, Azərbaycan Ordusu onların qarşısını almağa, Hayastanın beynəlxalq diqqəti Laçın yolunda "humanitar böhran" şousuna cəlb etmək istəyi fiaskoya uğradığı kimi, Azərbaycanı təcavüzkar göstərmək cəhdlərini də uğursuzluğa məhkumdur. Belə riyakar yolla Bakıya qarşı təzyiqləri gücləndirmək istəkləri heç bir nəticə verməyəcək", - deyərək deputat əlavə edib.

Nəzrin QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Ağ Evin ikiüzlü siyasəti

Vaşinqton Azərbaycanla bərabərhüquqlu tərəfdaşlığa zidd davranış nümayiş etdirir

Tarixin bütün dövrlərində Azərbaycana qarşı ikili standartların, qərəzli münasibətlərin müxtəlif Qərb ölkələri, eyni zamanda özünü "demokratiyanın qarçısı" adlandıran ABŞ, erməni lobbisinin puluna qurban gedən digər dairələr tərəfindən yürüdülmüş siyasətə şahidlik etmişik. Xüsusən Vətən müharibəsindəki qələbədə sonra müəyyən ölkələrdə Azərbaycan əleyhinə kampaniyalar, Azərbaycanofobiya, ermənipərəst qüvvələrin "fəallığı" artıb.

Daim insan hüquqlarından dən vuran Avropa, ABŞ illərlə soyqırımlara, qətləmlərə məruz qalan azərbaycanlıların hüquqları pozulanda, haqları tapdananda susaraq heç bir reaksiya vermədikləri halda, erməni pulu ilə onların müdafiəsinə cəhət çəxir qalxırlar.

Son dövrlərdə Ağ Ev yenə də ikili standartlarını işə salıb. Sentyabrın 6-da ABŞ Konqresinin Tom Lantos İnsan Hüquqları Komissiyasında Azərbaycan əleyhinə dinləmələr təşkil olunması da bunun nümunəsidir. Bu, bir daha bəzi beynəlxalq təşkilatların, qurumların vəzifələrinin, daşdıqları funksiyaların üstündən xətt çəkərək siyasi oyunlarını iştirakçılarına çevirdiyini, Azərbaycanı qarşı qərəzli, ədalətsiz mövqedə dayandıqlarını göstərir. Xüsusən də Azərbaycan və Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşdırılması, sülh sazişinin bağlanması istiqamətində danışıqlarda vasitəçi olmaq istəyən ABŞ-nin birtərəf mövqeyini bir daha ortaya qoyur.

Dinləmələrlə bağlı bəyanat yayan Qərbi Azərbaycan İcmasının məlumatında da qeyd olunduğu kimi, bu, bölgədə gərginliyi qəsdən artıran Ermənistanı, revansist qüvvələri daha da ruhlandırır. Tom Lantos Komissiyasını heç vaxt Ermənistanın işğal siyasətinin ağır fəsadları, etnik təmizləmə, Azərbaycan xalqının iztirabları, o cümlədən deportasiya olunmuş azərbaycanlıların taleyi maraqlandırmayıb: "Əgər bu komissiya qərəzsiz olsaydı və məsələləri dini təəssübkeşlik prizmasından yanaşmasaydı, onda belə dinləmələri qərbi azərbaycanlıların Ermənistanı - öz dedə-baba yurdlarına qayıdışı ilə bağlı təşkil etməli idi".

ABŞ Azərbaycanın BMT-nin qətnamələrini yerinə yetirməsini həzm edə bilmir

Milli Məclisin deputatı Sahib Aliyev qəzetimizə açıqlamasında bildirdi ki, Amerika Birləşmiş Ştatları Konqresinin Azərbaycanla Ermənistan arasında Qarabağ uğrunda qarşılıqlı anlaşma yanasında hansı mövqə tutduğu hələ ödənin axırlarından bəllidir. O zaman da Amerika Birləşmiş Ştatlarının beynəlxalq normaları nə dərəcədə görməzdən gəldiyini, regiondakı proseslərə yanaşmada ədalətsiz olduğunu görmüşdük. ABŞ işğalçı Ermənistanı deyil, torpaqları zəbt edilmiş Azərbaycanı sanksiya tələbi etmişdi, "Azadlıq Yardım Aktı"na 907-ci bədnam düzəlişlə dövlət səviyyəsində bizim ölkəyə yardıma qadağa qoymuşdu. İndi də həmin konqres öz əmriyləndirir və bunun üç səbəbi var. Səbəblərdən biri budur ki, nə Amerika Birləşmiş Ştatları, nə də digər güclər Azərbaycanı kimi bir

dövlətin məhz öz gücünə, potensialına dayanaraq torpaqlarını işğaldan qurtarmasını, BMT-nin dörd qətnaməsinə yerinə yetirməsini həzm edə bilmir.

S.Aliyev deyib ki, onlara görə BMT qətnamələrini ancaq böyük güclər icra edə bilər: "Rusiyanı regiondan çıxarmaq niyyəti güddüyü heç kimsə sirməyən Amerika Birləşmiş Ştatları da, Qərbdəki digər qüvvələr də bunu Ermənistanın subyektliliyinin artması, regionda qarşıdurmanın aradan qalxması məqsədilə etməirlər. Bunu o məqsədlə edirlər ki, Rusiya indiyədək Ermənistanın necə faydalanıbsa, onlar da o cür faydalanınsın və Ermənistanı özlərinin forpostuna çevirsinlər".

Deputatın sözlərinə görə, ABŞ səfirinin indiyə qədər Şuşaya getməməsi, bu ölkənin Qarabağın Azərbaycan torpağı olduğunu dilə gətirmək istəməməsi də elə bundan qaynaqlanır: "Üçüncüsü isə, həmin konqresdə məruzəsi dinlənilən məxluq da, Azərbaycan əleyhinə digər çıxış edənlər də ermənilər tərəfindən satın alınmışlar, islamafob yaramazlardırlar. Onlar üçün, ümumiyyətlə, müqəddəs heç bir şey yoxdur. Ona görə də bu qəbilədən olan hərəkətləri qətiyyətlə təcəccüb doğurmur. Əlbəttə ki, biz bunu, sadəcə, izləməyəcəyik".

Sahib Aliyev vurğulayıb ki, Azərbaycan öz torpaqları üzərində suverenliyini tam təmin etmək üçün hər bir vasitəyə əl atacaq. Bununla bağlı Azərbaycanı maneçilik törətməyə çalışanlar varsa da, ölkəmizin müttəfiqləri də var. Gələcəkdə müttəfiqlərimizin sırasının daha da genişlənməyini də görcəyik.

Bu çirkin kampaniyalar ABŞ-nin Cənubi Qafqazdakı mövqeyinə ciddi zərbədir

Milli Məclisin deputatı Bəhrux Məhərrəmov qeyd edib ki, Amerika Birləşmiş Ştatlarının Nümayəndələr Palatasının İnsan Hüquqları komissiyasının həmsədri Kristofer Smitin təşəbbüsü ilə Qarabağdakı "humanitar böhran"la bağlı dilomətlər Vaşinqtona insan haqları adına heç nə vəd etmədiyi kimi, ABŞ-nin Cənubi Qafqazdakı mövqeyinə ciddi zərbədir.

Deputat xatırladı ki, Prezident Cozef Bayden cəmi 4 ay əvvəl Azərbaycanla Birləşmiş Ştatlar arasındakı tərəfdaşlığın regionda inkişafı təmin etdiyini rəsmən bəyan etmişdi: "Həqiqətən də, Azərbaycan və ABŞ global çağırışlara hazırlıq, beynəlxalq terrorizmə qarşı mübarizə, təhlükəsizlik məsələlərində fəal və səmərəli, iqtisadi sahədə geniş spektrdə qarşılıqlı fəaliyyət istiqamətlərində səmərəli əməkdaşlıq təcrübəsinə malikdir. Prezident İlham Əliyevin bu il iyulun 4-də

Cozef Baydenə məktubunda da ifadə etdiyi kimi, Azərbaycan ilə Amerika Birləşmiş Ştatları arasında əlaqələr dostluq və əməkdaşlıq zəminində dinamik inkişaf edərək bir sıra sahələrdə strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlmişdir. Bütün bunların fonunda Amerika Birləşmiş Ştatlarının Nümayəndələr Palatası Azərbaycan əleyhinə çirkin kampaniyanın bir hissəsi olaraq, bu, uzunmüddətli perspektivdə Cənubi Qafqazda Vaşinqtona yaxşı heç nə vəd etmir".

Deputatın fikrincə, ABŞ Prezidenti "Qafqazda gələcək nəsillər üçün təhlükəsizlik və inkişafı təşviq etməyi, Azərbaycanla Ermənistan arasında dayanıqlı və ədalətli sülhü dəstəkləməyi" vəd etdiyi halda, bu ölkənin qanunverici orqanı separatizm rəvac verərək bölgədə artıq başa çatmış bir müharibəni etnik münasibətlərlə dəstəkləməyə cəhd göstərir. ATƏT-in artıq mövcud olmayan Minsk qrupunun həmsədri kimi münasibətinin 30 il uzanmasında birbaşa məsuliyyəti daşıyan ABŞ, əslində, regionda mövculuğunu qorumaq üçün Azərbaycanın amilinin həlledici olmasını dərk etməlidir. Ən azından Baydenin özüni tərif etdiyi qədar. Nümayəndələr Palatasında "humanitar şou" senarisinin yeni pərdəsini yazmaq Vaşinqton nökri Azərbaycanla bərabərhüquqlu tərəfdaşlığa zidd davranır, üstəlik, istər beynəlxalq hüquq, istər ABŞ-nin özü üçün tərəfdar çıxdığı ümumtəammiş prinsipləri gərməzdən gəlir. 350 illik dövlətçilik tarixi olan ABŞ bir çox demokratik ilkələrə yol açsa da, belə görünür ki, quldar-plantator təkəkküründən nöinki xilas ola bilməyib, üstəlik, bu təkəkkür Kristofer Smitin təməlinə ABŞ kimi supergücün qanunvericilik palatasına yel tapıb.

B.Məhərrəmov qeyd edib ki, konqresin İnsan Hüquqları komissiyasının Ermənistanın ABŞ-dəki səfirliyinin və erməni biznesmenlərin iştirakı ilə geniş dinləmələr keçirməsi Azərbaycanın Cənubi Qafqazda yaratdığı reallığı dəyişməz bilməz. "Necə ki, Kristofer Smitin qəbul edilməsində böyük rol oynamadı" "Azadlıq Dəstək Aktı"na 907-ci düzəliş 30 il ərzində nöyi isə dəyişməz bilmədi. Smit və başqalarının Nümayəndələr Palatasına kök salmış mafioz qruplaşması bu kimi addımlarla yalnız və yalnız ABŞ-nin regiondakı mövqelərini özlərinin korrupsiya maraqlarına qurban verirlər. İndiki həssas məqamda güc balanslarının dəyişdiyi, Azərbaycanın Qafqazda hərbi-siyasi imkanlarının artdığı, Ermənistanın isə Vaşinqtona əlavə probleməndən başqa heç bir şey vəd etməyəcəyi bir şəraitdə bu kimi oyunlar Ağ Evin regiondakı nüfuzunun bərpasına zərbələr vurur", - deyərək deputat əlavə edib.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Ordumuz hər an düşməyə cavab verməyə hazırdır

Torpaqlarımızda təxribat və hərbi cinayətlər törədənər yollarını Azərbaycan məhkəmələrindən keçəcəyini başa düşürlər

Ermənistanın ölkəmizə qarşı təxribatları getdikcə intensivləşməkdədir. Əgər 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra bu ölkə feyk xəbərləri, uydurma şouları ilə dünyanı çaşdırıb ölkəmizə qarşı informasiya savaşını aparırdısa, son günlər bir az da irəli gedib yenə silahların dili ilə danışmaq niyyətində düşüblər.

Baş verən hadisələr sübut edir ki, istər Qarabağda Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan ərazisində olan qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri olsun, istərsə də Azərbaycanla sərhədboyu yerləşən Ermənistan ordusu xeyli "fəallaşmış". Hər gün Kəlbəcər, Xocavənd, Ağdam, Laçın, eyni zamanda Naxçıvanla sərhədboyu yerləşən ordumuzun mövqeləri ilə üz-üzə duran düşmən qüvvələri ya uzunmüddətli fortifikasiya qurğularını quraşdırmağa cəhd göstərir, ya da ordumuzun mövqelərinə atəş açaraq təxribatlar törədir bizi silahlı qarşılıqlı qəddarlığa cəhməyə çalışır. Qeyd edək ki, hər dəfə də təxribatların qarşısı silahlı qüvvələrimiz tərəfindən qətiyyətlə alınır.

Amma Ermənistanın bütün təxribatlarına, cəbalarına baxmayaraq, Azərbaycan sülhün tərəfdarıdır. Prosesin ölkəmizin istədiyi kimi beynəlxalq hüquq normalarına uyğun olaraq tamamlanmasına da israrlıdır. Üçtərəfli Bəyanatın şərtlərinə görə, Laçının, Kəlbəcərin, Ağdamın müharibəni davam etdirmədən geri qaytarılması Ermənistanın Azərbaycan ərazisini Qarabağla birlikdə 86,6 min kvadratkilometr tanıması deməkdir. Sonrakı danışıqlar prosesində də Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan Azərbaycan ərazisindəki dəfələrlə tanıdığı dilə gətirib. Bu o deməkdir ki, Fransa və digər dövlətlər nə qədər Ermənistanı "simpatiya" göstərsələr də, beynəlxalq hüquq Azərbaycanın tərəfindəndir və kimsə bunun əleyhinə gedə bilməz. Bunun hətta Qarabağda yerləşən silahlı quldur dəstələri və onları öz oyunlarına alət edən separatçıların "lider"ləri də yaxşı anlayırlar.

Bir fakt da diqqət çəkək. Azərbaycan Qarabağda yaşayan ermənilərə iki yük məşını un göndərib. Azərbaycanın göndərdiyi sovgatın qarşısı Əsgəranda Ruben Vardanyana təbə olan qanunsuz silahlı dəstənin üzvləri tərəfindən kəsilib. Erməni mediası aylardır "çörəyə həsrət qalan" ermənilərin yolunu kəsərək "etiraz aksiyası"

Elşən QƏNİYEY,
"Azərbaycan"

Paşinyan Kremlə savaş açıb

Rusiya-Hayastan münasibətləri getdikcə gərginləşir

məşqlərin sentyabrın 11-dən 20-dək "Zar" təlim mərkəzində baş tutacağını bildirdi. Bu təlimlər guya sülhməramlı olacaq və "münaqişə tərəfləri arasında münasibətlərin sabitləşdirilməsi" səciyyəsinə malikdir. Ancaq "erməni qartalı"nın daimi tərəfdaşı olan "ikibaşlı rus qartalı" bu dəfə konarda qaldığı üçün o, ikinci başını Ermənistanə tərəf döndərərək, açıqlı-açıqlı gözünü süzür.

Ötən illərdə KTMT-nin təlimlərinə həvəsli evsahibliyi edən Hayastan bu təşkilatı Azərbaycanla müharibəyə cəlb edə bilmədiyi üçün neçə vaxtdır onunla qarşı-qarşıyadır. Hələ yanvar ayında baş nazir Paşinyan KTMT təlimlərinin bu il ölkəsində keçirilməyəcəyini demişdi və yuxarıda qeyd etdiyi kimi, bundan imtınanı Türkiyə və Azərbaycanı tandem tərəfindən yanlış şərh oluna biləcəyi ilə izah etmişdi: "Biz bu təlimi yersiz hesab edirik, çünki onlar Türkiyə-Azərbaycan

tandemi üçün təhlükə yaradacaq. Gələcəklər, təlimlər keçirəcəklər, sonra biz bu təhlükə ilə baş-başa qalacağıq". O zaman belə bir haqlı sual yaranır. Hayastan hərbiçiləri Rusiya, Belarus, Qırğızistan və Tacikistan silahlı qüvvələrinin iştirak etdiyi, sentyabrın 1-dən 6-dək keçirilən "Döyüş qaradaşlığı" təlimlərində nədən iştirak etmədi? Deməli, rəsmi İrəvan KTMT-ni boykot, Moskvanı şantaj edir.

Bu da onu deməyə əsas verir ki, Paşinyan hakimiyyəti Hayastanın xarici himayədarlarının səhnəarxası təlimatları ilə hərəkət edir. Əks halda, rəsmi İrəvan sülh prosesində uzaqlaşsın, Azərbaycanla yeni savəz təhlükəsizliyinə səbəb olacaq davranışlara cəhd göstərməzdi. Yəqin ki, Hayastanı öz geopolitik maraqlarına alət edən rəsmi İrəvanı yerinə yerləşdirilməyə cəlb etməyə çalışırdı. Əslində, rəsmi İrəvan Hayastanın təhlükəsizlik mexanizmlərini

də sirdən çıxarmağa başlayıb. Belə ki, Paşinyan hakimiyyəti bir tərəfdən hərbi təxribatlarla Azərbaycanı yeni savaşa çəkir, digər tərəfdən isə, növbəti savəzın Hayastan üçün fəlakətli nəticələr verməməsinə müəyyən qədər rol oynaya biləcək yeganə dövlət olan Rusiya ilə münasibətləri korlamağa davam edir.

Xəzər Strateji Tədqiqatlar İnstitutunun (Rusiya) baş direktoru İqor Kotroçenko da hesab edir ki, son proseslər Moskva və İrəvan arasında müttəfiqlik münasibətlərinin pozulacağını deməyə əsas verir. Onun fikrincə, baş verənlər, həmçinin Ermənistanın KTMT-də iştirakının dondurulması və ya hətta onun tərkibindən çıxması, müstəsna olaraq, Nikol Paşinyanın siyasətidir. Yəni baş verənlər Ermənistan rəhbərliyinin müvafiq siyasi kursunun nəticəsidir.

İkinci səbəbdən danışın İqor Kotroçenko qeyd edib ki, Ermənistanın

İkinci Qarabağ müharibəsində mövqeyindən və kapitulyasiyasından sonra bu ölkədə siyasi böhran başlayıb və Paşinyan bütün vasitələrlə öz hakimiyyətini qoruyub saxlamaq üçün siyasi maneəvrlər etməyə məcbur olub. Ermənistan-Amerika hərbi təlimlərinə gəldikdə, ekspert onları Rusiyaya qarşı tamamilə düşmən hərəkəti adlandırdı. Qeyd edib ki, bu addım onsuz da yaxşı olmayan Rusiya-Ermənistan münasibətlərini ciddi şəkildə çətinləşdirir və daha da pisləşdirəcək.

Qeyd edək ki, sözügedən təlimlərlə bağlı Kremlin rəsmi nümayəndəsi Dmitri Peskov da öz fikirlərini açıqlayıb. "İzvestiya.ru"nun yaydığı məlumata görə, D.Peskov bildirdi ki, ABŞ və Ermənistanın qarşdakı birgə hərbi təlimləri narahatlıq yaradır. O, Vladimir Putinin bu mövzuda xəbərləri diqqətlə izlədiyini də söyləyib: "Bu, hazırkı vəziyyətdə narahatlıq doğurur. Putin xəbərləri dərindən təhlil edir və vəziyyəti izləyir".

Görünür odur ki, Paşinyan açıq-aşkar Kremlə savəz açıb və bu durum Rusiya-Hayastan münasibətlərini getdikcə daha da gərginləşdirəcək.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 5 sentyabr tarixli 303 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

İstilik enerjisindən istifadə qaydaları

Əvvəli 6-cı sah.

3.2. Əhali qrupuna aid olan istehlakçılara göstərilən istilik təchizatı xidmətlərinin uçotu bu Qaydaların 3.4-cü bəndində nəzərdə tutulan hallar istisna olmaqla, binanın istilik şəbəkəsinə qoşulma nöqtəsində quraşdırılmış sayğac vasitəsilə, isti su təchizatı xidmətlərinin uçotu isə mənzillərin və ya yaşayış evlərinin girişində və ya onların daxilində quraşdırılmış sayğac vasitəsilə aparılır.

3.3. İstehlakçıların sayğacla təchiz edilməsi, onun quraşdırılması və dəyişdirilməsi əhali qrupuna aid olan istehlakçılara münasibətdə bu Qaydaların 3.4-cü bəndində nəzərdə tutulan hallar istisna olmaqla, Müəssisənin vəsəiti hesabına, qeyri-əhali qrupuna aid olan istehlakçılara münasibətdə isə istehlakçının öz vəsəiti hesabına həyata keçirilir.

3.4. İstilik təchizatı xidmətləri üçün sayğac əhali qrupuna aid olan istehlakçıların mənzilində və ya yaşayış evində istehlakçının istəyi ilə onun vəsəiti hesabına Müəssisə və ya podratçı tərəfindən quraşdırılır və bu halda hesablaşmalar sayğacda əks olunmuş göstəricilərə uyğun həyata keçirilir.

3.5. Zədələnmis sayğacların (hesablama mexanizmlərinin sıradan çıxması, baxış pəncərəsinin sınıması, üzərindəki plombların qırılması, texniki nasazlıqlar və s.) təmiri, dəyişdirilməsi (yenisi ilə əvəz edilməsi) və quraşdırılması bu bəradə müəracət edildiyi və ya belə halların aşkar olunduğu gündən sonra ən gec 15 (on beş) gün müddətində bu Qaydaların tələblərinə uyğun olaraq Müəssisə tərəfindən həyata keçirilir. İstehlakçının təqsiri olmadan zədələnmiş sayğacın təmiri, dəyişdirilməsi (yenisi ilə əvəz edilməsi) və quraşdırılması bu Qaydaların 3.3-cü bəndinə uyğun olaraq, zədələnmə istehlakçının təqsiri üzündən baş verdikdə isə istehlakçının vəsəiti hesabına Müəssisə tərəfindən həyata keçirilir.

3.6. Qeyri-əhali qrupuna aid olan istehlakçılar tərəfindən balans mənsubiyyəti sərhədində quraşdırılmış sayğacın qorunmasına, sayğac və xətdəki siyirtmə, süzgec üzərindəki plombların toxunulmazlığına cavabdeh olan şəxs müəyyən edilir.

3.7. Mənzillərin və ya yaşayış evlərinin daxilində quraşdırılmış sayğacla istisna olmaqla, əhali qrupuna aid olan istehlakçıların sayğaclarının, o cümlədən üzərindəki plombların qorunması və işçi vəziyyətdə saxlanılmasına görə Müəssisə cavabdehlik daşıyır.

3.8. Sayğacların növbəti yoxlanılması onların texniki pasportlarında göstərilmiş müddətdə həyata keçirilir. Sayğacların növbəti yoxlanılmasına görə istehlakçılardan vəsait tələb etmək qadağandır. İstehlakçının müraciəti ilə sayğacın növbədənkənar yoxlanılmasına görə istehlakçı Müəssisə tərəfindən müəyyən edilən və rəsmi internet sahifəsində yerləşdirilmiş məbləğdə vəsait ödəməlidir.

3.9. Müəssisənin nümayəndələri istehlakçı tərəfindən sayğaca müdaxilə edilməklə və ya istilik şəbəkəsinə qanunsuz qoşulmaqla istilik enerjisinin talanması hallarını aşkar edərlərsə, bu Qaydaların 3.11-ci və 3.12-ci bəndlərinin tələbləri nəzərə alınmaqla bu bəradə istehlakçının iştirakı ilə akt tərtib etməli, həmin aktın bir nüsxəsini istehlakçıya, bir nüsxəsini inzibati xəta haqqında iş üzrə icraata başlanılmasa məsləhətə baxılması üçün Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyinə, cinayət işinin başlanılması üçün əsaslar olduqda isə hüquq mühafizə orqanlarına təqdim etməlidirlər. Akt Müəssisənin nümayəndəsi və istehlakçı tərəfindən imzalanmalıdır. İstehlakçı aktı imzalamaqdan imtina etdikdə, bu bəradə aktı müvafiq qeyd aparılır və yol verilmiş pozuntu texniki vasitələrlə (foto və ya videoqəkilmiş aparılmaqla) qeydə alınır. İstehlakçı izahatlar və aktın məzmunu barəsində öz mülahizələrini təqdim etmək, habelə aktı imzalamaqdan imtina etməsinin səbəblərini göstərmək hüququna malikdir, bu izahatlar və mülahizələr akta əlavə olunur.

3.10. İstehlakçıya göstərilən istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin uçotu Müəssisə və istehlakçının balans mənsubiyyəti sərhədində aparılmalıdır. Sayğac balans mənsubiyyəti sərhədində quraşdırılmadığı halda, balans mənsubiyyəti sərhədində sayğacın quraşdırıldığı yərə qədər yerləşən istilik xəttində istilik və isti su itkiləri sınaqlar aparılmaqla müəyyən edilir. Bu itkilər sayğac Müəssisənin balans mənsubiyyətinə aid hissədə quraşdırıldıqda istehlakçıya verilən hesabdan çıxılır, istehlakçının balans mənsubiyyətinə aid hissədə quraşdırıldıqda isə həmin hesaba əlavə edilir. İtkilərin müəyyən edilməsi üçün aparılan sınaqlar Müəssisənin nümayəndələri və istehlakçının iştirakı ilə həyata keçirilir.

3.11. Müəssisənin səlahiyyətli nümayəndələrinin sahibkarlıq subyektlərinin fəaliyyət göstərdiyi yerlərə gəlməklə və müqavilə şərtlərinin yerinə yetirilməsini tələb etməklə bağlı fəaliyyəti "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tələbləri nəzərə alınmaqla həyata keçirilir.

3.12. Müəssisənin səlahiyyətli nümayəndələri sahibkarlıq subyektlərinin sayğaclarının göstəricilərinin oxunması zamanı həmin sayğaca müdaxilə, habelə sayğacdankənar istilik şəbəkəsinə qanunsuz qoşulma (Müəssisənin razılığı olmadan istilik şəbəkəsinə qoşulma) hallarını müəyyən etdikdə, "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tələbləri nəzərə alınmaqla, yoxlama keçirilməsi ilə bağlı tədbirlər görməlidirlər.

4. Müəssisənin vəzifələri

4.1. Müəssisənin vəzifələri aşağıdakılardır:
4.1.1. balansında olan istilik təchizatı sistemlərinin və qurğularının istismarı, təmiri, saxlanması və mühafizəsinin təmin edilməsi ilə bağlı tədbirlər görmək;

4.1.2. istehlakçını müqavilə ilə müəyyən edilmiş müddət ərzində fasiləsiz olaraq istilik və isti su təchizatı xidmətləri ilə təmin etmək;

4.1.3. istiliyin və isti suyun temperatur və təzyiq göstəricilərinin texniki şərt ilə müəyyən edilmiş parametrlərini saxlamaq;

4.1.4. istehlakçıya göstərilən istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dəyərini sayğacın göstəricilərinə (sayğac yalnız binanın istilik şəbəkəsinə qoşulma nöqtəsində quraşdırıldığı halda isə bu Qaydaların 9.5-ci və 9.6-cı bəndlərinə) əsasən tam hesablamaq və hər ay istehlakçıya məlumat (hesab) təqdim etmək (göndərmək);

4.1.5. istilik və isti su təchizatı xidmətləri ilə bağlı istehlakçıların müraciətlərinə "Vətəndaşların müraciətləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun baxmaq;

4.1.6. Müəssisənin təqsiri noticəsində istehlakçıya ziyan vurulduqda, Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinə uyğun olaraq istehlakçı qarşısında maddi məsuliyyət daşımaq;

4.1.7. bu Qaydaların 8.2-ci bəndində nəzərdə tutulan hallarda istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dayandırılacağı barədə istehlakçıya ən azı 5 (beş) gün əvvəl sifarişli poçt göndərişi və ya istehlakçının əvvəlcədən razılığı ilə elektron poçt ünvanı vasitəsilə yazılı bildiriş göndərmək.

5. Müəssisənin hüquqları

5.1. Müəssisənin hüquqları aşağıdakılardır:
5.1.1. istehlakçının təqsiri noticəsində Müəssisəyə ziyan vurulduqda, Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinə uyğun olaraq maddi ziyanın ödənilməsinə tələb etmək;

5.1.2. istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin hesabı Müəssisə tərəfindən istehlakçıya təqdim edildikdən (göndərildikdən) sonra müvafiq vəsaitin tam məbləğdə ödənilməsinə istehlakçıdan tələb etmək;

5.1.3. "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş hallarda və qaydada Müəssisənin səlahiyyətli nümayəndələrinin vəzifə borclarını yerinə yetirmək məqsədilə maneəsiz olaraq sahibkarlıq subyekti olan istehlakçıya məxsus əraziyə daxil olması və müqavilə şərtlərinin yerinə

yetirilməsi ilə bağlı araşdırmanın aparılması üçün şərait yaradılmasını sahibkarlıq subyekti olan istehlakçıdan tələb etmək.

6. İstehlakçının vəzifələri

6.1. İstehlakçıların vəzifələri aşağıdakılardır:

6.1.1. bu Qaydaların tələblərinə, həmçinin 1.10-cu bəndində göstərilən əməl nəzarətini həyata keçirən orqanların qanuni göstərişlərinə övət etmək;

6.1.2. istilik avadanlıqlarının texniki cəhətdən saz vəziyyətdə saxlanılmasını təmin etmək;

6.1.3. istehlakçıya məxsus mənzillərin və yaşayış evlərinin daxilində quraşdırılmış sayğacları onların texniki pasportlarında göstərilmiş tələblərə uyğun istismar etmək, işlək vəziyyətdə saxlanılmasını və üzərindəki plombların toxunulmazlığını təmin etmək;

6.1.4. istilik və isti su təchizatı xidmətlərindən istifadə etmək üçün Müəssisə ilə müqavilə bağlamaq və bağlanmış müqavilənin şərtlərini yerinə yetirmək;

6.1.5. istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin hesabı Müəssisə tərəfindən istehlakçıya təqdim edildikdən (göndərildikdən) sonra müvafiq vəsaiti 1 (bir) ay müddətində tam məbləğə ödəmək;

6.1.6. "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş hallarda və qaydada Müəssisənin səlahiyyətli nümayəndələrinə vəzifə borclarını yerinə yetirmək məqsədilə maneəsiz olaraq sahibkarlıq subyekti olan istehlakçıya məxsus əraziyə buraxmaq və müqavilə şərtlərini yerinə yetirilməsi ilə bağlı araşdırmanın aparılması üçün şərait yaratmaq;

6.1.7. sayğacla və ya onlara vurulmuş plomblar hər hansı səbəbdən zədələndikdə (xarab olduqda), aşkar olunduğu vaxtdan 1 (bir) iş günündən gec olmayaraq, bu bəradə Müəssisəyə şəxsən, yazılı və ya elektron qaydada məlumat vermək;

6.1.8. istehlakçıya məxsus olan və ölçüləri istilik təchizatı sisteminin layihəsi ilə müəyyən edilmiş qızdırıcı cihazlara əlavə hissələr quraşdırmaq, istilik sistemlərində istilik daşıyıcılarından təyinatından kənar istifadə etməmək (sistemdən və qızdırıcı cihazlardan suyu boşaltmamaq).

6.2. Müəssisə tərəfindən istilik və isti su təchizatı xidmətləri göstərilən və balansında istilik avadanlıqları, o cümlədən istilik xətləri, siyirtmələr, istilik mübadilə aparatları və s. olan qeyri-əhali qrupuna aid olan istehlakçılar, həmçinin yaşayış binasının sahə mülikiyyətçiləri (bina sahə mülikiyyətçiləri tərəfindən bilavasitə idarə edildikdə), mənzil mülikiyyətçiləri müstəqar cəmiyyəti, ixtisaslaşmış istehlak kooperativi, idarəedici təşkilat əlavə olaraq aşağıdakı vəzifələri yerinə yetirməlidirlər:

6.2.1. balansında olan istilik avadanlıqlarını, o cümlədən istilik xətlərini, siyirtmələri, istilik mübadilə aparatlarını texniki cəhətdən saz vəziyyətdə saxlamaq, vaxtlı-vaxtında təmir, sınaq və sazlama işlərini aparmaq;

6.2.2. istilik və isti su təchizatı xidmətlərindən istifadənin müvafəqti dayandırılması tələb olunan təmir işlərinin yerinə yetirilməsi müddətələrini Müəssisə ilə razılaşdırmaq;

6.2.3. istilik və isti su təchizatı xidmətlərini göstərilməsi üçün nəzərdə tutulan tikinti obyektlərində istilik enerjisinin səmərəli istifadə və istilik itkilərinə yol verilməməsi üçün tədbirlər görmək;

6.2.4. hər il istilik mövsümi başlanmadan əvvəl tikinti obyektinin mövsümə hazırlığı, istilik istehlakı sistemlərinin sınaqdan keçirilməsi və sazlanmasına dair məlumatları (arayısı) Müəssisəyə təqdim etmək (göndərmək).

7. İstehlakçının hüquqları

7.1. İstehlakçının hüquqları aşağıdakılardır:

7.1.1. istilik və isti su təchizatı xidmətlərindən istifadə etmək üçün Müəssisə ilə müqavilə bağlanılmasını və bağlanmış müqavilənin şərtlərini yerinə yetirilməsini tələb etmək;

7.1.2. Müəssisənin təqsiri noticəsində vurulmuş maddi ziyanın ödənilməsinin Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinə uyğun olaraq tələb etmək;

7.1.3. istifadə edilmiş istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin hesabını bu Qaydalarda müəyyən edilmiş qaydada və müddətdə təqdim edilməsini, dəqiqləşdirilməsini, yol verilmiş qeyri-dəqiqliyin aradan qaldırılmasını və ya yenidən hesablanmasını tələb etmək;

7.1.4. Müəssisənin balansında olan istilik sistemlərində baş vermiş qəzaların və nasazlıqların aradan qaldırılmasını tələb etmək;

7.1.5. müqavilənin vaxtında istilik qızdırıcı əvəzləy olunması barədə Müəssisəyə yazılı müraciət etmək;

7.1.6. müqavilə ilə müəyyən edilmiş müddət ərzində fasiləsiz olaraq istilik və isti su xidmətləri ilə təchiz edilmək.

8. İstilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dayandırılması

8.1. Müəssisə istilik və isti su təchizatı xidmətlərini aşağıdakı hallarda dayandırır:

8.1.1. istehlakçının müvafiq yazılı müraciəti (istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dayandırılmasının səbəbi və müddəti göstərilməklə) olduqda;

8.1.2. Müəssisənin istehlakçıya göstərdiyi istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin hesabı istehlakçıya təqdim edildikdən (göndərildikdən) sonra müvafiq vəsait bir ay müddətində tam məbləğdə ödənilmədikdə;

8.1.3. Müəssisə ilə müvafiq müqavilə bağlanmadıqda;

8.1.4. istehlakçıya məxsus olan və ölçüləri istilik təchizatı sisteminin layihəsi ilə müəyyən edilmiş qızdırıcı cihazlara əlavə hissələrin quraşdırılması, istilik sistemlərində istilik daşıyıcılarından təyinatından kənar istifadə (sistemdən və qızdırıcı cihazlardan suyun boşaldılması) halları aşkar edildikdə;

8.1.5. təmir-profilaktika və qəza işləri görüldükdə, o cümlədən baş verən yanğının və ya qaz sızmasının qarşısı alındıqda;

8.1.6. məhkəmənin qərarı ilə;

8.1.7. dini ekstremizmə əleyhinə xüsusi əməliyyat aparıldıqda, həmin əməliyyatın aparılma zonasında, dini ekstremizmə əleyhinə xüsusi əməliyyat aparən orqanların göstərişi əsasında.

8.2. İstilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dayandırılması (dini ekstremizmə əleyhinə xüsusi əməliyyatın aparılması ilə əlaqədar dayandırma halı istisna olmaqla) yalnız fərdi qaydada həyata keçirilir. İstilik və isti su təchizatı xidmətlərinin fərdi qaydada dayandırılması texniki cəhətdən mümkün olmadığı hallarda yaranmış mübahisə ilə əlaqədar Müəssisə tərəfindən məhkəməyə müraciət edilir. İstilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dəyərini vaxtında ödəməyən istehlakçıya istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dayandırılması istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dəyərini vaxtında ödəyən digər istehlakçıların hüquqlarının pozulması ilə noticənlənməməlidir.

8.3. Bu Qaydaların 8.1-ci bəndində nəzərdə tutulan hallarda (təmir-profilaktika və qəza işlərinin görüldüyü, o cümlədən baş verən yanğının və ya qaz sızmasının qarşısı alındığı, habelə dini ekstremizmə əleyhinə xüsusi əməliyyat aparıldığı hallar istisna olmaqla) yazılı bildiriş göndərilmədən istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dayandırılması qadağandır. İstilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dayandırılması hər bir halda (təmir-profilaktika və qəza işlərinin görüldüyü, o cümlədən baş verən yanğının və ya qaz sızmasının qarşısı alındığı, habelə dini ekstremizmə əleyhinə xüsusi əməliyyat aparıldığı hallar istisna olmaqla) Müəssisə tərəfindən istehlakçının iştirakı ilə aktla rəsmiləşdirilməli və aktın bir nüsxəsi istehlakçıya təqdim edilməlidir.

8.4. İstehlakçı istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dayandırılması və ya müqavilənin vaxtında əvvəl ləğv olunması barədə xidmət nöqtələrində və ya Müəssisəyə yazılı müraciət etdikdə, Müəssisə 2 (iki) gün müddətində istilik və isti su təchizatı

xidmətlərinin dayandırılması barədə qərar qəbul edir və bu bəradə dərhal istehlakçıya məlumat verilir. Qərar qəbul edildiyi gündən xidmət dayandırılır. İstehlakçı xidmətin dayandırıldığı sonuncu gündəkd istifadə etdiyi istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dəyərini ödəməlidir.

8.5. İstilik və isti su təchizatı xidmətləri göstərilən tikinti obyektinin mülikiyyətçisi və ya digər əşya hüquqları əsasında sahiblik edən şəxs dəyişdikdə, əvvəlki istehlakçı mülikiyyətçinin və ya digər əşya hüquqları əsasında sahiblik edən şəxsin dəyişdirildiyi gündəkd istilik və isti su təchizatı xidmətlərinə görə olan borcunu ödəməlidir. Yeni mülikiyyətçi və ya digər əşya hüquqları əsasında sahiblik edən şəxs bu hüququ əldə etdiyi gündən 10 (on) gün müddətində "İnzibati icraat haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 30.5-ci maddəsi nəzərə alınmaqla bu bəradə təsdiqədiçi sənədlər təqdim edərək yeni müqavilənin bağlanılması üçün Müəssisəyə yazılı müraciət edir. Müəssisə yeni mülikiyyətçinin və ya digər əşya hüquqları əsasında sahiblik edən şəxsin müraciət etdiyi gündən 3 (üç) gün müddətində əvvəlki istehlakçı ilə bağlanmış müqaviləni birtərəfli qaydada ləğv etməli və onunla müqavilə bağlamalıdır.

8.6. İstilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dayandırılmasına səbəb olmuş hallar aradan qaldırıldıqdan və Müəssisə tərəfindən istehlakçının iştirakı ilə aktla rəsmiləşdirildikdən sonra 1 (bir) gün müddətində istiliyin və isti suyun verilməsi bərpə edilməli və aktın bir nüsxəsi istehlakçıya təqdim edilməlidir.

9. İstilik və isti su təchizatı xidmətlərindən istifadəyə görə hesablaşmalar

9.1. Müəssisə tərəfindən göstərilən istilik təchizatı xidmətlərinə görə hesablaşmalar Azərbaycan Respublikasının Tarif (qiymət) Şurası tərəfindən müəyyən edilmiş tariflərlə, isti su təchizatı xidmətlərinə görə hesablaşmalar isə müqavilə ilə müəyyən edilmiş tariflərlə həyata keçirilir.

9.2. Müəssisə istehlakçıya göstərilən istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dəyərini sayğacın göstəricilərinə (sayğac yalnız binanın istilik şəbəkəsinə qoşulma nöqtəsində quraşdırıldığı halda isə bu Qaydaların 9.5-ci və 9.6-cı bəndlərinə) əsasən tam hesablamalı və hər ay istehlakçıya məlumat (hesab) təqdim etməlidir (göndərməlidir). İstehlakçı tərəfindən istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin hesabı tam ödənildikdən sonra, Müəssisə tərəfindən yol verilmiş səhvə görə düzğün hesablanmış istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dəyərini Müəssisə istehlakçı tərəfindən ödənilməsinə tələb edə bilməz.

9.3. İstehlakçıya göstərilən istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin həcmi Müəssisə və istehlakçı arasında tikiliş şəbəkəsinin balans mənsubiyyəti sərhədində müəyyən edilir.

9.4. Balans mənsubiyyəti sərhədində qədər istilik və isti suyun ötürülməsi və istilik itkiləri ilə bağlı bütün xərclər istilik tariflərinə daxil edilir və istehlakçıdan tarifiən artıq əlavə ödəniş tələb edilmir.

9.5. Sayğac yalnız binanın istilik şəbəkəsinə qoşulma nöqtəsində quraşdırıldığı halda istehlakçılarla hesablaşmalar əhali qrupuna aid istehlakçılar üzrə aşağıdakı qaydada həyata keçirilir:

9.5.1. istilik təchizatı xidmətləri ilə bağlı - istehlakçının mənzilinin ümumi sahəsinə görə bu Qaydaların 9.1-ci bəndində nəzərdə tutulmuş qaydada müəyyən edilən tariflərlə;

9.5.2. isti su təchizatı xidmətləri ilə bağlı - istehlakçının mənzilində bir nəfər üçün aylıq isti su istehlakı norması (2,5 kubmetr) nəzərə alınmaqla, qeydiyyatda olan şəxslərin sayına görə.

9.6. Sayğac yalnız binanın istilik şəbəkəsinə qoşulma nöqtəsində quraşdırıldığı halda istehlakçılarla hesablaşmalar qeyri-əhali qrupuna aid istehlakçılar üzrə aşağıdakı qaydada həyata keçirilir:

9.6.1. istilik təchizatı xidmətləri ilə bağlı - istehlakçının tikinti obyektinin tikinti həcminə görə bu Qaydaların 9.1-ci bəndində nəzərdə tutulmuş qaydada müəyyən edilən tariflərlə;

9.6.2. isti su təchizatı xidmətləri ilə bağlı - istehlakçının tikinti obyektində isti su istifadə edilən nöqtələrin sayına görə.

9.7. Sayğac yalnız binanın istilik şəbəkəsinə qoşulma nöqtəsində quraşdırıldığı halda mənzillərdə isti su sərbəsiyət həmin mənzildə qeydiyyatda olan şəxslərin sayına uyğun olaraq müəyyən edilir (qeydiyyatda olan şəxslərin sayı barədə arayış "İnzibati icraat haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 30.5-ci maddəsi nəzərə alınmaqla istehlakçı tərəfindən təqdim edilir). Qeydiyyatda olan şəxslərin sayında dəyişiklik olduqda, istehlakçı bu barədə 7 (yeddi) gün müddətində Müəssisəyə məlumat verməlidir. Müəssisə məlumatın verildiyi gündən hesablanma məlumatına uyğun aparmalıdır.

9.8. İstehlakçının müraciəti və ya Müəssisənin təşəbbüsü əsasında istehlakçıya göndərilmiş (təqdim edilmiş) hesaba (istehlakçının müraciət etdiyi hallarda onun müraciət etdiyi gündən 3 (üç) gün müddətində) yenidən baxılır. Sayğacın göstəricilərinin yenidən oxunması və ya hesabların yenidən yoxlanılması noticəsində fərq müəyyən olunduqda, qarşılıqlı razılaşma əsasında hesabda müvafiq düzəliş aparılır. Düzəliş noticəsində istehlakçının artıq (və ya əskik) ödədiyi məbləğ növbəti hesablarda nəzərə alınmır.

9.9. İstehlakçı Müəssisənin nümayəndəsinin sayğaca baxmasına maneə törətdikdə və ya şərait yaratmadıqda, istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin həcmi istehlakçının əvvəlki 12 (on iki) aylıq dövrdə (istehlak dövrü 12 (on iki) aydan az olduqda, faktiki istehlak dövrü üzrə) istifadə etdiyi orta aylıq sərfinə əsasən müəyyən edilir. Orta aylıq sərfə əsasən tərtib edilmiş hesablara sayğacın sonradan müəyyən olunmuş göstəricisinə uyğun olaraq düzəliş aparılır. Düzəliş noticəsində istehlakçının artıq (və ya əskik) ödədiyi məbləğ növbəti hesablarda nəzərə alınır.

9.10. Sayğac Müəssisə tərəfindən bu Qaydaların 3.5-ci bəndində nəzərdə tutulmuş hallarda çıxarıldıqda (götürüldükdə), sayğacın olmadığı müddət ərzində istilik və isti su təchizatı xidmətləri dayandırılır və istifadə edilmiş istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dəyəri üzrə hesablaşmalar sayğac çıxarıldığı gündən əvvəlki 12 (on iki) ayda (istehlak dövrü 12 (on iki) aydan az olduqda, faktiki istehlak dövrü üzrə) göstərilən istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin orta aylıq sərfi həcmində müəyyən edilir.

9.11. Sayğaca müdaxilə və sayğacda pozuntu (sayğacın göstəricilərinin xətəsizin müəyyən edilmiş normalardan artıq olması) halları aşkar edildikdə, sayğacın sonuncu dəfə göstəricilərinin qeyd edilməsindən sonrakı dövr üçün sərf edilmiş istilik və isti suyun həcmi bu xidmətlərin göstərilidiyi əvvəlki 12 (on iki) ayda (istehlak dövrü 12 (on iki) aydan az olduqda, faktiki istehlak dövrü üzrə) göstərilən istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin orta aylıq sərfi həcmində müəyyən edilir.

9.12. İstilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dəyəri nağdsız qaydada bank, poçt, elektron ödəmə sistemləri və ya internet vasitəsilə ödənilir.

"İstilik enerjisindən istifadə qaydaları"na

İstilik və isti su təchizatı xidmətlərinə dair M Ü Q A V İ L Ə	
№ _____	
(Əhali qrupuna aid olan istehlakçılar)	
" _____" _____ 202_ il _____ şəhəri (rayonu)	
Bir tərəfdən enerji təchizatı müəssisəsi (bundan sonra - Müəssisə) rəhbəri _____ şəxsində, digər tərəfdən _____ şəhəri, _____ küçəsi, bina _____ mənzil _____ yaşayan vətəndaş (mülikiyyətçi və ya digər əşya hüquqları	

əsasında sahiblik edən şəxs) _____ (bundan sonra - İstehlakçı) şəxsində "İstilik enerjisindən istifadə qaydaları"na (bundan sonra - Qaydalar) uyğun olaraq bu Müqaviləni bağdadılar.

1. Müqavilənin predmeti

Bu Müqavilə Müəssisə tərəfindən İstehlakçının mənzilinin və ya yaşayış evinin ümumi sahəsi _____ m2, mənzildə və ya yaşayış evində qeydiyyatda olanların sayı _____ nəfər olan mənzilin və ya yaşayış evinin istilik və isti su təchizatı ilə əlaqədar tərəflərin hüquq və vəzifələrini müəyyən edir.

2. İstilik mövsümünün müddəti

2.1. İstilik mövsümünü bu Müqavilənin əlavəsində göstərilən Azərbaycan Respublikasının dağ rayonlarında 1 noyabr - 1 may, digər ərazilərdə isə 15 noyabr - 15 aprel tarixləri nəzərdə tutulur. İstilik mövsümünün başlanması və başa çatması tarixləri ölkə ərazisində havanın temperaturundan asılı olaraq "Elektrik və istilik enerjisi, habelə qaz təchizatı sahəsində payız-qış mövsümünə hazırlıq işlərinin aparılması Qaydası"nın təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 24 fevral tarixli 65 nömrə

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 5 sentyabr tarixli 303 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

İstilik enerjisindən istifadə qaydaları

Əvvəli 7-ci sah.

5. İstehlakçının vəzifə və hüquqları

5.1. İstehlakçının vəzifələri aşağıdakılardır:

5.1.1. istilik və isti su təchizatı xidmətlərindən istifadə etmək üçün bu Müqavilənin şərtlərinin yerinə yetirilməsi;

5.1.2. istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin hesabı Müəssisə tərəfindən İstehlakçıya təqdim edildikdən (göndərildikdən) sonra müvafiq vəsaitin 1 (bir) ay müddətində tam məbləğdə ödənilməsi;

5.1.3. İstehlakçının mənzilində və ya yaşayış evində quraşdırılmış sayğacların onların texniki pasportlarında göstərilmiş tələblərə uyğun istismar edilməsi, işlək vəziyyətdə saxlanılması və üzərindəki plombların toxunulmazlığının təmin edilməsi;

5.1.4. sayğaclar və ya onlara vurulmuş plomblar hər hansı səbəbdən zədələndikdə (xarab olduqda), aşkar olunduğu vaxtdan 1 (bir) iş günündən gec olmayaraq bu barədə Müəssisəyə məlumat verilməsi;

5.1.5. Qaydaların tələblərin, həmçinin Qaydaların 1.10-cu bəndində göstərilən dövlət nəzarətini həyata keçirən orqanların qanuni göstərişlərinə əməl edilməsi;

5.1.6. istilik avadanlıqlarının texniki cəhətdən saz vəziyyətdə saxlanılmasının təmin edilməsi;

5.1.7. adında, soyadında, atasının adında, ünvanında dəyişiklik olduqda bu barədə Müəssisəyə məlumat verilməsi.

5.2. İstehlakçının aşağıdakı hüquqları vardır:

5.2.1. istilik və isti su təchizatı xidmətlərindən istifadə etmək üçün Müəssisə ilə Müqavilə bağlanılmasını və bağlanmış Müqavilənin şərtlərinin yerinə yetirilməsini tələb etmək;

5.2.2. Müəssisenin təqsiri nəticəsində İstehlakçıya ziyan vurulduqda, Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinə uyğun olaraq maddi ziyanın ödənilməsinə tələb etmək;

5.2.3. istifadə edilmiş istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin hesabını müəyyən edilmiş qaydada və müddətdə təqdim edilməsini, dəqiqləşdirilməsini, yol verilmiş qeyri-dəqiqliyin aradan qaldırılmasını və ya yenidən hesablanmasını tələb etmək;

5.2.4. Müəssisenin balansında olan istilik sistemlərində baş vermış qəzaların və nasazlıqların aradan qaldırılmasını tələb etmək və Müqavilənin vaxtından əvvəl ləğv olunması barədə Müəssisəyə yazılı müraciət etmək;

5.2.5. bu Müqavilə ilə müəyyən edilmiş müddət ərzində fasiləsiz olaraq istilik və isti su xidmətləri ilə təchiz edilmək.

5.3. Aşağıdakılarn edilməsi qadağandır:

5.3.1. İstehlakçıya məxsus olan və ölçüləri istilik təchizatı sisteminin layihəsi ilə müəyyən edilmiş qızdırıcı cihazlara əlavə hissələrin quraşdırılması;

5.3.2. istilik sistemlərində istilik daşıyıcılarından təyinatından kənar istifadə (sistemdən və qızdırıcı cihazlardan suyun boşaldılması) edilməsi;

5.3.3. yaşayış binasının layihəsinə əsasən mənzildən keçən və binanın ümumi istifadəsində olan birdən artıq mənzilə xidmət edən istilik xətlərinin özbaşına olaraq yerinin dəyişdirilməsi, kəsilməsi və ya döviyyənin pozulmasına səbəb olan digər hallara yol verilməsi.

6. Fors-major

Tərəflərin iradəsindən asılı olmayan hadisələr səbəbindən bu Müqavilə üzrə öhdəliklərin icra edilməsinə görə tərəflər məsuliyyət daşımır.

7. Müqavilənin ləğv edilməsi və mübahisələrin həlli

7.1. Bu Müqavilə İstehlakçının yazılı müraciəti əsasında vaxtından əvvəl, habelə Qaydaların 8.5-ci bəndində nəzərdə tutulan hallarda Müəssisə tərəfindən birtərəfli qaydada ləğv edilə bilər. Yazılı müraciət daxil olduğu vaxtdan 1 (bir) ay müddətində İstehlakçı borcunu tam ödədikdə Müqavilə ləğv edilmiş hesab olunur.

7.2. Bu Müqavilənin icrası ilə əlaqədar yaranan mübahisələr tərəflərin qarşılıqlı razılığı ilə həll edilir, tərəflər arasında qarşılıqlı razılıq əldə edilmədiyi halda həmin mübahisələrə aidiyyəti üzrə müvafiq məhkəmədə baxılır.

8. Müqavilənin müddəti

8.1. Müqavilə: "___" _____ 202__ il tarixindən qüvvəyə minir.

8.2. İstehlakçı Müqavilənin ləğv edilməsi barədə yazılı təşəbbüs göstərmədikdə, bu Müqavilənin qüvvədəolma müddəti hər növbəti il üçün uzadılmış hesab olunur.

8.3. Bu Müqavilə tərəflərin hər birində bir nüsxə olmaqla eyni hüquqi qüvvəyə malik iki nüsxədə tərtib edilmişdir.

8.4. İstilik və isti su təchizatı xidmətlərinin tarifləri dəyişdirildikdə, hesabat tariflərin dəyişdirilməsi haqqında qərarın qüvvəyə mindiyi tarixdən yeni tarifə (qiymətə) uyğun aparılır.

9. Tərəflərin hüquqi ünvanları və rekvizitləri

İSTEHLAKÇI	MÜƏSSİSƏ
<i>(soyadı, adı, atasının adı)</i>	<i>(adı, bank rekvizitləri, VÖEN)</i>
Ünvanı	Hüquqi ünvanı
Telefon nömrəsi	Telefon nömrəsi
<i>(imza)</i>	<i>(səlahiyyətli şəxsin soyadı, adı, atasının adı və imza)</i>
M.Y.	M.Y.
"___" _____ 20__ il	"___" _____ 20__ il

"İstilik və isti su təchizatı xidmətlərinə dair müqavilə"yə əhali qrupuna aid olan istehlakçılar) əlavə
Azərbaycan Respublikasının 1 noyabr - 1 may tarixlərində istilik verilməsi nəzərdə tutulan dağ rayonlarının siyahısı

1. Daşkəson rayonu
2. Gədəbəy rayonu
3. Xaçmaz rayonu
4. Kəlbəcər rayonu
5. Qəbələ rayonu
6. Quba rayonu
7. Qusar rayonu
8. Laçın rayonu
9. Lərik rayonu
10. Şamaxı rayonu
11. Siyəzən rayonu
12. Şabran rayonu
13. Şuşa rayonu
14. Yarıdmlı rayonu

"İstilik enerjisindən istifadə qaydaları"na

2 nömrəli əlavə

İstilik və isti su təchizatı xidmətlərinə dair M Ü Q A V İ L Ə
№ _____
(Qeyri-əhali qrupuna aid istehlakçılar)

"___" _____ 202__ il _____ şəhəri (rayonu)

Bir tərəfdən enerji təchizatı müəssisəsinin (bundan sonra - Müəssisə) rəhbəri _____

şəxsində, digər tərəfdən _____

şəxsində, (bundan sonra - İstehlakçı), "İstilik enerjisindən istifadə qaydaları"na (bundan sonra - Qaydalar) uyğun olaraq bu Müqaviləni bağlayırlar.

1. Müqavilənin predmeti

Bu Müqavilə Müəssisə tərəfindən İstehlakçının, _____, _____, _____, _____ küçəsi, _____ ünvanında, tikinti həcmi _____ m3, İstehlakçının tikinti obyektində isti su istifadə edilən nöqtələrin _____ sayı _____ olmaqla _____ istilik və isti su təchizatı ilə əlaqədar tərəflərin hüquq və vəzifələrini müəyyən edir.

2. İstilik mövsümünün müddəti

2.1. İstilik mövsümünün başlanması və başa çatması ölkə ərazisində havanın temperaturundan asılı olaraq Müəssisə tərəfindən müəyyən edilir və bu Müqavilənin əlavəsində göstərilən Azərbaycan Respublikasının dağ rayonlarında 1 noyabr - 1 may, digər ərazilərdə 15 noyabr - 15 aprel tarixləri nəzərdə tutulur. İstilik mövsümünün başlanması və başa çatması tarixləri ölkə ərazisində havanın temperaturundan asılı olaraq "Elektrik və istilik enerjisi, habelə qaz təchizatı sahəsində payız-qış mövsümünə hazırlıq işlərinin aparılması Qaydası"nın təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 24 fevral tarixli 65 nömrəli Qərarının tələbləri nəzərə alınmaqla müvafiq yerli icra hakimiyyəti orqanını məlumatlandırılmaqla Müəssisə tərəfindən fərqli tarixlərdə müəyyən edilo bilər.

2.2. İstilik mövsümünün başlanmasından və ya başa çatmasından 10 (on) gün əvvəl bu barədə media və Müəssisenin rəsmi internet sahifəsi vasitəsilə məlumat verilir.

3. İstilik və isti su təchizatı xidmətlərinə görə hesablaşmalar

3.1. İstehlakçı tərəfindən istifadə edilən istilik və isti su təchizatı xidmətlərinə görə hesablaşmalar istilik və isti su sayğaclarının göstəricilərinə əsasən, saygac yalnız binanın istilik şəbəkəsinə qoşulma nöqtəsində quraşdırıldığı halda isə Qaydaların 9.6-cı bəndinə uyğun olaraq:

3.1.1. istilik təchizatı xidmətləri ilə bağlı - İstehlakçının tikinti obyektinin tikinti həcminə görə Azərbaycan Respublikasının Tarif (qiymət) Şurası tərəfindən müəyyən edilmiş tariflərə;

3.1.2. isti su təchizatı xidmətləri ilə bağlı - İstehlakçının tikinti obyektində isti su istifadə edilən nöqtələrin sayına görə bu Müqavilə ilə müəyyən edilmiş tariflərlə həyata keçirilir.

3.2. Müqavilə imzalandığı tarixə istilik təchizatı xidmətlərinin qiyməti 1 Qkal istilik enerjisi üçün ƏDV ilə ___ manat və ya İstehlakçının tikinti obyektinin 1m3 tikinti həcmi üçün ƏDV ilə ___ manat, isti su təchizatı xidmətlərinin qiyməti 1 Qkal istilik enerjisi üçün ƏDV ilə ___ manat və ya 1m3 isti su üçün ƏDV ilə ___ manat həcminə müəyyən edilir.

3.3. Müəssisə İstehlakçı tərəfindən istifadə edilən istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin ucotunu aparır və göstərilən istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dəyərini saygıcın göstəricilərinə (saygac yalnız binanın istilik şəbəkəsinə qoşulma nöqtəsində quraşdırıldığı halda isə bu Müqavilənin 3.1-ci bəndinə) əsasən hər ay İstehlakçıya məlumat (hesab) təqdim edir (göndərir).

3.4. İstilik və isti su təchizatı xidmətlərinin hesabı İstehlakçıya təqdim edildikdən sonra müvafiq vəsait 1 (bir) ay müddətində tam məbləğdə ödənilməlidir.

3.5. Tariflər dəyişdikdə Müəssisə bu barədə rəsmi internet sahifəsi və media vasitəsilə İstehlakçıya məlumat verir.

4. Müəssisenin vəzifə və hüquqları

4.1. Müəssisenin vəzifələri aşağıdakılardır:

4.1.1. istilik mövsümünün müəyyən edilmiş müddətlərdə başlanılması və başa çatdırılması, bu Müqavilənin şərtlərinə uyğun olaraq İstehlakçının etibarlı və fasiləsiz olaraq istilik və isti su təchizatı xidmətləri ilə təmin edilməsi;

4.1.2. istilik və isti suyun temperatur və təzyiq göstəricilərinin texniki şərtlə müəyyən edilmiş parametrlərinin saxlanılması;

4.1.3. istilik və isti su təchizatı xidmətləri ilə bağlı İstehlakçılarn müraciətlərinə "Vətəndaşların müraciətləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun baxılması;

4.1.4. İstehlakçıya göstərilən istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dəyərinin Qaydalara və bu Müqaviləyə uyğun olaraq tam hesablanması və hər ay İstehlakçıya məlumatın (hesab) təqdim edilməsi (göndərilməsi);

4.1.5. Müəssisə tərəfindən əvvəlcədən müəyyən edilmiş qrafikə uyğun olaraq təmir-profilaktika işləri görüldükdə və Qaydaların 8.2-ci bəndində nəzərdə tutulan hallarda istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dayandırılacağı barədə İstehlakçıya ən azı 5 (beş) gün əvvəl sifarişli poçt göndərişi və ya İstehlakçının əvvəlcədən razılığı ilə elektron poçt vasitəsilə yazılı bildiriş göndərilməsi;

4.1.6. Müəssisenin təqsiri nəticəsində İstehlakçıya ziyan vurulduqda, Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinə uyğun olaraq İstehlakçı qarşısında maddi məsuliyyət daşımaq.

4.2. Müəssisenin aşağıdakı hüquqları vardır:

4.2.1. istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin hesabı İstehlakçıya təqdim edildikdən (göndərildikdən) sonra müvafiq vəsaitin tam məbləğdə ödənilməsinə İstehlakçıdan tələb etmək;

4.2.2. İstehlakçının təqsiri nəticəsində Müəssisəyə ziyan vurulduqda, Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinə uyğun olaraq maddi ziyanın ödənilməsinə tələb etmək.

5. İstehlakçının vəzifə və hüquqları

5.1. İstehlakçının vəzifələri aşağıdakılardır:

5.1.1. istilik və isti su təchizatı xidmətlərindən istifadə etmək üçün bu Müqavilənin şərtlərinin yerinə yetirilməsi;

5.1.2. istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin hesabı Müəssisə tərəfindən təqdim edildikdən (göndərildikdən) sonra müvafiq vəsaitin 1 (bir) ay müddətində tam məbləğdə ödənilməsinin təmin edilməsi;

5.1.3. balans mənsubiyəti sərhədində quraşdırılmış istilik və isti su sayğaclarının onların texniki pasportlarında göstərilmiş tələblərə uyğun istismar edilməsi, işlək vəziyyətdə saxlanılması və üzərindəki plombların toxunulmazlığının təmin edilməsi;

5.1.4. sayğaclar və onlara vurulmuş plomblar hər hansı səbəbdən zədələndikdə (xarab olduqda), həmin zədələr aşkar olunduğu vaxtdan 1 (bir) iş günündən gec olmayaraq, bu barədə Müəssisəyə məlumat verilməsi;

5.1.5. "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş hallarda və qaydada Müəssisenin səlahiyyətli nümayəndələrinin vəzifə borclarını yerinə yetirmək məqsədilə maneəsiz olaraq sahibkarlıq subyekti olan İstehlakçıya məxsus əraziyə buraxılması və müqavilə şərtlərinin yerinə yetirilməsi ilə bağlı araşdırmanın aparılması üçün şərait yaradılması;

5.1.6. balansında olan istilik avadanlıqlarının, o cümlədən istilik xətləri, siyirtmələr, istilik mübadilə aparatlarının texniki cəhətdən saz vəziyyətdə saxlanılması, vaxtlı-vaxtında təmir, sınaq və sazlama işlərinin aparılması;

5.1.7. istilik və isti su təchizatı xidmətlərindən istifadənin müvəqqəti dayandırılması tələb olunan təmir işlərinin yerinə yetirilməsi müddətlərinin Müəssisə ilə razılaşdırılması;

5.1.8. hər il istilik mövsümü başlanmazdan əvvəl obyektin mövsümlə hazırlığı, istilik istehlakı sistemlərinin sınaqdan keçirilməsinə və sazlanmasına dair məlumatların (arayışın) Müəssisəyə təqdim edilməsi (göndərilməsi);

5.1.9. Qaydaların tələblərinə, həmçinin Qaydaların 1.10-cu bəndində göstərilən dövlət nəzarətini həyata keçirən orqanların qanuni göstərişlərinə əməl edilməsi;

5.1.10. adında, hüquqi ünvanında, bank rekvizitlərində dəyişiklik olduqda, ləğv olunması barədə qərar verildikdə bu barədə Müəssisəyə məlumat verilməsi.

5.2. İstehlakçının aşağıdakı hüquqları vardır:

5.2.1. istilik və isti su təchizatı xidmətlərindən istifadə etmək üçün Müəssisə ilə Müqavilə bağlanılmasını və bağlanmış Müqavilənin şərtlərinin yerinə yetirilməsini tələb etmək;

5.2.2. Müəssisenin balansında olan istilik sistemlərində baş vermış qəzaların və nasazlıqların aradan qaldırılmasını tələb etmək və Müqavilənin vaxtından əvvəl ləğv olunması barədə Müəssisəyə yazılı müraciət etmək;

5.2.3. istifadə edilmiş istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin hesabını müəyyən edilmiş qaydada və müddətdə təqdim edilməsini, dəqiqləşdirilməsini, yol verilmiş qeyri-dəqiqliyin aradan qaldırılmasını və ya yenidən hesablanmasını tələb etmək;

5.2.4. Müəssisenin balansında olan istilik sistemlərində baş vermış qəzaların və nasazlıqların aradan qaldırılmasını tələb etmək və Müqavilənin vaxtından əvvəl ləğv olunması barədə Müəssisəyə yazılı müraciət etmək;

5.2.5. bu Müqavilə ilə müəyyən edilmiş müddət ərzində fasiləsiz olaraq istilik və isti su xidmətləri ilə təchiz edilmək.

6. İstilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dayandırılması halları

6.1. Müəssisə istilik və isti su təchizatı xidmətlərini aşağıdakı hallarda dayandırır:

6.1.1. İstehlakçının müvafiq yazılı müraciəti (istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dayandırılmasının səbəbi və müddəti göstərilməklə) olduqda;

6.1.2. Müəssisenin İstehlakçıya göndərdiyi istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin hesabı İstehlakçıya təqdim edildikdən (göndərildikdən) sonra müvafiq vəsait 1 (bir) ay müddətində tam məbləğdə ödənilmədikdə;

6.1.3. İstehlakçıya məxsus olan və ölçüləri istilik təchizatı sisteminin layihəsi ilə müəyyən edilmiş qızdırıcı cihazlara əlavə hissələrin quraşdırılması, istilik sistemlərində istilik daşıyıcılarından təyinatndan kənar istifadə (sistemdən və qızdırıcı cihazlardan suyun boşaldılması) halları aşkar edildikdə;

6.1.4. təmir-profilaktika və qəza işləri görüldükdə, o cümlədən baş verən yanğının və ya qaz sızmasının qarşısı alındıqda;

6.1.5. məhkəmənin qərarı ilə;

6.1.6. dini ekstremizim əleyhinə xüsusi əməliyyat aparıldıqda, həmin əməliyyatın aparılma zonasında, dini ekstremizm əleyhinə xüsusi əməliyyat aparən orqanların göstərişi əsasında.

6.2. Bu Müqavilənin 6.1-ci bəndində (təmir-profilaktika və qəza işlərinin görüldüyü, o cümlədən baş verən yanğının və ya qaz sızmasının qarşısı alındığı, habelə dini ekstremizm əleyhinə xüsusi əməliyyat aparıldığı hallar istisna olmaqla) nəzərdə tutulan hallarda istilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dayandırılması Müəssisə tərəfindən İstehlakçının iştirakı ilə aktla rəsmiləşdirilməli və aktın bir nüsxəsi İstehlakçıya təqdim edilməlidir.

6.3. İstilik və isti su təchizatı xidmətlərinin dayandırılmasına səbəb olmuş hallar aradan qaldırıldıqdan və Müəssisə tərəfindən İstehlakçının iştirakı ilə aktla rəsmiləşdirildikdən sonra 1 (bir) gün müddətində istiliyin və isti suyun verilməsi bərpa edilməli və aktın bir nüsxəsi İstehlakçıya təqdim edilməlidir.

6.4. Aşağıdakı hallara yol verilməsi qadağan edilir:

6.4.1. İstehlakçıya məxsus olan və ölçüləri istilik təchizatı sisteminin layihəsi ilə müəyyən edilmiş qızdırıcı cihazlara əlavə hissələrin quraşdırılması;

6.4.2. istilik sistemlərində istilik daşıyıcılarından təyinatndan kənar istifadə (sistemdən və qızdırıcı cihazlardan suyun boşaldılması) edilməsi.

7. Fors-major

Tərəflərin iradəsindən asılı olmayan hadisələr nəticəsində bu Müqavilə üzrə öhdəliklərin icra edilməməsinə görə tərəflər məsuliyyət daşımır.

8. Müqavilənin ləğv edilməsi və mübahisələrin həlli

8.1. Bu Müqavilə İstehlakçının yazılı müraciəti əsasında vaxtından əvvəl, habelə Qaydaların 8.5-ci bəndində nəzərdə tutulan hallarda Müəssisə tərəfindən birtərəfli qaydada ləğv edilə bilər. Yazılı müraciət daxil olduğu vaxtdan 1 (bir) ay müddətində İstehlakçı borcunu tam ödədikdə Müqavilə ləğv edilmiş hesab olunur.

8.2. Bu Müqavilənin icrası ilə əlaqədar yaranan mübahisələr tərəflərin qarşılıqlı razılığı ilə həll edilir, tərəflər arasında qarşılıqlı razılıq əldə edilmədiyi halda həmin mübahisələrə aidiyyəti üzrə müvafiq məhkəmədə baxılır.

9. Müqavilənin müddəti

9.1. Müqavilə: "___" _____ 202__ il tarixindən qüvvəyə minir.

9.2. İstehlakçı Müqavilənin ləğv edilməsi barədə yazılı təşəbbüs göstərmədikdə, bu Müqavilənin qüvvədəolma müddəti hər növbəti il üçün uzadılmış hesab olunur.

9.3. Bu Müqavilə tərəflərin hər birində bir nüsxə olmaqla eyni hüquqi qüvvəyə malik iki nüsxədə tərtib edilmişdir.

9.4. İstilik və isti su təchizatı xidmətlərinin tarifləri dəyişdirildikdə, hesabat tariflərin dəyişdirilməsi haqqında qərarın qüvvəyə mindiyi tarixdən yeni tarifə (qiymətə) uyğun aparılır.

10. Tərəflərin hüquqi ünvanları və rekvizitləri

İSTEHLAKÇI	MÜƏSSİSƏ
<i>(soyadı, adı, atasının adı/ hüquqi şəxsin adı, bank rekvizitləri, VÖEN)</i>	<i>(adı, bank rekvizitləri, VÖEN)</i>
Hüquqi ünvanı	Hüquqi ünvanı
Fəaliyyət ünvanı/hüquqi ünvanı	Telefon nömrəsi
Telefon nömrəsi	<i>(səlahiyyətli şəxsin soyadı, adı, atasının adı və imza)</i>
<i>(imza)</i>	
M.Y. "___" _____ 20__ il	M.Y. "___" _____ 20__ il

"İstilik və isti su təchizatı xidmətlərinə dair müqavilə"yə (qeyri-əhali qrupuna aid olan istehlakçılar) əlavə
Azərbaycan Respublikasının 1 noyabr - 1 may tarixlərində istilik verilməsi nəzərdə tutulan dağ rayonlarının siyahısı

1. Daşkəson rayonu
2. Gədəbəy rayonu
3. Xaçmaz rayonu
4. Kəlbəcər rayonu
5. Qəbələ rayonu
6. Quba rayonu
7. Qusar rayonu
8. Laçın rayonu
9. Lərik rayonu
10. Şamaxı rayonu

11. Siyəzən rayonu
12. Şabran rayonu
13. Şuşa rayonu
14. Yarıdmlı rayonu

"İstilik enerjisindən istifadə qaydaları"na

3 nömrəli əlavə

İstilik təchizatı sisteminə qoşulma AKTI

"___" _____ 202__ il _____ şəhəri (rayonu)

Biz, aşağıda imza edənlər:

1. İstilik təchizatı müəssisəsinin nümayəndəsi _____

(soyadı, adı, atasının adı və vəzifəsi)

2. Sifarişçi (və ya nümayəndəsi) _____

(soyadı, adı, atasının adı və vəzifəsi)

3. Podratçının nümayəndəsi _____

(soyadı, adı, atasının adı və vəzifəsi)

(tikinti obyektinin yerləşdiyi ünvan)

ünvanında yerləşən tikinti obyektində istilik istehlakı sisteminə texniki baxış keçirdik. İstilik istehlakı sisteminin tikintisi zamanı texniki şərtlərin, istilik təchizatı sisteminin layihəsinin tam yerinə yetirilməsi və istilik şəbəkəsinə qoşulmaq üçün hazır olduğu müəyyən edildi.

Layihə sonədi № _____ tarixində verilmişdir. Bunları nəzərə alaraq tikinti obyektinin istilik şəbəkəsinə qoşulmasına qərar verildi. Qoşulma başa çatdırıldı _____ (tarix) _____ (saat)

Tikinti obyektinin istilik və isti su təchizatı sisteminin balans mənsubiyəti sərhədini aşağıdakı kimi müəyyən etdik

_____
(istilik və isti su təchizatı sisteminin balans mənsubiyəti sərhədi müəyyən olunmuş yer)

İstehlakçının istilik təchizatı sisteminə birləşdirilməsi xəmi

İmz

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 5 sentyabr tarixli 303 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

İstilik enerjisindən istifadə qaydaları

Əvvəlki 8-ci səh.

3. Müqavilədə dəyişiklik edilməsi və Müqavilənin ləğv edilməsi şərtləri

3.1. Bu Müqavilədə tərəflərin yazılı razılığı ilə dəyişiklik edilə bilər.
3.2. Bu Müqavilə Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş əsaslarla tərəflərdən birinin tələbi ilə və ya tərəflərin qarşılıqlı razılığı ilə ləğv edilə bilər.

İmzalar:

Müəssisə adından _____

Sifarişçi _____

"Mövcud və ya inşa ediləcək tikinti obyektlərinin istilik şəbəkəsinə qoşulması müqaviləsi"nə əlavə

İstilik mənbələrinə qoşulma və ya əlavə enerji (güc) alınması üçün TEKNİKİ ŞƏRTLƏR

№ _____

" _____ " 202 ____ il

(Texniki şərtləri alan fiziki şəxsin soyadı, adı, atasının adı, ünvanı, hüquqi şəxsin və ya təşkilatın adı, ünvanı)

Texniki şərt alınması üçün müəssisənin daxilolma nömrəsi və tarixi _____

Tikinti obyektinin ünvanı _____

Texniki şərtin qüvvədə olma müddəti _____

"Təsdiq edirəm"

(Texniki şərtləri verən enerji təchizatı müəssisəsi)

- Tikinti obyektinin təyinatı _____
- Tələb olunan maksimal saatlıq gücü:
  - İstismə məqsədlərinə _____
  - İsti su məqsədlərinə _____
- İstilik mənbəyi _____
- İstilik şəbəkəsinə qoşulma nöqtəsi və qoşulma ilə bağlı tələblər _____
- İstilik daşıyıcısının parametrləri _____
- Şəbəkə suyunun geri qaytarılması ilə bağlı şərtlər və parametrlər _____
- İstilik və isti su saygıçlarının quraşdırılmasına aid tələblər _____

8. İstilik təchizatı şəbəkəsinin (yerüstü və ya yeraltı) çökməsi, kanal və kamera, bağlayıcı və tonzımlayıcı armatur qurğuların quraşdırılması, istilik izolyasiya tədbirlərinə görə tələblər _____

9. İstehlakçıya məxsus şəbəkəyə digər istehlakçıların (subabonent) qoşulmasına aid tələblər _____

İmza _____

(Texniki şərtləri verən enerji təchizatı müəssisəsinin nümayəndəsi, soyadı, adı, atasının adı və vəzifəsi)

"İstilik enerjisindən istifadə qaydaları"na 5 nömrəli əlavə

Trassanın (yolun) razılaşdırılması ilə bağlı rəyinin alınması tələb olunan orqanların (qurumların) SİYAHISI

- Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi (bu Siyahının 4-cü, 13-cü və 14-cü hissələrində nəzərdə tutulanlar istisna olmaqla, qoruqların və abidələrin mühafizə zonalarının ərazisinə münasibətdə).
- Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi.
- Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi.
- Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi (tabeliyindəki qoruqların və abidələrin mühafizə zonalarının ərazisinə münasibətdə).
- Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin Təhlükəsizlik Xidməti.
- Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti.
- Azərbaycan Respublikasının Strateji Obyektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyi.
- Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi.
- Müvafiq inzibati ərazi vahidi üzrə yerli icra hakimiyyəti orqanı.
- Müvafiq inzibati ərazi vahidi üzrə yerli özünüidarəetmə orqanı.
- Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi.
- Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti.
- Şuşa şəhərinin ərazisində Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi.
- "Çorçisəhər" Dövlət Tarix-Memariyyət Qoruğu İdarəsi (tabeliyindəki qoruqların və abidələrin mühafizə zonalarının ərazisinə münasibətdə).
- "Azərişiq" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti.
- "Azərenerji" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti.
- "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti.

№ 313

QƏRAR

Bakı şəhəri, 7 sentyabr 2023-cü il

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti ilə təsdiq edilmiş "Peşə təhsili üzrə ixtisasların Təsnifatı"nda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasının rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin təklifinə əsasən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərar alır**:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2011-ci il 31 oktyabr tarixli 178 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011, № 10, maddə 977; 2018, № 12 (II kitab), maddə 2740; 2021, № 10, maddə 1179; 2022, № 12, maddə 1552) ilə təsdiq edilmiş "Peşə təhsili üzrə ixtisasların Təsnifatı"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

- "I. Sənətinəşli, mədəniyyət və incəsənət" peşə istiqaməti üzrə" hissəsində:
  - "030103 Reklam işi" ixtisas qrupuna "Reklam işçisi" ixtisasından sonra "Reklam dizayneri" ixtisası əlavə edilsin;
  - "030110 İnteryer və eksteryer bədii tərtibatı" ixtisas qrupuna "Bədii tərtibat işlərinin icraçısı" ixtisasından sonra "Florist" ixtisası əlavə edilsin;
  - "030112 Ağacdan, keramikadan, metaldan hazırlanan bədii məmulatlar" ixtisas qrupuna "Metaldan döymə üsulu ilə bədii məmulatlar hazırlayan usta" ixtisasından sonra "Ağac nəqqaşı" ixtisası əlavə edilsin.
- "II. İqtisadiyyat, xidmət, avtomatika və idarəetmə" peşə istiqaməti üzrə" hissəsində:
  - "030202 Mühəssis işi" ixtisas qrupuna "Əməliyyatçı-mühəssis" ixtisasından sonra "Mühəssis uçuşu" ixtisası əlavə edilsin;
  - "030203 Sığorta işi" ixtisas qrupuna "Sığorta agent" ixtisasından sonra "Sığorta işçisi" ixtisası əlavə edilsin;
  - "030204 Kommersiya" ixtisas qrupuna "Təchizat üzrə agent" ixtisasından sonra "Dayə", "Logistika operatoru", "Merçandayzer", "Kənd təsərrüfatı məhsullarının saxlanması və anbarlanması üzrə logistika mütəxəssisi" və "Tədbirlərin təşkilatçısı" ixtisasları əlavə edilsin;
  - "030207 Kino-video nümayişi" ixtisas qrupuna "Video çəkilişi üzrə operator" ixtisasından sonra "İşıq operatoru", "Media və audiovizual texnologiyaların istismarı", "Kinomontajçı" və "Səs operatoru" ixtisasları əlavə edilsin;
  - "030208 İşə xidməti" ixtisas qrupuna "Barmen-ofisiant" ixtisasından sonra "Turizm sahəsində işə üzrə mütəxəssis", "Somelye" və "Barista" ixtisasları əlavə edilsin;
  - "030209 Kimyəvi təmizləmə aparatçısı" ixtisas qrupuna "Ləkəçixarar" ixtisasından sonra "Kimyəvi və quru təmizləmə işləri üzrə operator" ixtisası əlavə edilsin;
  - "030210 Bərbərlik" ixtisas qrupuna "Bərbər-vizajist" ixtisasından sonra "Qrimçi-pastijor", "Lazer epilyasiya və depilyasiya texniki", "Makiyaj ustası" və "Saç kəsimi və gözəllik xidmətlərinin təşkili" ixtisasları əlavə edilsin;
  - "030213 Bələdçilik" ixtisas qrupuna "Yerli bələdçi" ixtisasından sonra "Turizm təşkilatçısı" ixtisası əlavə edilsin;
  - "030214 Avtomatlaşdırılmış texnologiyalar və istehsal" ixtisas qrupuna "Avtomatlaşdırılmış texnologiyalar və istehsal üzrə operator" ixtisasından sonra "Avtomatika sistemlərinin istismarı" və "Avtomatika üzrə usta" ixtisasları əlavə edilsin;
  - "030217 Gəmiçilik xidməti" ixtisas qrupunda "Növbətçi köməkçisi" ixtisası "Növbətçi" ixtisası ilə əvəz edilsin;
  - "030219 İnformasiya-kommunikasiya texnologiyası və hesablama texnikasının təmiri və servis xidməti" ixtisas qrupu üzrə:
    - "030219.1 Kompüterlərin təmiri və xidməti üzrə texnik" ixtisasında "Kompüterlərin" sözü "Kompüterlərin" sözü ilə, "Telekommunikasiya-kompyuter texnikasının istismarı üzrə operator" ixtisasında "kompyuter" sözü "kompüter" sözü ilə və "Kompyuter operatoru" ixtisasında "Kompyuter" sözü "Kompüter" sözü ilə əvəz edilsin;
    - "030219.2 İnformasiya texnologiyaları üzrə texniki dəstək mütəxəssisi" ixtisasından sonra "Sistem və şəbəkə xidməti üzrə texnik", "Veb-dizayner və proqram təminatçısı", "Kompüter sistem inzibatçısı", "Kibertəhlükəsizlik", "Kompüter sistemlərinə proqramlaşdırma", "Veb-dizayn və proqram təminatı", "İnformasiya-kommunikasiya texnologiyaları üzrə texnik", "Kompüter sistemlərinə proqram təminatı", "Kompüter şəbəkələri və şəbəkə inzibatçılığı" və "Kompüter ustası" ixtisasları əlavə edilsin;
    - 030219.2.12. aşağıdakı məzmununda "030221 Mühafizə işi", "030222 Mehmanxana işi" və "030223 Kinoloji xidmət" ixtisas qrupları əlavə edilsin:

030221	Mühafizə işi	Mühafizəçi Mehmanxanada təsərrüfat işləri üzrə nəzarətçi
030222	Mehmanxana işi	Otelde konsiyerj Mehmanxana inzibatçısı Mehmanxana qeydiyyatçısı
030223	Kinoloji xidmət	Mehmanxana və restoran işinin təşkili və idarə edilməsi Turanimator Kinoloq

- "III. Kənd təsərrüfatı, balıq və meşə təsərrüfatı" peşə istiqaməti üzrə" hissəsində:
  - "030301 Bitkiçilik" ixtisas qrupuna "Baramaçı" ixtisasından sonra "Bitkiçilik mütəxəssisi", "İntensiv bağçılıq üzrə işçi", "İstixana operatoru" və "Meyvə ustası" ixtisasları əlavə edilsin;
  - "030302 Kənd təsərrüfatı nəqliyyatı və elektrik avadanlığına xidmət" ixtisas qrupu üzrə:
    - "030302.1 Dizel mühərrikinin motorçusu" ixtisası ləğv edilsin;
    - "030302.2 Kəndin elektrikləşdirilməsi və rabitəsi üzrə elektrik montyoru, avtomobil sürücüsü" ixtisasından sonra "Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı üzrə fermer" və "Kənd təsərrüfatı

və inşaat texnikasının (maşınlarının) istismarı" ixtisasları əlavə edilsin;

3.3. "030303 Maşın-tractor parkına texniki xidmət" ixtisas qrupuna "Kənd təsərrüfatı maşın və avadanlıqlarının təmiri üzrə çilingər" ixtisasından sonra "Avtomobil və traktorların elektrik avadanlıqlarının təmiri üzrə çilingər-elektrik" və "Aqroservis mütəxəssisi" ixtisasları əlavə edilsin;

3.4. "030304 Heyvandarlıq üzrə mütəxəssis" ixtisas qrupuna "Quşçuluq fabriklərinin və mexanikləşdirilmiş fermaların operatoru" ixtisasından sonra "Baytar texniki", "Baytarlıq və heyvandarlıq işi" və "Heyvandarlıq mütəxəssisi" ixtisasları əlavə edilsin;

3.5. "030307 Meliorasiya və çilingər işləri" ixtisas qrupuna "Suvarma maşınları və nasos qurğuları maşinisti" ixtisasından sonra "Suvarma sistemlərinin operatoru" ixtisası əlavə edilsin;

3.6. "030309 Yeraltı mədənlər işləri" ixtisas qrupuna "Qatlaşdırıcı aparatçısı" ixtisasından sonra "Dağ-mədən işləri üzrə mütəxəssis" ixtisası əlavə edilsin;

3.7. "030312 Quyuların təmiri" ixtisas qrupunda "Quyuların əsaslı təmiri üzrə qazmaçının köməkçisi" ixtisası "Quyuların əsaslı təmiri üzrə qazmaçı" ixtisası ilə əvəz edilsin;

3.8. "030313 İstismar və kəşfiyyat quyularının qazılması" ixtisas qrupunda "İstismar və kəşfiyyat quyularının qazılmasında qazmaçı köməkçisi" ixtisası "İstismar və kəşfiyyat quyularının qazılmasında qazmaçı" ixtisası ilə və "İstismar və kəşfiyyat quyularının elektrik üsulu ilə qazmaçı köməkçisi" ixtisası "İstismar və kəşfiyyat quyularının elektrik üsulu ilə qazmaçısı" ixtisası ilə əvəz edilsin;

3.9. "030317 Quyuların dəniz qazması" ixtisas qrupunda "Dənizdə üzən qazma aqreqatının qazmaçı köməkçisi" ixtisası "Dənizdə üzən qazma aqreqatının qazmaçısı" ixtisası ilə əvəz edilsin;

3.10. "030319 Bağ-park və landsaft sahələrinə nəzarət" ixtisas qrupuna "Yaşıl təsərrüfat fəhləsi" ixtisasından sonra "Bağban-dekorator" ixtisası əlavə edilsin;

3.11. "030320 Kibrit hazırlanmasında avtomat və yarımavtomat xətlər, kibrit istehsalı avadanlıqlarının işlədilməsi" ixtisas qrupunda "Qutudoldurma dəzgahının operatoru" ixtisası ləğv edilsin;

3.12. "030321 Ağac emalı qurğuları, mebel sənayesi, ağac məmulatları və yarımfabrikatların hazırlanması" ixtisas qrupuna "Mebel ustası" ixtisasından sonra "Üzlükçü dizayner" ixtisası əlavə edilsin;

3.13. aşağıdakı məzmununda "030322 Balıqçılıq" ixtisas qrupu əlavə edilsin:

030322	Balıqçılıq	Balıq yetişdirilməsi üzrə mütəxəssis
--------	------------	--------------------------------------

4. "IV. Energetika, elektrotexnika, cihazqayırma və optik texnika, radiotexnika, rabitə və informasiya texnologiyaları" peşə istiqaməti üzrə" hissəsində:

4.1. "030403 Elektrik stansiyalarının və şəbəkələrinin avadanlıqlarına xidmət və təmiri" ixtisas qrupuna "Kabel xətlərinin quraşdırılması və təmiri üzrə elektrik montyoru" ixtisasından sonra "Elektrik xətlərinin quraşdırılması və təmiri üzrə mütəxəssis" ixtisası əlavə edilsin;

4.2. "030409 Elektrik avadanlıqlarına xidmət və təmiri (sahələr üzrə)" ixtisas qrupuna "Elektrik avadanlıqlarına xidmət və təmir üzrə elektrik montyoru" ixtisasından sonra "Sənaye və mülki binalarda elektrik avadanlıqlarının quraşdırılması və istismarı" ixtisası əlavə edilsin;

4.3. "030420 Elektrik avadanlıqlarına xidmət" ixtisas qrupuna "Yarımkeçirici cihazların yığıcısı" ixtisasından sonra "Elektronika və kommunikasiya sistemlərinin istismarı" və "Elektronika ustası" ixtisasları əlavə edilsin;

4.4. "030431 Rabitə" ixtisas qrupuna "Telefonçu" ixtisasından sonra "Çağrı mərkəzi operatoru" ixtisası əlavə edilsin;

4.5. aşağıdakı məzmununda "030432 Alternativ və bərpaolunan enerji mənbələri sistemlərinə xidmət" ixtisas qrupu əlavə edilsin:

030432	Alternativ və bərpaolunan enerji mənbələri sistemlərinə xidmət	Külək turbinləri quraşdırıcısı və təmirçisi
		Günəş panelləri quraşdırıcısı və təmirçisi
		Bərpaolunan enerji avadanlıqlarının quraşdırıcısı
		Alternativ enerji qurğusu və avadanlıqlarının istismarı

5. "V. Metallurjiya, maşınqayırma və metal emalı" peşə istiqaməti üzrə" hissəsində:

5.1. "030503 Poladəritmə (istehsalın növlərinə görə)" ixtisas qrupunda "Marten sobası poladəridicisinin köməkçisi" ixtisası "Marten sobası poladəridicisi", "Elektrik sobası poladəridicisinin köməkçisi" ixtisası "Elektrik sobası poladəridicisi", "Elektroşlak yenidənəritmə qurğusunun poladəridicisinin köməkçisi" ixtisası "Elektroşlak yenidənəritmə qurğusunun poladəridicisi" ixtisası ilə əvəz edilsin;

5.2. "030514 Qaynaq (elektrik qaynağı və qaz qaynağı işləri)" ixtisas qrupuna "Əl elektrik qaynaqçısı" ixtisasından sonra "Sənayedə avadanlıqların quraşdırılması və texniki istismarı" və "Sənayedə quraşdırma işləri üzrə usta" ixtisasları əlavə edilsin;

5.3. "030518 Ağac tədarükü və daşınması" ixtisas qrupunda "Qırılacaq meşə sahəsinin hazırlanmasında, ağacın daşınmasında və çıxarılmasında traktorçu" ixtisası ləğv edilsin;

5.4. "030524 Soyuducu qurğularına xidmət" ixtisas qrupuna "Soyuducu qurğularının maşinisti" ixtisasından sonra "Soyuducu

qurğularında məhsulların saxlanması və anbarlanması üzrə operator" ixtisası əlavə edilsin;

5.5. "030526 Mexanika emalda dəzgah və avadanlıqların saxlanması" ixtisas qrupuna "Genişprofilli dəzgahçı" ixtisasından sonra "Proqramla idarə edilən sənaye avadanlıqlarının texniki istismarı" ixtisası əlavə edilsin;

5.6. "030527 Torna və frezer dəzgahı" ixtisas qrupunda "Rəqəmli idarə olunan dəzgahların kompyuter operatoru (CAD/CAM/ CAE)" ixtisasında "kompyuter" sözü "kompüter" sözü ilə əvəz edilsin və həmin ixtisadan sonra "Torna və frezer dəzgahlarının operatoru" ixtisası əlavə edilsin.

6. "VI. Aviasiya, kosmik raket, dəniz texnikası və nəqliyyat vasitələri" peşə istiqaməti üzrə" hissəsində:

6.1. "030601 Uçan aparatların planer və sistemlərinin təmiri və istismarı" ixtisas qrupunda "Uçan aparatların hidropnevmatik sistemləri üzrə mexanik" ixtisası ləğv edilsin;

6.2. "030609 Gəmi xidməti" ixtisas qrupu üzrə:

6.2.1. "Şkipər köməkçisi" ixtisası ləğv edilsin;

6.2.2. "Kapitan (starşına, şkipər)" ixtisasından sonra "Növbə matrosu" ixtisası əlavə edilsin;

6.3. "030612 Bosman" ixtisas qrupunda "Matros" ixtisası ləğv edilsin;

6.4. "030616 Hərəkət tərkibinin təmiri və xidməti" ixtisas qrupuna "Elektrik avadanlıqlarının təmiri və xidmət elektrik montyoru" ixtisasından sonra "Dəmiryol stansiyası və keçidi növbətçisi" ixtisası əlavə edilsin;

6.5. "030622 Nəqliyyat terminalına xidmət" ixtisas qrupuna "Avtomobil (dəniz, çay) nəqliyyatında hərəkət və yükləmə-boşaltma işləri dispetçer məntəqəsinin operatoru" ixtisasından sonra "Avtoyükleyici operator" və "Avtomobil nəqliyyatı ilə bəynəlxalq sənətin və yük daşınmaları üzrə operator" ixtisasları əlavə edilsin;

6.6. "030624 Avtomobillərin təmiri - sürücülük" ixtisas qrupu üzrə:

6.6.1. "Dizel mühərriklərində yanacaq aparatlarının çilingəri" ixtisası ləğv edilsin;

6.6.2. "Avtomobil diaqnostikası və təmiri ustası" ixtisasından sonra "Avtomobil rəngsazı", "Avtomobil üzrə dəmirçi" və "Avtomobil mexatronikası üzrə texnik" ixtisasları əlavə edilsin;

6.7. "030625 Avtomotonəqliyyat vasitələrinin texniki vəziyyəti" ixtisas qrupuna "Avtomotonəqliyyat vasitələrinin texniki vəziyyətinin yoxlayıcısı" ixtisasından sonra "Nəqliyyat vasitələrinin texniki istismarı (avtomobil üzrə)" ixtisası əlavə edilsin;

6.8. "030630 İnşaat maşınına xidmət" ixtisas qrupuna "Traktor və yol inşaatı maşınlarının təmiri üzrə çilingər" ixtisasından sonra "Ekskavator maşinisti" ixtisası əlavə edilsin;

6.9. "030634 Gəmi yolu xidməti" ixtisas qrupunda "Sahil fəhləsi" ixtisası "Stividor" ixtisası ilə əvəz edilsin.

7. "VIII. İlk tələbat və ərzaq mallarının texnologiyası" peşə istiqaməti üzrə" hissəsində:

7.1. "030805 Şəkor istehsalı aparatı" ixtisas qrupunda "Diffüz şirosinin defeksaturasiya aparatçısı" ixtisası ləğv edilsin;

7.2. "030806 Dondurma istehsalı" ixtisas qrupunda "Dondurmanın möhkəmləndiricisi" ixtisası ləğv edilsin;

7.3. "030809 Ət və ət məhsulları istehsalı" ixtisas qrupu üzrə:

7.3.1. "Quş və dovsan cəmdoklərinin çəşidləyicisi" və "Qiymə tərtibatçısı" ixtisasları ləğv edilsin;

7.3.2. "Əti sümükdən ayıran" ixtisası "Ət kəsimi və satışı işçisi, qəssab" ixtisası ilə əvəz edilsin;

7.4. "030819 Modelçilik və dizayner" ixtisas qrupuna "Geyim üzrə dizayner" ixtisasından sonra "Moda dizaynı" və "Səhnə kostyumları üzrə dəriçi" ixtisasları əlavə edilsin;

7.5. "030824 Elektron yığma və səhifələmə" ixtisas qrupunda "Kompyuter üzrə operator, dizayner" ixtisasında "Kompyuter" sözü "Kompüter" sözü ilə əvəz edilsin.

8. "IX. İnşaat və arxitektura" peşə istiqaməti üzrə" hissəsində:

8.1. "030905 Mənzil-kommunal təsərrüfatı" ixtisas qrupuna "İşıqlandırma şəbəkəsinin elektrik quraşdırıcısı" ixtisasından sonra "Mənzil təsərrüfatı xidməti üzrə mütəxəssis" ixtisası əlavə edilsin;

8.2. "030907 Bəzək tamamlama işləri" ixtisas qrupuna "Suvaqçı" ixtisasından sonra "Rəngsaz və suvaq ustası" ixtisası əlavə edilsin;

8.3. "030908 Ümumi inşaat işləri" ixtisas qrupuna "Çatmaçı" ixtisasından sonra "İnşaat ustası", "Binaların tikintisi və istismarı", "İnteryer dizaynı" və "Quru inşaat işləri ustası" ixtisasları əlavə edilsin;

8.4. "030910 İnşaatda quraşdırma işləri" ixtisas qrupuna "İnşaat elektrik çilingəri" ixtisasından sonra "Dəmirbənd və taxta-bənd quraşdırıcısı" və "Plastik qapı və pəncərə ustası" ixtisasları əlavə edilsin;

8.5. "030913 İnşaatda sanitariya-texniki sistemlərin hissə və qovşaqları" ixtisas qrupuna "İstismə-soyutma, havalandırma sistemləri və avadanlıqların üzrə montajçı" ixtisasından sonra "Plastik boru qaynaqçısı", "Kombi və kondisioner ustası" və "İstismə və soyutma sistemlərinə xidmət üzrə mütəxəssis" ixtisasları əlavə edilsin.

9. "Qeydlər"ə aşağıdakı məzmununda 3-cü hissə əlavə edilsin:

3. Bu Təsnifatda "Merçandayzer" dedikdə satış obyektlərinin satışı və marketinqi ilə əlaqəli işlərin icraçısı, "Somelye" dedikdə işə müəssisələrində şərabın saxlanması və müştərilərə təqdim edilməsinə həyata keçirən işçi, "Barista" dedikdə qəhvə və digər isti (soyuq) içkiləri hazırlayan, habelə təqdim edən işçi, "Otelde konsiyerj" dedikdə otel xidmətləri üzrə müştəriləri məlumatlandıran işçi, "Stividor" dedikdə gəmiyə yüklərin yüklənməsi və boşaldılması ilə məşğul olan işçi başa düşülür."

*Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri*

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

"Orta dəhliz Avropa və Asiyayı birləşdirən həyatı körpü rolunu oynayır"

İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin (İİTKM) İcraçı direktoru Vüsal Qasımlı Polşanın Karpac şəhərində keçirilən 32-ci İqtisadi Forumda iştirak edib.

"Köhnə qitənin yeni dəyərləri - Avropa dəyişikliklər astanasında" adlı forum çərçivəsində İİTKM tərəfindən "Avropayı Asiyaya bağlayan Orta dəhliz" mövzusunda panel təşkil olunub. Paneldə V.Qasımlı "Orta dəhliz: Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya üçün potensial" mövzusunda təqdimatla çıxış edib. O, Orta dəhlizin unikal coğrafi mövqeyi baxımından Avropa və Asiyayı birləşdirən həyatı körpü rolunu oynadığını, Mərkəzi Asiyanın resursla zəngin regionlarını Avropanın sənaye mərkəzləri ilə əlaqələndirdiyini və bu nəqliyyat platformasından regiondakı bütün ölkələrin faydalanacağını bildirdi. Bu da öz növbəsində Orta dəhlizi Cənubi Qafqaz vasitəsilə enerji tranziti, ticarət və iqtisadi əməkdaşlıq üçün əsas nöqtəyə çevirir. Azərbaycanın bu layihənin reallaşmasına xüsusi əhəmiyyət verdiyini deyən V.Qasımlı qeyd edilən marşrut üzrə Orta dəhlizə somərəli alternativin olmadığını vurğulayıb. O, bu kontekstdə Zəngəzur dəhlizinin önəminə toxunub və bildirdi ki, Xəzər və Aralq dənizi hövzələrinə, Cənub-Şərqi və Mərkəzi Asiyayı və Avropanı birləşdirən Zəngəzur dəhlizi Orta dəhlizlə əlavə əlaqə yaratmaqla regionda hertərəfli kommunikasiya şəbəkəsinin yaradılmasına əhəmiyyətli töhfə verəcək.

Paneldə həmçinin Hans Holzaker (CAREC İnstitutunun baş iqtisadçısı), Damjan Krnjević Misković (ADA Universiteti, Siyasi araşdırmalar üzrə direktor), Yucin Seah (Bakı limanının baş əməliyyat inqibəti), Lazlo Vasa (Macarıstan Beynəlxalq Mənasibətlər İnstitutunun baş məsləhətçisi) və Mehmet Tosun (ABŞ-nin Nevada Universitetinin professoru) mürəzərlər çıxış ediblər.

Forum çərçivəsində biznes, investisiya, yeni iqtisadiyyat, davamlı inkişaf, enerji, innovasiyalar, səhiyyə, idarəetmə, kibertəhlükəsizlik və beynəlxalq əlaqələr istiqamətləri üzrə 350-dən artıq müzakirə təşkil olunub, Ukraynadakı vəziyyət ətrafında da fikir mübadiləsi aparılıb.

Beynəlxalq tədbirə Amerika, Avropa və Asiyanın 60-dan artıq ölkəsindən, ümumilikdə 5000 nəfərdən çox qonaq, o cümlədən dövlət və hökumət rəsmiləri, beynəlxalq təşkilatların rəhbər şəxsləri, iri şirkətlərin rəhbərləri, tanınmış iqtisadçılar, siyasətçilər, elm adamları, vətəndaş cəmiyyəti institutlarının nümayəndələri qatılıblar.

Məlumat üçün bildirək ki, iqtisadi forum miqyasına görə Mərkəzi və Şərqi Avropanın ən böyük və mühüm konfransdır. Artıq 30 ildir forum dünyanın 60-dan çox ölkəsindən minlərlə şəxsi bir araya gətirir, dünyanın siyasət və iqtisadiyyat sahələrinin ən mühüm simalarının fikir mübadiləsi apara biləcəyi platforma rolunu oynayır.

Azərbaycan nefti bahalaşdı

Dünya bazarlarında "Azeri Light" (CIF) markalı Azərbaycan nefti bahalaşdı.

"Trend" xəbər verir ki, Azərbaycan neftinin 1 bareli üzrə qiyməti ötən günkü müqayisədə 0,71 faiz və ya 0,68 dollar artaraq, 96,43 ABŞ dolları təşkil edib.

Qeyd edək ki, 2022-ci ildə

"Azeri Light" (CIF) markalı neftin bir barelinin orta satış qiyməti 103,58 ABŞ dolları olub. 2021-ci ilin göstəricisi ilə müqayisədə ötən il "Azeri Light" (CIF) nefti 44,6 faiz bahalaşdı.

8 ayda AÇG-dən 4,7 milyard dollardan çox gəlir əldə olunub

"Azəri-Çıraq-Günəşli" (AÇG) yataqlarının tammıyaşılı işlənməsi üzrə sazişin imzalanmasından 29 il, həmin kontrakt çərçivəsində ilk neftin əldə olunmasından isə 26 ilə yaxın vaxt keçir. Ötən dövr ərzində AÇG hasilatını əhəngdar şəkildə davam etdirib və Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, ölkəmizin əsas gəlir mənbəyi olub.

AÇG bu gün də fasiləsiz və təhlükəsiz fəaliyyət göstərərək yeni uğurlara imza atır. Bunu Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun (ARDNF) məlumatı da təsdiqləyir. Belə ki, cari il yanvarın 1-dən sentyabrın 1-nə qədər "Azəri-Çıraq-Günəşli" yataqlar blokundan 4 milyard 728 milyon dollar həcmində gəlir əldə edilmişdir.

AÇG-nin hazırkı fəaliyyəti layihənin operatoru olan bp şirkətinin bu ilin birinci yarısına aid hesabatında da öz əksini tapıb. 6 ay ərzində blokdan neft hasilatı ümumilikdə təxminən 68 milyon barel, yəni 9 milyon ton olub. Gündəlik orta hasilat 375 min barel təşkil edib. Bunun 23 min bareli "Çıraq"ın, 98 min bareli "Mərkəzi Azəri"nin, 91 min bareli "Qərbi Azəri"nin, 61 min bareli "Şərqi Azəri"nin, 67 min bareli "Dərinsulu Günəşli"nin və 35 min bareli "Qərbi Çıraq"ın payına düşüb.

Hazırda AÇG-də ümumilikdə 137 neft hasilatı, 44 su injektor və 7 qaz injektor quyası istismardadır. Cari ilin bir-

inci yarısında burada 3 neft hasilatı və 4 su injektor quyası tamamlandı.

Gələn ildən isə AÇG-də daha bir platformadan hasilata başlanacağı gözlənilir. "Azəri Mərkəzi Şərqi" (ACE) adlanan platformanın həm dayaq bloku, həm də üst modulları artıq dənizdə quraşdırılıb. ACE platforması 6 milyard dollarlıq eyniadlı layihə çərçivəsində inşa edilmişdir. Bu layihə AÇG-nin işlənməsinin növbəti mərhələsini təşkil edir. Belə ki, 2017-ci il sentyabrın 14-də Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı AÇG yataqlarının dərində yerləşən hissəsinin birgə işlənməsi və neft hasilatının pay bölgüsü haqqında düzəliş edilmiş və yenidən tərtib olunmuş saziş imzalanmışdır. Həmin sazişə əsasən, AÇG-nin işlənməsi müddəti 2050-ci ilin əvvəlinədək uzadıldı. ACE layihəsi məhz həmin sazişə əsaslanır. Layihəyə yeni dəniz platforması ilə yanaşı, digər qurğular da daxildir və buradan gündəlik 100 min bareldək hasilat nəzərdə tutulur. ACE-nin istismar müddəti ərzində ümumilikdə 300 milyon bareldək neft hasilatı olacağı proqnozlaşdırılır. Bu isə o deməkdir ki, "Azəri-Çıraq-Günəşli" yataqlar blokuna hələ neçə müddət öz sərvəti ilə xalqımıza xeyir-bərəkət gətirəcək.

Xatırladaq ki, Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac boru kəməri ilə Azərbaycandan AÇG nefti və "Şahdəniz" kondensatı nəql olunur. (Bundan əlavə, BTC-yə Xəzərin digər regional xam neft və kondensat həcmi

- Qazaxıstan və Türkmənistan karbohidrogenləri də qoşulur).

Məlum olduğu kimi, "Şahdəniz" yatağından qazla bərabər kondensat da hasil edilir. 1,2 trilyon kubmetr qaz ehtiyatına malik olan bu nəhəng yataq 240 milyon ton, yəni 2 milyard bareldən çox kondensatla da zəngindir. Elə bu ilin birinci yarısında "Şahdəniz" 2 milyon ton-dan çox (təqribən 18 milyon barel) kondensat verib.

ARDNF-nin məlumatına görə, bu ilin əvvəlindən sentyabrın 1-dək "Şahdəniz" kondensatının satışından əldə olunan gəlirin həcmi 259,554 milyon dollar təşkil edib. Qeyd edildiyi kimi, "Şahdəniz" kondensatı BTC-yə vurulur.

Ümumiyyətlə isə, bu kəmər 2006-cı ilin ortalarında istismara verildikdən bu ilin ikinci rübünün sonundakı təqribən 546 milyon tondan çox (4,1 milyard barel) xam neft nəql edib. Həmin neft həcmi Ceyhanda 5402 tankero yüklənərək dünya bazarlarına göndərilib. Bu ilin ilk altı ayı ərzində BTC vasitəsilə ixrac olunan təqribən 15 milyon ton (təxminən 114 milyon barel) xam neft və kondensat Ceyhan terminalında 158 tankero yüklənib və yola salınıb.

Bütün bunlar göstərir ki, Azərbaycan karbohidrogenlərinin hasilatı, həmçinin ixracı davam edir və ölkəmizə yeni gəlirlər gətirir.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi İsrail şirkəti ilə dəniz suyunun duzsuzlaşdırılması layihəsi üzrə müqavilə imzalayıb

Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi "Azorsu" ASC-də İsrailin "Mekorot Water Company" şirkətinin nümayəndələri ilə görüş keçirib.

Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin sədri Zaur Mikayılov Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə həyata keçirilən içməli və tullantı su təchizatı sistemlərinin yenidən qurulması ilə bağlı görülən işlər barədə məlumat verərək layihələrin icrasında dünyanın qabaqcıl şirkətlərinin təcrübəsindən istifadə olunduğunu diqqətə çatdırıb.

Agentlikdən bildirilib ki, qurumun rəhbəri Prezidentin bu il aprelin 12-də imzaladığı sərəncamla Bakı şəhərinin və ətraf ərazilərin su təminatının yaxşılaşdırılması üçün dəniz suyunun duzsuzlaşdırılması yolu ilə içməli su istehsalı sahəsində pilot layihənin icrasına başlanıldığını və Xəzər dənizinin suyunun emalı sahəsində İsrail şirkətləri ilə əməkdaşlığa xüsusi əhəmiyyət verildiyini deyib.

İsrailin milli su operatoru "Mekorot Water Company" şirkətinin direktorları arasında sədri Amir Lang ölkəmizdə içməli suya olan tələbatın 90 faizinin təminatı üçün şirkət tərəfindən təmin ediyini, istehlakçılara verilən suyun təqribən 60 faizinin dəniz suyunun duzsuzlaşdırılması ilə əldə olunduğunu bildirdi. "Mekorot Water Company" şirkəti və onun törəmə müəssisələri hazırda dünyanın bir sıra ölkələri ilə dəniz suyunun duzsuzlaşdırılması, eləcə də suyun idarə edilməsi sahəsində əməkdaşlıq edirlər.

Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi "Azorsu" ASC ilə "Mekorot Water Company" şirkəti arasında dəniz suyunun duzsuzlaşdırılması layihəsi çərçivəsində texniki məsləhət xidmətlərinin göstərilməsi üzrə müqavilə imzalanıb.

Görüşdə içməli su təchizatı sahəsində konkret əməkdaşlıq məsələləri ilə bağlı ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb.

Dövlət Vergi Xidməti aydınlıq gətirib

Sığorta agenti kimi fəaliyyətini Şuşa şəhərində davam etdirən şəxs işğaldan azad olunmuş ərazilərdə fəaliyyət göstərən vergidöyüçüləri üçün Vergi Məcəlləsində müəyyən edilmiş güzəştlər şamil olunacaqmı?

Dövlət Vergi Xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Vergi Məcəlləsinin 13.2.14.7-ci maddəsinə əsasən, sığorta və təkrar sığorta əməliyyatları, habelə bu əməliyyatlarla bağlı sığorta agenti və sığorta brokeri xidmətləri maliyyə xidmətlərinə aiddir.

Vergi Məcəlləsinin 2023-cü il yanvarın 1-dən qüvvəyə minmiş 226.3.1-ci maddəsinin müddəalarına əsasən, bu məcəllənin XIX fəslində müəyyən edilən işğaldan azad edilmiş ərazilərdə tətbiq olunan vergi azadlıqları maliyyə xidmətlərinin göstərilməsi sahəsində fəaliyyət göstərən şəxslərə şamil edilmişdir.

Qeyd olunanlara əsasən, sığorta agenti maliyyə xidmətlərinə aid olduğundan bu fəaliyyətə məşğul olan vergidöyüçüləri-nə Vergi Məcəlləsinin XIX fəslində nəzərdə tutulmuş vergi güzəştləri şamil olunmur.

"ƏN TEZ" tezliklə xidmət sektorunun bütün sahələrini əhatə edəcək

Bu gün informasiya-kommunikasiya texnologiyaları (İKT) cəmiyyətin və iqtisadiyyatın inkişafına təsir göstərən əsas amillərdən biridir. İnnovasiyalar bütün sahələri təkcə əhatə yox, həm də idarə edir. Kim bacarsa, İKT-nin yaratdığı üstünlüklərdən yüksək səviyyədə faydalanır, böyük uğurlara imza atır.

Son illər bu sahənin inkişafı üçün Azərbaycanda da xeyli tədbirlər görülüb. İKT-nin tətbiqi dövlət siyasətinin tərkib hissəsinə çevrilib. Prezidentin təşəbbüsü ilə İKT sahəsində bir neçə istiqamətdə somərəli layihələr həyata keçirilib. Onlardan ən sonuncusu "ƏN TEZ" (Ədliyyə Nazirliyinə Təcili Elektron Zəng) xidmət sahəsidir. Xidmət rəqəmsal innovasiya hesabına müxtəlif növ ədliyyə xidmətlərindən eyni vaxtda, vahid mənbədən və məsafədən yararlanmağı təmin edir. Həmin konsepsiya hazır sənədlərin yerində verilməsi prinsipinə əsaslanır və xidmətləri sürətləndirilmiş rejimə yerinə yetirir. Bu, vətəndaşların dövlət xidmətlərinə əlçatanlığını asanlaşdırır və xidmətlərin rəqəmsal innovasiyalarından istifadə etməyin ən asan və ən rahat üsuludur.

Hazırda bütün sahələrdə xidmət sektorunun inkişafı, dövlət orqanları-na əlçatanlığını artırılması,

şəffaflığın təmin edilməsi, eyni zamanda xidmətlərin vahid məkandan göstərilməsi üçün geniş imkanlar var. Azərbaycan da milli prioritetlərdən olan rəqəmsal cəmiyyətin inkişafı üçün mühüm addımlar atır. Bu baxımdan "ƏN TEZ" xidmət platforması ömək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki DOST agentliyində istifadə olunan sistemdir. Bu xidmətdən yararlanmaq üçün ilk olaraq DOST mərkəzi ona görə seçilib ki, qurum əhalinin daha həssas təbəqəsinə xidmət edir. Şəhid ailələri, müharibə ilə əlaqədar əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslər və onların uşaqları, eləcə də valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqlar, aztəminatlı ailələr və əlilliyi olan şəxslər bundan sonra "ƏN TEZ" yeni xidmət modelinin üstünlükləri sayəsində problemlərini innovativ yolla həll edə biləcəklər.

"ƏN TEZ" xidməti vətəndaşlar üçün ədliyyə orqanları

na və məhkəmələrə video-zəng vasitəsilə operatora müraciət etməklə lazımı xidmətlərdən öz sürətli şəkildə faydalanmaq imkanı yaradır. Bu zaman vətəndaşlar notariat, vətəndaşlıq vəziyyəti aktlarının dövlət qeydiyyatı, tələbkar qismində bəzi məhkəmə qərarlarının icrası və digər xidmətlərdən bəhrələnmə biləcəklər. İnnovativ xidmət konsepsiyası olan "ƏN TEZ" in bir fərqliliyi də odur ki, vətəndaşlardan heç bir qeydiyyat və elektron imza tələb olunmur. Şəxsiyyət vəsiqəsi ilə biometrik eyniləşdirmə apararaq çox rahat şəkildə müraciət edən şəxsin sualı cavablandırılır, istəyi yerinə yetirilir. Bu o deməkdir ki, "ƏN TEZ" vətəndaşın izafə xərçinin qarşısını almamasında müsbət rol oynayacaq və beləliklə, onun məmnunluğu təmin ediləcək. Yeni innova-

ziv xidmət bölgələrdə yaşayan, o cümlədən Böyük qayıdış üzrə milli prioritet uyğun olaraq azad edilmiş doğma torpaqlara qayıdan sakinlərin ədliyyə xidmətlərinə əlçatanlığını artırılmasında əlverişli və rahat imkanlar yaradacaq. Vətəndaş məmnunluğu doğuran bu xidmətə artan ictimai marağı nəzərə alan Ədliyyə Nazirliyi "ƏN TEZ" in tətbiqini genişləndirir. Artıq xidmət 1 saylı Bakı DOST mərkəzində və Heydər Əliyev adına Beynəlxalq Hava Limanında istifadəyə verilib. "ƏN TEZ" səyahət etmək arzusunda olan vətəndaşlara vaxta qənaət edərək, hava limanının binasını tərk etmədən ən zəruri ədliyyə xidmətlərindən yararlanmaq imkanı yaradıb. Yetkinlik yaşına çatmayan şəxslərin dövlət sərəhdindən keçməsi üçün

Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

Azərbaycan ilə Slovakiya arasında ikiqat vergitutma aradan qaldırılır

Bununla bağlı "Azərbaycan Respublikası ilə Slovakiya Respublikası arasında gəlirlərə görə vergilərə münasibətdə ikiqat vergitutmanın aradan qaldırılması və vergidən yayınmanın qarşısının alınması haqqında Saziş" in təsdiq edilməsi barədə qanun layihəsi parlamentin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin dünən keçirilən iclasında müzakirəyə çıxarıldı.

Xatırladaq ki, saziş 2023-cü il iyulun 7-də Bratislava şəhərində imzalanıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, sazişə əsasən Slovakiyanın rezidenti bu sazişin müddəalarına uyğun olaraq Azərbaycanda vergiyə cəlb edilən gəlir əldə edərsə, Slovakiya həmin rezidentin gəlirindən Azərbaycanda ödənilən gəlir vergisinə bərabər məbləğdə vergi çıxılmasına icazə verir. Bununla belə bu cür çıxılma heç bir halda çı-

xılma verilmədən əvvəl Azərbaycanda hesablanmış vergiyə cəlb edilən gəlirə aid olan vergi məbləğindən artıq olmamalıdır.

Əgər bu sazişin hor hansı bir müddəasına müvafiq olaraq, Slovakiyanın rezidenti tərəfindən əldə edilmiş gəlir Slovakiyada vergidən azadırsa, Slovakiya qeyd olunan baxmayaraq həmin rezidentin qalan gəlirinə vergi hesablayarkən vergidən azad edilmiş gəliri nəzərə ala bilər.

Sənədə görə, Azərbaycan Respublikasının rezidenti bu Sazişin müddəalarına uyğun olaraq Slovakiyada vergiyə cəlb edilən gəlir əldə edərsə, Azərbaycan həmin rezidentin gəlirindən Slovakiyada ödənilən gəlir vergisinə bərabər məbləğdə vergi çıxılmasına icazə verir. Bununla belə bu cür çıxılma Azərbaycanın qanunvericiliyinə və vergitutma qaydalarına uyğun olaraq həmin gəlir üçün hesablanmış vergi məbləğindən artıq olmamalıdır.

Braziliya Latin Amerikasında Azərbaycanın 10 ən böyük ticarət tərəfdaşı sırasında qalır

Braziliya Azərbaycanın Latin Amerikasındakı ən böyük ticarət tərəfdaşlarının zirvəsində qalmaqda davam edir.

"Trend" xəbər verir ki, bu barədə Braziliyanın Azərbaycandakı səfiri Manuel Adalberto Karlos Monteneqro Lopes da Kruz cümə axşamı Braziliyanın Müstəqillik Günüünə həsr olunmuş tədbirdə bildirib.

"Hazırda ikitərəfli iqtisadi əməkdaşlıq və bu sahədə geniş imkanların müzakirəsi üçün ticarət və investisiyalar üzrə hökumətlərarası

işçi qrupunun çağırılması məsələsi müzakirə olunur", - deyə səfir bildirib.

Diplomat qeyd edib ki, oktyabr ayında Azərbaycan və Braziliya arasında kosmik elm və texnologiya sahəsində əməkdaşlıq haqqında ikitərəfli sazişin təqdimatı gözlənilir.

Həmçinin səfirin sözlərinə görə, oktyabrın sonunda Azərbaycan və Braziliya ikinci dəfə Bakı Braziliya Film Festivalı və Braziliya Klassik Musiqi Festivalını keçirməyi planlaşdırır.

● Günahsızlar

Bir aktyorun faciəsi

...1956-cı il iyunun 7-də Xalq artisti Mərziyə Davudova SSRİ Ali Məhkəməsi Hərbi Kollegiyasından bir məktub alır. Məktubda bildirilir ki, Hərbi Kollegiyanın 1955-ci il noyabrın 19-da çıxardığı qərar 1938-ci ilin yanvarında Şaşıqzadə Ülvü Rəcəb Molla oğlu haqqında ki hökmü ləğv edərək işə xitam verib, onun bütün hüquqları özünə qaytarılıb. Beləliklə, həmin vaxtdan 18 il əvvəl zamanın amansız səhvi - Stalin repressiyalarının, qırmızı terrorun hökmü ilə güllələnmiş 35 yaşlı bir gəncin üstündən "xalq düşməni" kölgəsi götürülür.

Uğurlu tanışlıq və Ərəblinskiyin xeyir-duası

"Şaşıqzadə" və "Şaşıqoğlu" Azərbaycanca tanınan, hörmətli səsələnən soyadıdır. "Şaşıqzadə" soyadını daşıyan Ülvü Rəcəb Azərbaycan teatr sənətində əbədli imza atmış, dost-xətin Azərbaycanın incəsənət tarixinə həkk etmişdir. Ülvü Rəcəb faciəli ölümdən illər sonra xalqımız bu nəsilən olan digər bir aktyoru tanımış və sevmişdir. Bu, bir sıra Azərbaycan kinosunda çəkilən, ən çox da "Uzaq sahillərdə" filmindən tanınan Nodar Şaşıqoğludur. Ülvü Rəcəb Nodarı doğma əmisidir.

...Təxminən 1918-ci ildə Azərbaycan peşakar teatr sənətinin banilərindən olan Hüseyn Ərəblinski öz truppası ilə birlikdə Batumiyə qastrola gəlir. Onlar buradakı "Artistlər cəmiyyəti"nin salonunda "Otello" tamaşasını oynayırlar. Zaldaklar arasında tamaşaya heyran kəsilən 15 yaşlı bir yeniyetmə də olur. Onu xüsusilə Ərəblinskiyin yaxınlaşdığı Otello obrazı valeh edir. Tamaşadan sonra Hüseyn Ərəblinskiyə yaxınlaşan gənc ona təəssüratlarını, eləcə də arzu və istəklərini söyləyir.

Bu yeniyetmə sonralar tanınmış Azərbaycan aktyoru olacaq Ülvü Rəcəb Şaşıqzadə idi. O, 1903-cü ildə Batumi yaxınlığında Canıver kəndində dünyaya göz açmışdı. Milliyyətə acar idi. Atasını Rəcəb boy dövrünün tanınmış ziyalılarından olduğuna görə kiçik yaşlarından övladında geniş dünyagörüşü formalaşdırma bilməmişdi. Oğlunu elmi, təhsilli bir insan kimi görmək istəyirdi. Bəlkə də bu səbəbdən Ülvüni İstanbulda yaşayan xalçasının yanında qoymuşdu ki, orada mükəmməl təhsil alsın.

Kim bilir, Ülvüni necə xoşbəxt günlər gözləyirmiş... Amma bir gün onu bu xoşbəxtliyə aparın yollar qırıqlar. Atasını dünyasını dəyişir və Ülvü çox erkən yaşlardan çərkək pulu qazanmalı olur. Təhsilini yarımçıq qoyur.

1918-ci ildə Batumiyə qayıdan gənc teatr kollektivinə daxil olur. Onu

buraya sənətə olan məhəbbəti gətirir. Sonrakı taleyini müəyyən edən həmin görüş - Hüseyn Ərəblinski ilə tanışlıq da elə bu zaman baş verir.

Həyatın növbəti dönüş nöqtəsi

Gənc Ülvü Batumi teatrına qəlbən bağlanır. 1922-ci ildə teatr Tiflis şəhərinə qastrola gəlir. Lakin Rustaveli teatrındaki ilk tamaşadan sonra məlum olur ki, kollektivin qastrolu heç də yaxşı təşkil olunmayıb. Ona görə səfər yarımçıq qalır. Bu zaman Ülvü Tiflisdə Azərbaycan teatrının yaradıcılarından biri - İbrahim İsfahanlı ilə tanış olur və onun həyatında növbəti bir dönüş yaranır.

Ülvü Rəcəb artıq Batumiyə qayıtmayıb Tiflisdəki "Zubalov evi"ndə fəaliyyət göstərən "Azərbaycan dram cəmiyyəti"nə daxil olur. Burada o, daha bir böyük sənətkarın, teatrın baş rejissoru Aleksandr Tuqanovun diqqətini cəlb edir.

1924-cü ilin yayında Aleksandr Tuqanovu Akademik Milli Dram Teatrının baş rejissoru təyin edirlər. Tuqanov Ülvü Rəcəbi Bakıya çağırır. Beləliklə, Tiflisdəki Azərbaycan teatrından başlanan yol Bakıda davam etdirilir. O, Bakı səhnəsində 1925-1937-ci illərdə bir çox obrazları canlandırır və cavan olmasına baxmayaraq, bacarıqlı sənətkar kimi tanınmış şöhrət qazanır.

Dövrün təzadları onun həyatında

Ülvü Rəcəb Azərbaycan teatrındaki xidmətlərinə, yaratdığı parlaq obrazlara görə respublikanın Əməkdar artisti fəxri adına layiq görülmüşdür. Tez şöhrətlənən cavan aktyor bu adı 30 yaşında almışdı. Bəs necə olmuşdu ki, cəmi 5 il sonra o, "xalq düşməni" nə çevrilmişdi?

Bax, bu, dövrün ağlağızma təzadları idi. Çox qorubodur ki, az qala eyni vaxtda, eyni qəzet onu həm tərifləmiş, həm də damğalamışdı.

İfşaedici bir məqalədən sətirler: "Budur, Ülvü Rəcəb. Bu adam xalqın

qəddar düşmənləri - yapon-german faşizminin agentləri, R.Axundovun və Ə.Trinin vasitəsilə teatra soxulmuşdur. Yaradıcılığı bir qəpiyə dəyməyən bu adam tez bir zamanda "məşhurlaşmış" və respublikanın Əməkdar artisti kimi şöhrəti bir adı "nail" olmuşdur. O, xalq düşmənləri R.Axundov, Ə.Trinic, Ə.Kərimov, H.Nəzərli ilə sıx əlaqə saxlamış, xarici reaksiyon qəzetlər oxumuş, pəfənda xarici plastinkalar çaldırılmış, məişətə pozulmuş, səhnəmizi osmanlı, ərəb və fars sözləri ilə zibilləməyə çalışmış, gənc kadrların inkişafına mane olmuşdur..."

Bu sözlər 1937-ci ildə "Kommunist" qəzetində yazılmışdır. Elə bundan əvvəl həmin qəzet Ülvü Rəcəb haqqında başqa bir məqaləsində digər sözlər də yazmışdı: "Ülvü Rəcəb necib, ləyaqətli, saf əməli, həyat eşqi, bütöv xarakterli obrazları xüsusi bir zövq və məharətlə ifa edirdi. O, monumental quruluşlu romantik faciə surətlərinin səhnə təfsirində də həyatdan sığır çəkmə poetik realizmə üstünlük verir, ifa üçün səmimiyyət, mələhət, ürəyöyənəlik, tənqidi - daha çox aktyorun şəxsi "mən"indən qidalanan psixoloji möziyəyötləri qabardır. Onun gur və yarıpıçlılığında ürkək çalan, qəlb oxşayan bir lirizm vardır".

20 dəqiqəlik məhkəmə

1937-ci ilin ortalarında Azərbaycan XDK-dan Dövlət Təhlükəsizliyi İdarəsinin 4-cü şöbəsinə daxil olan dərəkərdə iki aktyorun - Abbas Mirzə Şərifzadənin və Ülvü Rəcəbin adları çəkilir. Bildirilir ki, onlar tezliklə həbs olunmalı və istintaqa cəlb edilməlidirlər.

Bu məlumata əsasən, 4-cü şöbənin müdiri Sinman arayıq hazırlayır. Ara-

yıqda Şaşıqzadə Ülvü Rəcəb Molla oğlunun doğum tarixi, Azərbaycan SSR vətəndaşı və dram teatrının artisti olduğu qeyd ediləndən sonra bildirilir: "İdarəmiz tərəfindən həbs olunmuş əksinqilabi-burjua-millətçi təşkilatının üzvü Əli Kərimov göstərdi ki, Şaşıqzadə Ülvü Rəcəb də həmin təşkilatın üzvüdür. İzah edilənə əsasən, Şaşıqzadə Rəcəb həbs olunub Azərbaycan SSR Cinayət Məcəlləsinin 72-ci və 73-cü maddələri ilə məsuliyyətə cəlb edilməsinə zəruri hesab edirik".

Qeyd edək ki, bu dövrdə Əli Kərimov Azərbaycan Dövlət Dram Teatrının direktoru, A.M.Şərifzadə artıq tanınmış aktyor və rejissor, respublikanın Xalq artisti, Ülvü Rəcəb isə Əməkdar artist idi.

Ülvü Rəcəb sentyabrın 15-də həbs edilir. Müstəntiq tərəfindən dindirilərək və müttəhim Əli Kərimovla üzəşdirilərək Ülvü Rəcəb onun ünvanına deyilənləri qətiyyətlə rədd edir.

İtihamlar isə çox idi. Belə ki, aktyorun repertuarına ideoloji cəhətdən sərbəst və ziyalı əsərlərin daxil olmasına şərait yaratmaqda, əməkdaşlar arasında əksinqilabi-burjua-millətçi təşkilatı yeni üzvlər cəlb etməkdə, Ruhulla Axundov Azərbaycan xalqının rəhbəri kimi şöhrətləndirməkdə günahlandırılırdı. Guya 1936-cı ilin qışında əksinqilabi-burjua-millətçi təşkilatı Azərbaycan K(b)P katibi M.C.Bağrovun əleyhinə sui-qəsd hazırlamış və bunu Ülvü Rəcəbə həmin Əli Kərimov deyibmiş.

1937-ci il noyabrın 15-də keçirilən dindirmə zamanı müstəntiq Ülvü Rəcəbə öz ifadələrini yekunlaşdırmaq əmrini verir. "Müqəssir" isə ona "yüklənən" cinayətlərin hamısını boynuna alır. Beləliklə, 1938-ci il yanvarın 2-də Bakıda SSRİ Ali Məhkəməsinin Hərbi Kollegiyasının bağlı iclası keçirilir. Digər günahsız müqəssirlərə olduğu kimi, Ülvü Rəcəbə də ölüm hökmü səsələnən iclas çox çəkmir. Cəmi ...20 dəqiqə davam edir. Müttəhimə son söz verilir. Bu dəfə o, bir kəlmə belə demir, susur. Hökm yanvarın 2-də icra edilir.

Həqiqət necə idən sonra olsa da, təsdiqlənir, ədalət bərpə edilir. Ancaq nə yazıqlar ki, həyatının və sənətinin çiçəklənən çağında ağ yalın və nəhəng güllənin qurbanı olan bir cavanın ömür karvanını geri qaytarmaq mümkün olmur. Azərbaycan xalqı isə övladını, böyük sənətkarın unutmur.

İradə ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

● Qırmızı terror

Hədəfdə ziyalılar idi

Zəngin yeraltı və yerüstü sərəvlərimiz, ölkəmizin geostrateji coğrafi mövqeyi həmişə Azərbaycan uğrunda savaşın başlıca səbəbi olub. 1920-ci ildə qanlı qırğınlar törədir Azərbaycanca "sahiblənen" bölshevik Rusiyası dərhal da siyasi repressiyalara başlayıb.

Xalqımız gözdağı verib, onu qorxutmaq niyyətinə düşən bölsheviklər ilk növbədə Cümhuriyyət Ordusunda xidmət edən milli ruhlu zabitarlarımızı aradan götürməyə başlayıblar. Güllələnlər arasında Azərbaycan Ordusunun 12 generalı, 27 polkovnik və podpolkovnik, 46 kapitan, ştabkapitan, poruçik və podporuçiki, 146 praporşik və podpraporşik, 267 digər hərbi qulluqçusu da var idi.

1920-ci ildən başlayan repressiyalar 1950-ci illərin əvvəlinə qədər davam etdi. Bu müddət ərzində işə düşən Stalin repressiya maşını Azərbaycan xalqının ali hakimiyyət rəhbərlərindən tutmuş ruhanilərə, ziyalılara, varlı kəndlilərə kimi Azərbaycan əhalisinin bütün təbəqəsinə toxunmuşdu. Repressiyalara əksinqilabi fəaliyyətdə, casusluqda, antisovet təbliğatı aparmaqda şübhəli bilinən ziyalılar, əmlaklarının milliləşdirilməsinə etiraz edən "qolçomaq"lar, ateizmə qarşı dirəniş göstərən din xadimləri cəlb edilirdi.

Azərbaycanda kütləvi repressiya əsasən üç mərhələdə - 1920-ci illərdə, 1927-ci və 1937-1938-ci illərdə baş tutmuş "Böyük təmizləmə" və ya "Yəjoşına" əməliyyatı zamanı baş vermişdir. Bu dövr Azərbaycanın 20 il idarə etmiş Mircafer Bağrovun rəhbərliyi vaxtını əhatə edirdi. Mircafer Bağrov 1937-ci il yanvarın 29-da Azərbaycan K(b)P MK Bürosunun iclası keçirilən zaman partiyasının Morkəzi Komitəsinin Təbliğət, təşviqat və mətbuat şöbəsinin müdiri Mikayil Hüseynovun trotskiçi adlandırıldı və onu dərhal partiya sıralarından, tutduğu vəzifələrdən kənarlaşdırıldı. Bu, 1937-ci ilin kütləvi repressiyalarına yol açan başlıca çıxış idi. Bununla rəhbər xalq düşmənlərinə qarşı mübarizəni "aparət" adnan başlamaqla digərlərini də "fəal olun" məsajını ötürdü.

Azərbaycanda Sumbatovun, Gerasimovun, Qriqoryanın,

Markaryanın, Borşovun və başqalarının "işə başlamaları" ilə ölüm maşını öz fəaliyyətini daha da intensivləşdirdi. Təsəffüf deyil ki, məhkəmə zamanı hər bir xalq düşməninə yalnız 15-20 dəqiqə vaxt ayrıldı. Bir gündə 96 nəfər, ayda 2880 nəfər qətlə formən verildi. O illərdə repressiya olunanların əksəriyyəti əlimlər, yazıçılar, şairlər, bir sözlə, nəyi varsa alıb gedirdilər. Uzunmüddətli işğon-cəza moruz qalan el sənətkar məcbur olub saxta ittihamlara imza atırdı. Noyabrın 26-dan 27-nə keçən gecə erməni Q.B.Martirosovun qərarı və Sumbatovun göstərişi ilə 65 yaşlı aşiq güllələndi. Həmin gecə onunla birlikdə daha 50 nəfər verilən ölüm hökmü icra olundu.

Azərbaycanda "təmizləmə" əməliyyatı keçirən Sumbatovların, Martirosovların, Gerasimovların məqsədi "xalq düşmənləri ilə mübarizə" adı altında xalqımızın işıqlı gənəfonunu həbs etmək idi. Hüseyn Cavid, Əhməd Cavad, Yusif Vəzir Cəmənzəminli, Mikayil Müşfiq, Salman Mümtaz, Vəli Xulufu, Bəkir Cəbzadə, Honof Zeynəli, Abbas Mirzə Şərifzadə, Əmin Abid, Ömər Faiq Nəməzadə, Seyid Hüseyn, Umqülsün Sadıqzadə, Sultanməcid Qənzadə kimi ziyalılarımızı aradan götürməyə buna qismən də olsa, nail ola bilməmişlər.

Bəkir Cəbzadə fevralın 7-9-da dindirilir. O, etiraz edir ki, 1926-cı ildə əksinqilabi-millətçi qrup yaradıb, həтта Kırım "milli firqəsi" ilə Müsavat Partiyası arasında danışıqlar da aparıb. Onun həbsinə daha bir tutarlı

Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

● Qırılan ömürlər

"Mən türk qardaşıma güllə ata bilmərəm"

Şamxor (Şəmkir) rayonunda məsul vəzifə sahibi, habelə yeni hökumətin yanında sözü keçən Piri oğlu Əli 1918-ci il "Eşəlon davası"nın, 1920-ci il Gəncə üsyanının, neçə-neçə erməni-müsləman münəfişinin iştirakçısı olmuş Qədim ağanın böyük oğlu Zeynal ağanı, onunla yoldaşlıq edən Kərbəlayi Əhməd oğlu Yusif ağanı yaxşı tanıyırdı.

Zeynal ağa təhsilli, ədəb-ərkanlı birisi idi. O, ilk təhsilini kənddə molla yanında almışdı, sonra Anınnoda (indi Şəmkir rayon mərkəzi) almanlara məxsus dördsinifli məktəbi bitirmişdi. Hərbiç olmağa böyük həvəs göstərirdi. Atasını onun istəyini mənəunluqla qarşılamışdı. Aparıb Tiflisdə hərbi məktəbə qoymuşdu. Hərbi məktəbi uğurla başa vurdu Zeynal ağa Bədirbəyli az sonra Rusiyada da hərbi məktəbdə oxumuşdu. O, rus və ərəb dillərini yaxşı bilirdi.

Zeynal ağa çar ordusunda xidmətdə olarkən, 1913-1914-cü illər rus-türk müharibəsinin iştirakçısı olub. Döyüşlərin şiddətli vaxtı biləndə ki, rus əsgərləri, türklərə qarşı vuruşur, döyüşdən boyun qaçırır: "Mən türk qardaşıma güllə ata bilmərəm" deyib, silahını yerə qoyur, hərbiçini andını pozur və çox çətinliklə də olsa baş götürüb birbaşa Azərbaycana - Şəmkirə gəlir. Atasının təsərrüfatında müəyyən işlərə rəhbərlik edir. Arabir qəzet, dərzi almaq üçün həmkəndlisi Yusif ağayla Gəncəyə gedirdi.

Zeynal ağa burada həm də xalqın azadlığı, ölkəsinin müstəqilliyi uğrunda düşüncü-düşmənlərlə tanış olurdu.

Zeynal ağanın 29, yaxın dostu Yusif ağanın isə 28 yaşları var idi. Zeynal ağa bölgədə böyük nüfuz sahibi, Cümhuriyyət qurucularına qoşulan, onlara maliyyə dəstəyi göstərən "Müsavat"ın fəallərindən biri kimi tanınırdı.

Vaxtın çox hissəsini Cümhuriyyətin qayğılarına həsr edən Zeynal ağa Morulda adlı-sanlı kəndlərdən olan Bəylər Alırza oğlunun qızı Maya xanıma nişanlı idi. Erməni-müsləman qırğınları, Cümhuriyyət dövrünün çəkişmələri, Gəncə üsyanı toyun vaxtının uzanmasına səbəb olmuşdu. Bolşevik əsgərləri və NKVD işçiləri tərəfindən iki dəfə həbs edilən məşhur mülkədar və bolşevik quruculuğunun düşməni olan atası Qədim ağanın, eləcə də qardaşlarının qolçomaq kimi həbs edilərkən, sürgünə göndərilərkən, güllələnmək təhlükəsi xeyir işi əngəlləyirdi.

İşlərin gedişində gözü su içməyən Şura sədri, Qədim ağanın

uşaqlıq dostu Piri oğlu Əli yaxınlaşan təhlükəni bu aیلəndən uzaqlaşdırmaq üçün Zeynal ağanı xələvəti yanına çağıraraq tapşırırdı ki, vən ziyət çox qarmaqarışıqdır, çalış gözü görünmə, baxaq görək, bu işlərin axırı necə olur...

Odur ki, Zeynal ağa dostu Yusif ağayla bir neçə ay idi ki, şevik əsgərləri və NKVD işçiləri, çobanların yanında, bəzən də təsəffüf tanışların evində gecələyir, qaçaq həyatı yaşayırdılar. Morula, evə-əşiyə yaxın gedə bilmirdilər, gedəndə də gecələr gizli gəlib, tez də aradan çıxardılar. Əsasən Kürçirə məşərlərdə günələri keçirər, gündüzlər dükən-bazara dəymək bəhanəsi ilə ətraf kəndlərdə dolayırdılar.

1920-ci il dekabr ayının axırında Zeynal ağa ilə Yusif ağa Qaracəmirlinin üstündəki meşəlikdən çıxıb Alabəşli stansiyasına gəlirdilər. Dəmiryolu vağzalında bufetdə papiros alıb, çəko-çəko perəndə o baş-bu başa var-göl edirdilər. Onların silahlı, yaraqlı-yasaqlı olmaları buradakı ermənilərin diqqətini çəkirdi. Gözünənlərin yaxın kəndlərdən olduğunu zənn edib, hər ikisini perronun sakit küncündə güllələyirdilər, üstlərinə olan pulu, tapançanı, xəncəri, papirosu, müştüyü və s. götürürdülər. Sonra da almanlarla dost və məhrəban şəraitdə yaşayan yerli camaatın arasında münəfişə yaratmaq məqsədilə onları "üzüm-çülük məşğul olan almanlar öl-

dürüblər" deyirdilər. Bununla ermənilər yerli azərbaycanlılarla almanları qarşı-qarşıya qoymaq istəyirdilər.

O dövrdə terrorçu erməni dəstələri bu üsulla rusların evlərinə qərar edirdi, qonşunun həyatından toyuq-cücesini, mal-qarasını oğurlayıb məqsədi şəkildə deyirdilər ki, bunu müsləmanlar, azərbaycanlılar edib. Həmin dəstənin üzvlərindən bir neçəsi utanmadan hətta şahid kimi erməni-pərəst rus memurlarına ifadə də verirdilər: "Mən gördüm Yurikin evini Mamed apardı".

Bölsheviklərin gəlişi ilə dönləgəsi dönləgə Zeynal ağanın ölümündən sonra daha faciəli günləri başlayır. Zeynal ağanın meyiti Alabəşlidən arabayla Morula - qəpiyə gətiriləndə nişanlı Maya bərk əsəb sarsıntısı keçirir, havalamı, xəstələndi, az sonra dünyasını dəyişir. Ermənilər tərəfindən öldürülən Zeynal ağanın atası və yaxınları bölsheviklərin qorxusundan nə günahkarı arayıb atarırdılar, nə də harasa şikayət edə bilirdilər. Heç yeni hökumət özü də bu qoşa qətlə məraqlanmırdı.

Şamxor NKVD-sində döyülə-döyülə öldürülən atası Qədim ağanın 40-ı çıxmamış, 1937-ci il sentyabrın 10-da gəcənin yarısı qardaşlarını böyüyü Xəlil ağanı

"qolçomaqsın" deyərək üçüncü dəfə həbs edirlər. Əslində, 1933-cü ildə sürgündən qayıdan Xəlil ağanın səsi alınmışdı, onu heç bir sovet idarəsinə, kolxoz işinə yaxın buraxmırdılar. Neçə il idi ki, ailəsinə və özüni həyatıyama təsərrüfatı ilə dolandırır. Amma istintaqın gedişində onun sovet hökumətini devirməyə, sarsıtmağa, zəiflətməyə və ayrı-ayrı əksinqilabi cinayətlər etməyə çağırın təbliğat və təşviqatə meyillik olduğunu boynuna qoyaraq, özüni də iştirakçı olmadan keçirilən məhkəmə iclasında fəvqoladə üçlüyün 7 oktyabr 1937-ci il tarixli qərarı ilə əmlakı müsadirə edilməklə, "xalq düşməni" elan edilərək 10 il müddətinə - 5 il siyasi hüquqlardan məhrum edilməklə Sibirə - islah-əmək düşərgəsinə sürgün edilir.

Azərbaycan SSR Ali Məhkəməsi Cinayət İşləri üzrə Məhkəmə Kollegiyasının 1990-cı il 6 mart tarixli qərarı ilə Bədirbəyli Xəlil ağa Qədim ağa oğlu haqqında 1937-ci il 7 oktyabr tarixli qərar ləğv edilmiş, əməlinə cinayət tərkibi olmadığı üçün ona bəraət verilmişdir.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"

● Arxivdən gələn səsələr

Qanlı tarix

Repressiya illərində Azərbaycan ərazisində 100 minə yaxın ziyalı, hərbiç, mədəniyyət və incəsənət xadimi, alim, yazıçı, müəllim, din xadimi Sibirə, Qazaxıstana və digər yerlərə sürgünə göndərilmişdir.

Bununla da Azərbaycan cəmiyyətinin ağıllı, elmi, istedadlı, əməksevər, mədəniyyətli təbəqəsinin çox böyük hissəsi məhv edilmişdir. Bu bir faktdır ki, əhalinin hər min nəfərinə düşən repressiya qurbanlarının sayına görə Azərbaycan keçmiş sovet respublikaları içərisində birinci yerdə durmuşdu. Əgər 20-ci illərdə birmənalı olaraq "əksinqilabçı" adı ilə cümhuriyyətlilər, yaxud müsavətçi və ittihaçılar məhv edilirdi, həbs olunub, Solovki adalarına göndərilirdi, 1937-ci il repressiyası bir qədər qarışıq olmuşdu. Bu mərhələdə insanlar "xalq düşməni", "pantürkist", "sui-qəsdçi", "panislamist" adları altında məhv edilirdi.

Həmin dövrdə Azərbaycan qətlə yetirilən insanlarla bağlı xüsusi plan hazırlanmışdı ki, o plana görə 3 ayda 1500 nəfər güllələnməsi nəzərdə tutuldu.

1937-ci və 1938-ci illərdə məhkəmədən kənar repressiyalar aparılmasına da qərar verilmişdi. Bütün ölkədə fəaliyyətə başlayan sessiya 15 dəqiqə ərzində dövlət ittihamçısının, vəkili, bir çox hallarda müqəssirin iştirakı olmadan qərar çıxarmışdı.

Azərbaycanın Qazaxıstandakı səfirliyinin məlumatına görə, Stalin repressiyaları illərində Qazaxıstanda 150 min azərbaycanlı öldürülüb və bunlardan 28 min nəfəri məhkəmə və istintaq olmadan güllələndi.

"Azərbaycan"

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfathesablı Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsi

Saatlı rayonu, R.Səfərov adına Qara Nuru kənd 1176 şagird yerlik tam orta məktəbin bərpa-gücləndirilməsi və əsaslı təmiri işlərinin satın alınması ilə bağlı açıq tender elan edir

Açıq tender iştirakçılara təklif edilir ki, öz təkliflərini imzalanmış, möhürlənmiş, ikitəqat bağlamada, yazılı sərətdə təqdim etsinlər.

Təkliflərin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük verəcəkdir: iddiaçıların ixtisas göstəricilərinin uyğunluğu, aşağı qiymət, ödəniş şərtləri, müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, təminat verilən istisnar müddəti.

Açıq tender proseduru ilə əlaqədar məlumat almaq üçün əlaqələndirici şəxsə müraciət etmək olar:

Əlaqələndirici şəxs - Z.Quliyev.

Ünvan: Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Y.Bakuvı, 18.

Tel: (+99412) 465 73 48 (134).

Maraqlananlar açıq tender prosedurunun Əsas şərtlər toplusunu 2000,00 (iki min) manat məbləğində iştirak haqqını aşağıda qeyd olunan hesaba köçürdükdən sonra yuxarıdakı ünvanı ala bilərlər.

Bankın adı: "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC-nin Sənaye filialı

Kod: 805603
VÖEN: 9900001881
M/h: AZ03NABZ0135010000000002944
S.W.I.F.T: İBAZAZ 2X
H/h: AZ88IBAZ38030019441856517211
VÖEN: 1500016711

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin, habelə son bir il ərzində (fəaliyyətini dayandırdığı müddət nəzərə alınmadan) vergi ödəyicisinin Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş vəzifələrinin yerinə yetirilməsinə hallarının mövcud olub-olmadığını (Üçüncü ödəniş vergi orqanından alınmalıdır. Əgər sənəd elektron formada alınsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir. 28 avqust 2023-cü il tarixindən sonra alınmış arayış qəbul ediləcəkdir);
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq edilmiş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının mikro, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektlərinə aid olması ilə bağlı məlumat (Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinin arayışı. Əgər sənəd elektron formada alınsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir);
- iddiaçının son bir ildəki (əgər daha az müddət fəaliyyət göstərmiş, bütün fəaliyyət dövrü) maliyyə vəziyyəti barədə bank tərəfindən verilmiş arayış (28 avqust 2023-cü il tarixindən sonra alınmış arayış təqdim ediləcəkdir);
- iddiaçının ilkin qeydiyyat sənədlərinin müvafiq qaydada təsdiq edilmiş surətləri (iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsinin qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və əsas fəaliyyət yeri göstərməklə), ünvan və bank rekvizitləri;
- iddiaçının tikinti işlərinin həyata keçirilməsi üçün müvafiq lisenziyaya və ya icazəyə malik olması;
- tender təklifini və satınalma müqaviləsinin imzalaması sahəsinə malik olan şəxsin salahiyyətlərini təsdiq edən sənəd (vəzifəyə təyin edilməsi barədə əmrin təsdiq olunmuş surəti və ya müvafiq salahiyyətin verilməsi barədə etibarnamə);

- iddiaçının müflis elan olunması, əmlakı üzərinə həbs qoyulması, ödənişə yönəlmis girovun olmaması, məhkəmənin qərarı ilə kommersiya fəaliyyəti dayandırılması şəxs olmaması barədə məlumat (vergi orqanı və ya müvafiq kommersiya məhkəməsi tərəfindən təqdim olunmuş arayış. 28 avqust 2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayış təqdim ediləcəkdir);

- kənar audit tərəfindən tərtib olunmuş son bir ildəki audit hesabatları (əgər varsa);

- iddiaçının satınalma prosedurlarının başlanmasından əvvəlki 5 il ərzində özlərinin, habelə işlərini idarə edənlərin, qulluqçularının peşəkar fəaliyyətləri, yaxud satınalma müqaviləsinin bağlanması üçün ixtisas göstəricilərini yanlış göstərmələri ilə əlaqədar cinayətə görə məhkum olunması, yaxud onların müvafiq peşə fəaliyyətləri ilə məşğul olmasının məhkəmə qərarında qadağan edilməsinin təsdiq edən sənədlər (Daxili İşlər Nazirliyindən və ya "ASAN xidmət" mərkəzlərindən 28 avqust 2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayış qəbul ediləcəkdir);

- tenderin Əsas şərtlər toplusunda göstərilən bütün digər sənədlər, tenderdə xarici şirkətlər iştirak etdikdə onların Azərbaycan nümayəndliyinin olmasını təsdiq edən sənədlər;

- iddiaçı tərəfindən doldurulmuş tenderin Əsas şərtlər toplusunun "Məlgöndərmələr (podratçılar) ixtisas uyğunluğuna dair məlumat" cədvəli, təsdiq edici sənədlər əlavə olunmaqla (Əlavə 1) (Təqdim olunması məcburidir. Satınalma müqaviləsinin icrasını təmin etmək üçün müvafiq sahədə peşəkarlığının, təcrübəsinin, maliyyə imkanlarının, işçi qüvvəsinin, idarəetmə sərəstəsinin, etibarlılığının olması barədə məlumatlar və müvafiq sertifikatlar əlavə edilməlidir. Müvafiq məlumatlar tələb olunan təsdiq edici sənədlər əlavə olunmaqla təqdim ediləcəkdir);

- iddiaçı baş podratçı kimi analogi işlər üzrə bağlanmış müqavilənin təsdiq olunmuş surətini təqdim etməlidir (oxşar işlərə dair son 2 ildə bağlanmış müqavilələrin surətləri (QST-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);

- iddiaçının maddi texniki bazası (sifariş yerinə yetirilməsi imkanı) haqqında məlumat (QST-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);

- iddiaçının tender təklifi (tender təklifinin qiymətdə müddəti zərflərin açıldığı gündən sonra azı 30 (otuz) bank günü);

- tender təklifinin dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (təminatın qiymətdə olma müddəti tender təklifinin qiymətdə müddətindən 30 (otuz) bank günü çox olmalıdır).

Sənədlər Azərbaycan dilində tərtib olunmalıdır (xarici dildə olan tender sənədləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır). Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun keçiriləcəkdir. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda qeyd olunan sənədləri **02 oktyabr 2023-cü il saat 18:00-dək**, tender təklifi və tender təklifinin bank təminatını **10 oktyabr 2023-cü il saat 11:00-dək** yuxarıda göstərilən ünvanı təqdim etməlidirlər. İddiaçıların təklifləri **11 oktyabr 2023-cü il saat 18:00-də** Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfathesablı Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsinin iclas zalında açılacaqdır. İddiaçıların salahiyyətləri nümayəndələri tenderdə iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfathesablı Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsi Sumqayıt şəhər 36 nömrəli 1296 şagird yerlik tam orta məktəbin bərpa-gücləndirilməsi və əsaslı təmiri işlərinin satın alınması ilə bağlı açıq tender elan edir

Açıq tender iştirakçılara təklif edilir ki, öz təkliflərini imzalanmış, möhürlənmiş, ikitəqat bağlamada, yazılı sərətdə təqdim etsinlər.

Təkliflərin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük verəcəkdir: iddiaçıların ixtisas göstəricilərinin uyğunluğu, aşağı qiymət, ödəniş şərtləri, müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, təminat verilən istisnar müddəti.

Açıq tender proseduru ilə əlaqədar məlumat almaq üçün əlaqələndirici şəxsə müraciət etmək olar:

Əlaqələndirici şəxs - Z.Quliyev.

Ünvan: Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Y.Bakuvı, 18.

Tel: (+99412) 465 73 48 (134).

Maraqlananlar açıq tender prosedurunun Əsas şərtlər toplusunu 2000,00 (iki min) manat məbləğində iştirak haqqını aşağıda qeyd olunan hesaba köçürdükdən sonra yuxarıdakı ünvanı ala bilərlər.

Bankın adı: "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC-nin Sənaye filialı
Kod: 805603
VÖEN: 9900001881
M/h: AZ03NABZ0135010000000002944
S.W.I.F.T: İBAZAZ 2X
H/h: AZ88IBAZ38030019441856517211
VÖEN: 1500016711

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin, habelə son bir il ərzində (fəaliyyətini dayandırdığı müddət nəzərə alınmadan) vergi ödəyicisinin Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş vəzifələrinin yerinə yetirilməsinə hallarının mövcud olub-olmadığını (Üçüncü ödəniş vergi orqanından alınmalıdır. Əgər sənəd elektron formada alınsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir. 28 avqust 2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayış qəbul ediləcəkdir);
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq edilmiş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının mikro, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektlərinə aid olması ilə bağlı məlumat (Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinin arayışı. Əgər sənəd elektron formada alınsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir);
- iddiaçının son bir ildəki (əgər daha az müddət fəaliyyət göstərmiş, bütün fəaliyyət dövrü) maliyyə vəziyyəti barədə bank tərəfindən verilmiş arayış (28 avqust 2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayış təqdim ediləcəkdir);
- iddiaçının ilkin qeydiyyat sənədlərinin müvafiq qaydada təsdiq edilmiş surətləri (iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsinin qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və əsas fəaliyyət yeri göstərməklə), ünvan və bank rekvizitləri;
- iddiaçının tikinti işlərinin həyata keçirilməsi üçün müvafiq lisenziyaya və ya icazəyə malik olması;

Tender komissiyası

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfathesablı Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsi

açıq tender elan edir

Aşçeron rayonu, Qobu qəsəbə 3 nömrəli 240 şagird yerlik tam orta məktəbin əsaslı təmiri və 22 əlavə sinif otağının tikintisi işlərinin satın alınması.

Açıq tender iştirakçılara təklif edilir ki, öz təkliflərini imzalanmış, möhürlənmiş, ikitəqat bağlamada, yazılı sərətdə təqdim etsinlər.

Təkliflərin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük verəcəkdir: iddiaçıların ixtisas göstəricilərinin uyğunluğu, aşağı qiymət, ödəniş şərtləri, müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, təminat verilən istisnar müddəti.

Açıq tender proseduru ilə əlaqədar məlumat almaq üçün əlaqələndirici şəxsə müraciət etmək olar:

Əlaqələndirici şəxs - Z.Quliyev.

Ünvan: Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Y.Bakuvı, 18.

Tel: (+99412) 465 73 48 (134).

Maraqlananlar açıq tender prosedurunun Əsas şərtlər toplusunu 2000,00 (iki min) manat məbləğində iştirak haqqını aşağıda qeyd olunan hesaba köçürdükdən sonra yuxarıdakı ünvanı ala bilərlər.

Bankın adı: "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC-nin Sənaye filialı
Kod: 805603
VÖEN: 9900001881
M/h: AZ03NABZ0135010000000002944
S.W.I.F.T: İBAZAZ 2X
H/h: AZ88IBAZ38030019441856517211
VÖEN: 1500016711

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar açıq tender prosedurunda iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri (müvafiq icra orqanı tərəfindən verilmiş, rəsmi blanklarda və möhürlə təsdiq olunmuş) təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin, habelə son bir il ərzində (fəaliyyətini dayandırdığı müddət nəzərə alınmadan) vergi ödəyicisinin Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş vəzifələrinin yerinə yetirilməsinə hallarının mövcud olub-olmadığını (Üçüncü ödəniş vergi orqanından alınmalıdır. Əgər sənəd elektron formada alınsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir.) Müvafiq orqandan tələb olunan sənədin cari ayı əhatə etməsi mütləqdir (01.09.2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayış qəbul ediləcəkdir);
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq edilmiş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının mikro, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektlərinə aid olması ilə bağlı məlumat (Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinin arayışı. Əgər sənəd elektron formada alınsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir);
- iddiaçının son bir ildəki (əgər daha az müddət fəaliyyət göstərmiş, bütün fəaliyyət dövrü) maliyyə vəziyyəti barədə bank tərəfindən verilmiş arayış (01.09.2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayış təqdim ediləcəkdir);
- iddiaçının ilkin qeydiyyat sənədlərinin müvafiq qaydada təsdiq edilmiş surətləri (iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsinin qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və əsas fəaliyyət yeri göstərməklə), ünvan və bank rekvizitləri;

- iddiaçının tikinti işlərinin həyata keçirilməsi üçün müvafiq lisenziyaya və ya icazəyə malik olması;

- tender təklifini və satınalma müqaviləsinin imzalaması sahəsinə malik olan şəxsin salahiyyətlərini təsdiq edən sənəd (vəzifəyə təyin edilməsi barədə əmrin təsdiq olunmuş surəti və ya müvafiq salahiyyətin verilməsi barədə etibarnamə);

- iddiaçının müflis elan olunması, əmlakı üzərinə həbs qoyulması, ödənişə yönəlmis girovun olmaması, məhkəmənin qərarı ilə kommersiya fəaliyyəti dayandırılması şəxs olmaması barədə məlumat (vergi orqanı, probasiya şöbəsi və ya müvafiq kommersiya məhkəməsi tərəfindən təqdim olunmuş arayış) (01.09.2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayış təqdim ediləcəkdir);

- kənar audit tərəfindən tərtib olunmuş son bir ildəki audit hesabatları (əgər varsa);

- iddiaçının satınalma prosedurlarının başlanmasından əvvəlki 5 il ərzində özlərinin, habelə işlərini idarə edənlərin, qulluqçularının peşəkar fəaliyyətləri, yaxud satınalma müqaviləsinin bağlanması üçün ixtisas göstəricilərini yanlış göstərmələri ilə əlaqədar cinayətə görə məhkum olunması, yaxud onların müvafiq peşə fəaliyyətləri ilə məşğul olmasının məhkəmə qərarında qadağan edilməsinin təsdiq edən sənədlər (Daxili İşlər Nazirliyindən və ya "ASAN xidmət" mərkəzlərindən 01.09.2023-cü il tarixdən sonra alınmış arayış qəbul ediləcəkdir);

- tenderin Əsas şərtlər toplusunda göstərilən bütün digər sənədlər, tenderdə xarici şirkətlər iştirak etdikdə onların Azərbaycan nümayəndliyinin olmasını təsdiq edən sənədlər;

- iddiaçının müvafiq sahədə peşəkarlığı, təcrübəsi, maliyyə imkanları, işçi qüvvəsi, idarəetmə sərəstəsi barədə təsdiq edici sənədlər (QST-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);

- iddiaçı inşa ediyi analogi tikililər barədə "Tikinti obyektinin istismarına icazə" sənədinin surətini və ya inşasını davam etdirdiyi analogi işlər üzrə bağlanmış müqavilənin təsdiq olunmuş surətini təqdim etməlidir (baş podratçı kimi analogi işlərə dair son 2 ildə bağlanmış müqavilələrin surətləri (QST-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);

- oxşar işlər üzrə iş təcrübəsinin təsdiq etmək üçün belə işlərin həyata keçirildiyi müəssisə və təşkilatdan tövsiyə məktubları;

- iddiaçının maddi-texniki bazası (sifariş yerinə yetirilməsi imkanı) haqqında məlumat (QST-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);

- sənədlər Azərbaycan dilində tərtib olunmalıdır (xarici dildə olan tender sənədləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır);

- iddiaçının tender təklifi (tender təklifinin qiymətdə olma müddəti zərflərin açıldığı gündən sonra azı 30 (otuz) bank günü);

- tender təklifinin dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (təminatın qiymətdə olma müddəti tender təklifinin qiymətdə olma müddətindən 30 bank günü çox olmalıdır).

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun keçiriləcəkdir. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda qeyd olunan sənədləri **16 oktyabr 2023-cü il saat 12:00-a** qədər, tender təklifi və tender təklifinin bank təminatını **24 oktyabr 2023-cü il saat 12:00-a** qədər yuxarıda göstərilən ünvanı təqdim etməlidirlər. İddiaçıların təklifləri **25 oktyabr 2023-cü il saat 12:00-də** Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfathesablı Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsinin iclas zalında açılacaqdır. İddiaçıların salahiyyətləri nümayəndələri tenderdə iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

YAŞIL KART SİSTEMİ ÇƏRCİVƏSİNDƏ FƏALİYYƏT GÖSTƏRMƏK HÜQUQU OLAN SIĞORTAÇILAR BARƏDƏ ELAN

Yaşıl Kart sığorta növü üzrə İcbari Sığorta Bürosunun iştirakçı sığorta şirkətləri bunlardır: "AtaSığorta" ASC, "Atəşgah Sığorta" ASC, "Azərbaycan Sənaye Sığorta" ASC, "Azərbaycan Dövlət Sığorta Kommersiya Şirkəti", "Bakı Sığorta" ASC, "Meqa Sığorta" ASC, "Naxçıvansığorta" ASC, "Paşa Sığorta" ASC, "Qala Sığorta" ASC, "Xalq Sığorta" ASC.

Uzun illər bağlı qalmış 3 qəsdən adam öldürmə cinayətinin üstü açılıb

Ötən illərdən bağlı qalmış cinayət işlərinin açılması məqsədilə aidiyyəti dövlət qurumları tərəfindən birgə fəaliyyət həyata keçirilir.

Baş Prokurorluq, Daxili İşlər Nazirliyi və Penitensiar Xidmətin birgə fəaliyyəti nəticəsində əvvəlki illərdən bağlı qalmış bir neçə xüsusilə ağır-qəsdən adam öldürmə cinayətlərinin üstü açılıb.

ƏZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Baş Prokurorluq, Daxili İşlər Nazirliyi və Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidməti birgə məlumat yayıb. Belə ki, 1998-ci il fevralın 7-də Qorib İbadovla odlu silahdan naməlum şəxs tərəfindən atəş açılaraq qəsdən öldürülməsinə səbəb olmuş, hətta 1 iyunun 20-də isə Ramiz Nadirovun naməlum şəxs tərəfindən odlu tapança silahından atılan atəşlər nəticəsində qəsdən öldürülməsi faktları üzrə cinayət işləri başlanıb.

Toplanmış sübutlarla hər iki əməlin eyni şəxs tərəfindən törədilməsi ehtimal olunduğundan cinayət işləri bir icraatda birləşdirilə-

rək ibtidai istintaqın davamı Baş Prokurorluğun İstintaq idarəsinə həvalə edilib.

Bundan başqa, 2001-ci il dekabrın 6-da Bakı-Qazax yulunun sol tərəfində, dərinin içində, üzərində zorakılıq əlamətləri olan paltarız naməlum kişi meyitinin aşkarlanması faktı üzrə başlanmış cinayət işi istintaqın davam etdirilməsi üçün Baş Prokurorluğun İstintaq idarəsinə göndərilib.

İstintaq zamanı naməlum kişi meyitinin Dadaş Hüseynova məxsus olması, Dadaş Hüseynovun isə Qorib İbadovla Ramiz Nadirovə qarşı törədilmiş cinayətlərin icraçısı olmasına əsaslı şübhələr müəyyən edilmişdir.

Belə ki, 1 sayılı Təxil Məhsulları Kombinatının direktoru vəzifəsində işləmiş Vahid Haşimovun pul müqabilində sürücü-mühafizəçisi Qulu Muxtarova Qorib İbadov və Ramiz Nadirovu öldürülməsini sifariş etməsinə, bu "sifariş"lərin isə Dadaş Hüseynov tərəfindən pul müqabilində icra olunmasına əsaslı şübhələr müəyyən edilmişdir.

İstintaqla həmçinin Qulu Muxtarovun törədilmiş cinayət əməllərindən xəbərdar olmaqla onu sonradan icra etdiyi cinayətlərə görə əlavə pul almaq üçün hədələyən Dadaş Hüseynovu 2001-ci il dekabrın 3-də Miroslav Seyidaliyev və Mətləb Fərzaliyevlə qabaqcadan əlibir olan bir qrup şəxs halında öldürmələrinə əsaslı şübhələr müəyyən edilmişdir. Vahid Haşimov (sifarişçi) və Qulu Muxtarov (icraçı) cinayət işi üzrə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb olunub, məhkəmənin qərarları ilə həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Miroslav Seyidaliyev və Mətləb Fərzaliyev vətəfətəmləri nəzərə alınmaqla, qanun müvafiq qərarlar qəbul edilmişdir.

Hazırda cinayət işi üzrə istintaq davam etdirilir, qeyd olunan cinayət əməllərinin törədilməsində iştirakı olmuş bütün şəxslərin istintaqa cəlb olunması təmin ediləcəkdir.

Qeyd edilmiş ki, Baş Prokurorluq ötən illərdən bağlı qalmış cinayət işlərinin açılması məqsədilə aidiyyəti hüquq-mühafizə orqanları ilə birgə fəaliyyəti davam etdirir.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin rəhbərliyi və əməkdaşları Nazirlər Kabineti Aparatının Nəqliyyat, kommunikasiya və innovasiya şöbəsinin müdiri Musa Pənahova bacısı **ELMİRA NƏNAHOVANIN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin rəhbərliyi və kollektiv Nazirlər Kabineti Aparatının Nəqliyyat, kommunikasiya və innovasiya şöbəsinin müdiri Musa Pənahova bacısı **ELMİRA NƏNAHOVANIN** vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin rəhbərliyi və kollektiv nazirlik yanında İctimai Şuramın sədri professor Elşad Məmmədova oğlu **ELMİRA PƏNAHOVANIN**

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Tibb Universitetinin rəktörlüğü və Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin kollektivli Uşaq Cərrahlığı kafedrasının professoru **ELMİRA PƏNAHOVANIN**

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

«AZƏRBAYCAN»
qəzetinin reklam
xidməti

Qəzetin daim yenilənən
rəsmi internet ünvanı:
www.azerbajian-news.az

BAŞ REDAKTOR
Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman	
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	və informasiya şöbəsi	- 539-63-82, 432-37-68
	434-63-30, 539-72-39	İnformasiya şöbəsi	- 538-56-60
Məsəl kitab	- 539-43-23,	İctimai otaqlar şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Məsəl kitab müavinləri	- 539-44-91,	Fotoilustrasiya şöbəsi	- 538-84-73,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Komputer mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühəssisliq	- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə,
"Azərbaycan" nəşriyyatı,
IV mərtəbə

contact@azerbajian-news.az
az.reklam@mail.ru

www.azerbajian-news.az

